

Co sprawdzamy na Sprawdzianie

Szanowni Państwo

Wraz z arkuszem próbnego sprawdzianu *W górach* przekazujemy biuletyn informacyjny. Zachęcamy do wykorzystania go w pracy szkoły.

Spis treści:

1. Wprowadzenie.
2. Co sprawdzamy na sprawdzianie – standardy wymagań egzaminacyjnych w przykładach.
3. Jak sprawdzamy – formy zadań sprawdzianu.
4. Co sprawdzamy w szkole a co na sprawdzianie – relacje między oceną wewnątrzszkolną i zewnętrzną.
5. Sylwetka szóstoklasisty dobrze radzącego sobie w sytuacji egzaminacyjnej – propozycja.
6. Zadania sprawdzianu na lekcjach języka polskiego – przykłady.
7. Zadania sprawdzianu na lekcjach matematyki – przykłady.
8. Zadania dla egzaminatorów sprawdzianu.
9. Sprawdzian można zdawać śpiewając – przykładowy sprawdzian JAZZ.

Dyrektor OKE

Marek Legutko

Kraków, grudzień 2003

1. Wprowadzenie

Szanowni Nauczyciele

Mamy nadzieję, że ten biuletyn pomoże Państwu w przygotowaniu uczniów do sprawdzianu na zakończenie szkoły podstawowej. Samym uczniom natomiast pozwoli lepiej poznać formułę sprawdzianu, wskaże, w jaki sposób przygotowywać się do niego, jak rozwiązywać zadania zamknięte i otwarte, a więc takie zadania, które stanowią repertuar poleceń w testach dla szóstoklasisty.

Sprawdzian ma charakter interdyscyplinarny i bada umiejętności ucznia w zakresie pięciu standardów, takich jak: czytanie, pisanie, rozumowanie, korzystanie z informacji, wykorzystanie wiedzy w praktyce. Ważne jest więc, abyśmy my – nauczyciele szkoły podstawowej, nauczyciele wszystkich przedmiotów – w miarę możliwości, na swych zajęciach stosowali takie ćwiczenia i zadania, które w swej konstrukcji, w sposobie formułowania poleceń podobne będą do typu zadań testowych sprawdzianu. Warto także tak planować swoją pracę, aby w toku zajęć, w każdej nadarzającej się sytuacji ćwiczyć te podstawowe umiejętności, które każdy uczeń po ukończeniu szkoły podstawowej powinien posiadać.

Uczmy ucznia, jak wykorzystać ma on swoją wiedzę i umiejętności, które nabył na poszczególnych zajęciach edukacyjnych, do rozwiązania problemu-zadania o charakterze ponadprzedmiotowym. I tu nasza ogromna rola jako nauczycieli szkoły podstawowej. Spróbujmy wprowadzać do swoich scenariuszy lekcji takie działania, dzięki którym realizować będziemy treści i doskonalić umiejętności nie tylko te bezpośrednio wynikające ze specyfiki nauczanego przedmiotu, ale także te, które realizowane są na innych zajęciach edukacyjnych. Na języku polskim nie tylko kształćmy umiejętności związane z odczytywaniem różnorodnych tekstów kultury czy z redagowaniem różnych form wypowiedzi. Stawiamy także naszego ucznia w sytuacjach problemowych, pozwólmy mu argumentować i przewidywać skutki wydarzeń bliskich jego doświadczeniu, uczmy go, jak powinien wykorzystywać zdobyte słownictwo do nazywania i określania zjawisk, z którymi na co dzień się spotyka, niech oblicza cenę zakupów przy okazji ćwiczeń językowych związanych z poprawną odmianą wyrazów, a tworząc krótkie akty mowy, niech wykaże się także swoją znajomością z zakresu przyrody i ogólnej wiedzy o świecie. Na przedmiotach matematyczno-przyrodniczych dbajmy, by uczeń poprawnie pod względem językowym budował odpowiedź do zadania, a uzasadniając swoją wypowiedź na zadany temat, wypowiadał się rzeczowo i poprawnie pod względem stylistyki i poprawności językowej. Pokażmy dziecku również, że pewne treści, choć przekazywane na różnych przedmiotach, niczym się między sobą nie różnią. Umiejętność posługiwania się skalą, jaką uczeń nabył na przyrodzie w niczym nie różni się od odczytywania skali przy rozwiązywaniu zadań o charakterze matematycznym. Unikajmy "zaszufladkowania się" w obrębie własnego przedmiotu, stwarzajmy na lekcjach takie sytuacje, w których uczeń, by rozwiązać postawiony przez nas problem, musi wykazać się umiejętnościami z zakresu różnych standardów.

I na koniec, może rzecz najważniejsza. Pamiętajmy, że dziecko także w sytuacjach pozaszkolnych, przy wykonywaniu codziennych czynności wykazuje się umiejętnościami, które określone są w standardach wymagań egzaminacyjnych. Stwarzajmy więc takie sytuacje edukacyjne, które bliskie są doświadczeniu dziecka i wychodzą naprzeciw jego zainteresowaniom. To, co znane nie budzi negatywnych emocji, postawione pytanie nie staje się problemem nie do rozwiązania.

Życzymy Państwu owocnej pracy ze swymi uczniami.

Anna Dubiecka, Anna Gruntkowska

2. Co sprawdzamy na sprawdzianie – standardy wymagań egzaminacyjnych w przykładach

Już po raz trzeci wszyscy szóstoklasiści w Polsce ustawią się do wspólnej edukacyjnej fotografii (zbiorowej i indywidualnej), z której będzie można odczytać stan ich umiejętności w zakresie czytania, pisania, rozumowania, korzystania z informacji, wykorzystywania swojej wiedzy w praktyce.

Przygotowując się do sprawdzenia stopnia opanowania podstawowych kompetencji uczniów w roku 2004 wykorzystajmy doświadczenia poprzednich lat. Zachęcamy uczniów i nauczycieli do sięgania po arkusze egzaminacyjne opublikowane w informatorach lub wykorzystane podczas trzech ogólnopolskich sesji egzaminacyjnych. Standardy egzaminacyjne określone przez Ministra Edukacji Narodowej uzyskały praktyczną wykładnię w co najmniej 15 „oficjalnych” arkuszach (nie wliczono tu zadań wykorzystanych w II terminie egzaminu):

Lp.	Motyw przewodni arkusza sprawdzianu	Wersja arkusza	Zastosowanie arkusza
1	W lesie	A1	Informator 2002
2	Urodziny Kuby	A1	Informator 2002
3	Pierwszy dzień wakacji	A1	Informator 2002
4	Cztery pory roku	A1	próba 2001
5	Ogrody	A4	próba 2001
6	Wycieczka	A7	próba 2001
7	Święto Filipa	A8	próba 2001
8	Pory roku	A1	sprawdzian 2002
9	Ewa jest chora	A7	sprawdzian 2002
10	O książce	A8	sprawdzian 2002
11	Jabłko	B1	sprawdzian 2002
12	Wielkopolski Park Narodowy	A1	Informator 2003-2005
13	Wspólne planowanie	A1	Informator 2003-2005
14	Przed telewizorem	A1	sprawdzian 2003
15	Popołudnie Kasi	A8	sprawdzian 2003

Wszystkie te arkusze – wraz z opisem (kartoteką) oraz kryteriami oceny prac uczniowskich udostępniamy w wersji elektronicznej w serwisie internetowym OKE w Krakowie. Obok standardowej wersji A1 funkcjonują na sprawdzianie wersje A4, A5 i A6 dla uczniów niedowidzących i niewidomych, A7 – dla uczniów słabosłyszących i niesłyszących, A8 – dla uczniów upośledzonych w stopniu lekkim.

Zakres umiejętności badanych na sprawdzianie określono w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 10 sierpnia 2001 r. w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów Są one zgodne z Podstawą programową kształcenia ogólnego, zawartą w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

Ustalono ogólnie, że na sprawdzianie należy sprawdzać opanowanie następujących umiejętności:

Kategoria umiejętności (standard)	Sprawdzane umiejętności ucznia	
	1. Czytanie	<ol style="list-style-type: none"> 1. odczytywanie różnych tekstów kultury, 2. określanie funkcji elementów charakterystycznych dla danego tekstu, 3. rozumienie znaczenia podstawowych symboli występujących w instrukcjach i w opisach, 4. odczytywanie danych z różnych rodzajów źródeł.
	2. Pisanie	<ol style="list-style-type: none"> 1. pisanie na temat i zgodnie z celem posługując się różnymi formami wypowiedzi, 2. formułowanie wypowiedzi ze świadomością celu (intencji), 3. budowanie tekstu poprawnego kompozycyjnie, celowe stosowanie środków językowych i przestrzeganie norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych, 4. przedstawianie w postaci graficznej danych z tabeli, 5. dbanie o układ graficzny, czytelność i estetykę zapisu.
	3. Rozumowanie	<ol style="list-style-type: none"> 1. posługiwanie się kategoriami czasu i przestrzeni w celu porządkowania wydarzeń, 2. przedstawianie przyczyn i skutków wydarzeń i zjawisk, 3. określanie znaczenia osiągnięć człowieka dla rozwoju cywilizacyjnego, 4. wyrażanie własnych opinii wraz z próbą ich uzasadnienia, wyjaśnianie swojego stanowiska, używanie odpowiednich argumentów, 5. opisywanie sytuacji przedstawionej w zadaniu, 6. rozpoznawanie charakterystycznych cech i własności, 7. dostrzeganie prawidłowości, opisywanie ich i sprawdzanie na przykładach: 8. ustalanie sposobu rozwiązania zadania oraz prezentacji tego rozwiązania, 9. analizowanie otrzymanych wyników z oceną ich sensowności.
	4. Korzystanie z informacji	<ol style="list-style-type: none"> 1. wskazywanie źródeł informacji, posługiwanie się nimi, 2. analizowanie oferty mediów kierowanej do dzieci i młodzieży, wybieranie spośród tych ofert, kierowanie się wskazanymi kryteriami.

	<p>5. Wykorzystywanie wiedzy w praktyce</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. posługiwanie się poznanymi terminami do opisywania zjawisk i sytuacji spotykanych w środowisku, 2. wybieranie przyrządów służących do obserwacji i pomiaru, odpowiadanie na pytania dotyczące przebiegu zjawisk, zapisywanie wyników obserwacji, 3. wykonywanie obliczeń, 4. planowanie i wykonywanie obliczeń z wykorzystaniem kalkulatora, 5. wykorzystywanie w sytuacjach praktycznych poznanych własności, 6. rozpoznawanie oznakowania substancji toksycznych, łatwopalnych i wybuchowych, objaśnianie zasad użytkowania domowych urządzeń elektrycznych, 7. wyjaśnianie na podstawie instrukcji obsługi, jak uruchomić i wykorzystać proste urządzenia techniczne, 8. rozumienie potrzeby stosowania poznanych zasad.
---	--	---

Jak rozumieć takie ogólne zapisy? Wykorzystując zadania z „oficjalnych” arkuszy sprawdzianu można podjąć próbę zilustrowania przykładami każdej z wymienionych umiejętności ucznia. Przykłady pozwalają na dookreślenie zarówno zakresu umiejętności ze standardów wymagań, jak i postulowanego stopnia ich opanowania.

Powiązanie zadań arkusza sprawdzianu ze standardowymi umiejętnościami opisuje kartoteka arkusza. Ogólną informację o takim powiązaniu zawiera też opis arkusza publikowany po każdym sprawdzianie przez Centralną Komisję Egzaminacyjną. Schemat punktowania rozwiązań zadań otwartych sprawdzianu także może być źródłem informacji o tym co sprawdza dany sprawdzian.

Podstawą wielu zadań sprawdzianu są teksty, które dotyczą wspólnego motywu (nazwanego w tytule arkusza); jest to materiał, wokół którego koncentrują się pytania zadań. Określenie „tekst” należy rozumieć tu szeroko: jako teksty ciągłe lub nieciągłe, podane w formie słownej, graficznej, tabelarycznej czy liczbowej.

Umiejętności uczniów sprawdzane są za pomocą zadań różnych typów. Opis i charakterystykę różnych form zadań sprawdzianu przedstawiono w dalszej części biuletynu.

Przy prezentacji uczniom rodzajów zadań otwartych i zamkniętych sprawdzianu istotny jest komentarz nauczyciela lub innych uczniów. Niektóre przykładowe rodzaje zadań, które mogą być rozwiązywane na lekcjach języka polskiego i matematyki, skomentowano. Zachęcamy nauczycieli do zapoznawania uczniów z elementami technologii pracy z zadaniem, zależnej od jego formy. Zachęcamy – szerzej – do uczenia ich technik pracy umysłowej.

Cytowane zadania lub grupy zadań zaopatrzone w przypis wskazujący tytuł (motyw przewodni) arkusza, z którego pochodzą. Lista wykorzystanych arkuszy znajduje się na stronie 3 tego biuletynu.

Czytanie – kategoria umiejętności 1.1

Uczeń:

1. odczytuje różne teksty kultury (w tym kształtujące tożsamość narodową i postawę obywatelską):

- źródła i teksty historyczne, w tym: fragmenty kronik, pamiętników, listów, elementy dziedzictwa kulturowego, w szczególności zabytki architektury reprezentatywne dla danej epoki, polskie pieśni patriotyczne,
- teksty literackie, w tym: baśnie, legendy, mity, opowiadania, utwory poetyckie i prozatorskie z klasyki dziecięcej i młodzieżowej – polskiej i światowej,
- teksty użytkowe, w tym: telegram, zaproszenie, zawiadomienie, instrukcję, przepis, ogłoszenie, kartkę pocztową, list prywatny i oficjalny, tabelę, notatkę,
- proste teksty podręcznikowe, a także publicystyczne i popularnonaukowe, w tym: audycję radiową i telewizyjną, artykuł prasowy,
- przedstawienia teatralne i filmy,
- przekazy ikoniczne, w tym: komiksy, dzieła malarskie, rzeźby, rozpoznaje ich cechy charakterystyczne, dostrzega znaczenia dosłowne i odkrywa sensy przenośne.

Przykłady tekstów i zadań

Wrześniowym polem idzie jesień.

Rude ma włosy i rudą suknię,
we włosy wpięte pierzaste astry,
a w rękach kłosy i słodką gruszkę.

Jadwiga Hockuba: *Jesień* (fragment)

Autorka wiersza porównała jesień - porę roku do:

- pierzastych astrów,
- kapryśnej pogody,
- rudowłosej kobiety,
- słodkich owoców.

(Cztery pory roku)

W słoneczny, śnieżny ranek, kiedy to lekki mroziak kazał złotym isierkom tańczyć w powietrzu, a obwalone śniegiem gałęzie jodeł jak napuchnięte łapy leśnego potwora zwisały bezwiednie z drzew, po całej wsi gruchnęła radosna wieść: – Dzieci jada kuligiem!

I oto już przodem pędzą duże sanie z janczarami, zaprzężone w parę koni, (...) a za saniami, na długich linach – narciarze i saneczkarze, kto się tylko gdzie zdołał ucześcić! Tętnią metalicznie janczary, parszczą konie, pędzi kolorowy wąż roziskrzoną i równiutką jak stół doliną Popradu, tą samą, którą sześćset lat temu zagony tatarskie parły na podbój Polski.

Furkające w pędzie nad saniami proporczyki potrącają pochylone nad drogą konary, a białe, nawisłe łapska gałęzi strzepują całe tumany śniegowego pyłu dzieciom za kołnierze.

Maria Kownacka: *Rogaś z Doliny Roztoki*

W tekście najważniejszy jest opis:

- zimy,
- doliny Popradu,
- kuligu,
- najazdu Tatarów.

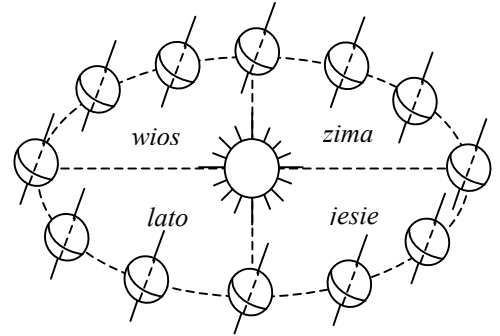
Kulig z tekstu przypominał:

- zagony tatarskie,
- leśnego potwora,
- złote isierki,
- kolorowego węża.

(Cztery pory roku)

Ziemia krąży wokół Słońca po drodze zwanej orbitą. Pełny obieg Ziemi trwa jeden rok. W czasie tego ruchu oś ziemską jest stale skierowana w stronę Gwiazdy Polarnej i nachylona do płaszczyzny orbity pod kątem około 67° . Występowanie pór roku jest właśnie skutkiem tego nachylenia, ponieważ w czasie ruchu Ziemi po orbicie różne obszary kuli ziemskiej są mocniej lub słabiej nasłoneczniane. Przez pół roku bardziej nasłoneczniona jest półkula północna, a przez następne pół roku – półkula południowa. Gdy na półkuli północnej zwierzęta szykują się do zimy, na południowej ptaki zaczynają zakładać gniazda.

Ile czasu potrzebuje Ziemia, by okrążyć Słońce?

- A. pół roku,
- B. trzy miesiące,
- C. jeden rok,
- D. jeden dzień.

Jeśli na półkuli północnej trwa jesień, to na półkuli południowej:

- A. kończy się jesień,
- B. jest wiosna,
- C. zaczyna się zima,
- D. jest lato.

(Pory roku)

Starożytni Grecy wierzyli, że pory roku zmieniają się za sprawą bogini urodzaju Demeter.

Pewnego razu władca podziemnego Tartaru Hades porwał Korę – córkę Demeter. Zrozpaczona bogini rzuciła klątwę na ziemię, by ta nie rodziła więcej plonów, nie złościła się urodzajem. Zeus zgodził się więc, by Kora dwie trzecie roku spędzała u swej matki, zaś jedną trzecią roku u Hadesa, jako Persefona – pani podziemnego królestwa. Uszczęśliwiona Demeter zdjęła klątwę z ziemi. Od tego czasu co roku na wiosnę Demeter stroi ziemię w radosne szaty na powitanie swej córki, a późną jesienią, gdy się rozstają, płacze deszczem nad swym matczynym losem.

Według Greków wiosna nadchodziła wraz z powrotem na ziemię:

- A. Demeter,
- B. Hadesa,
- C. Zeusa,
- D. Kory.

Jaka pora roku od początku do końca przemijała na ziemi, gdy Persefona przebywała w Tartarze?

- A. lato,
- B. jesień,
- C. zima,
- D. wiosna.

(Pory roku)

Tytus, Romek i A'tomek biorą udział w akcji sadzenia drzewek.

Henryk Jerzy Chmielewski, *Tytus, Romek i A'tomek. Księga VII* – fragment

Dlaczego Tytus chciał przeprowadzić mrówki do nowego lasu?

- A. Bez mrówek las nie mógłby istnieć.
- B. Pragnął, by nowy las urósł jak najszybciej.
- C. Chciał, by w nowym lesie były zwierzęta.
- D. Zamierzał stworzyć im lepsze warunki.

Z tej historyjki wynika, że:

- A. w młodych lasach nie ma grzybów.
- B. trzeba wiedzieć, jak wołać na mrówki.
- C. nie wolno zakłócać spokoju mrowisk.
- D. lepiej nie sadzić młodych lasów.

(W lesie)

Czytanie – kategoria umiejętności 1.2

Uczeń:

2. określa funkcje elementów charakterystycznych dla danego tekstu:

- a) rozumie pojęcia: fikcja literacka, świat przedstawiony, nadawca, odbiorca, podmiot mówiący, narracja, przenośnia, rytm,
- b) posługuje się czynnie terminami: bohater, wątek, akcja, autor, narrator, epitet, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy, rym, zwrotka, refren, baśń, legenda, opowiadanie, powieść, proza, poezja oraz podstawowymi terminami związanymi z przekazami ikonicznymi, plastyką, muzyką, radiem, telewizją, filmem, teatrem, prasą.

Przykłady tekstów i zadań

Wrześniowym polem idzie jesień.
Rude ma włosy i rudą suknię,
we włosy wpięte pierzaste astry,
a w rękach kłosy i słodką gruszkę.

Jadwiga Hockuba: *Jesień* (fragment)

Liczne epitety w wierszu, np.: pierzaste astry, ruda suknia, przede wszystkim pomagają czytelnikowi:

- A. polubić jesienny czas,
- B. wyobrazić sobie opisywaną scenę,
- C. pięknie recytować wiersz,
- D. pożegnać się z jesienią.

(Cztery pory roku)

Z ganku schodziło się furtką do ogrodu. Tutaj były piwonie. Rosły czerwone i różowe. A obok piwonii były krzaki agrestu. Tutaj stała stara, kratkowana altana, cała zarośnięta dzikim winem. W altance tańczyły zawsze plamy słoneczne, pachniało wilgocią i owocami.

Za altanką ścieżka, otoczona krzakami agrestu i zaroślami bzu, prowadziła na łączkę, gdzie stały drzewa owocowe. Szczebotały tu ptaki i brzęczały pszczoły. Łączka kończyła się wysokim drewnianym płotem, który oddzielał nasz ogród od ogrodów warzywnych. Wzdłuż płotu rósł szereg wierzb. To był ogród mojego dzieciństwa.

Jarosław Iwaszkiewicz: *Ogrody* (fragmenty)

Narrator w tym tekście:

- A. opowiada o wydarzeniach,
- B. wspomina i opisuje,
- C. wyznaje swe uczucia,
- D. komentuje wydarzenia.

Narracja prowadzona jest w:

- A. czasie przeszłym,
- B. czasie teraźniejszym,
- C. czasie przyszłym,
- D. różnych czasach.

(Ogrody)

Telewizor

Z telewizorem trzeba rozważnie;
Wybierać to, co naprawdę uczy.
Albo to, co śmieszy.
Masz w sobie bowiem własny ekran: wyobraźnię,
I ją to właśnie uczyń
Czarodziejką zwykłych rzeczy.
Dzbanek na stole, co światłami pryska,
Autobus w deszczu, lśniący niby okoń,
Smuga, którą zwałnia w niebie odrzutowiec...
To są również filmy, dziwne widowiska,
Naciesz nimi oko,
Innym to powiedz.
Jedni cię obśmieją: „Sam widziałem... eee tam”.
Inni się zadziwią: „On chyba poeta”.
A tyś po prostu fajny jest chłopaczek,
Co lubi trochę mądrzej
Niż inni popatrzeć.

Stanisław Grochowiak

Wiersz jest skierowany do

- A. telewizora.
- B. wyobraźni.
- C. twórcy filmowego.
- D. młodego widza.

Wskaż porównanie.

- A. „wyobrażnię [...] uczyń czarodziejką”
- B. „autobus [...] lśniący niby okoń”
- C. „a tyś [...] fajny jest chłopczek”
- D. „masz w sobie [...] własny ekran”

(Przed telewizorem)

Tytus, Romek i A'tomek biorą udział w akcji sadzenia drzewek.

Henryk Jerzy Chmielewski, *Tytus, Romek i A'tomek. Księga VII*, – fragment

Kim jest Tytus?

- A. mieszkańcem lasu
- B. fikcyjnym bohaterem
- C. postacią legendarną
- D. postacią rzeczywistą

„Las bez mrówek jest jak szkoła bez uczniów” – powiedział Tytus. W swej wypowiedzi użył:

- A. porównania
- B. epitetów
- C. przenośni
- D. wyrazów dźwiękonaśladowczych

Przedstawiona historyjka jest:

- A. poważna i pouczająca
- B. żartobliwa i pouczająca
- C. tylko żartobliwa
- D. tylko poważna

(W lesie)

Czytanie – kategoria umiejętności 1.3

Uczeń:

3. rozumie znaczenia podstawowych symboli występujących w instrukcjach i w opisach:

- a) diagramów,
- b) map,
- c) planów,
- d) schematów,
- e) innych rysunków.

Przykłady tekstów i zadań

Ozdobny krzew miał przyczepioną do łodyżki kartkę z takimi znakami:

Zapis ten oznacza, że krzew:

- A. Lubi słońce, kwitnie w marcu, ale kwiaty zrywamy dopiero od czerwca.
- B. Chronimy przed słońcem, przycinamy kwiaty od czerwca do września.
- C. Lubi słońce, przycinamy go w marcu, kwitnie od czerwca do września.
- D. Przycinamy w marcu, ale tylko w słoneczne dni; kwitnie całe lato.

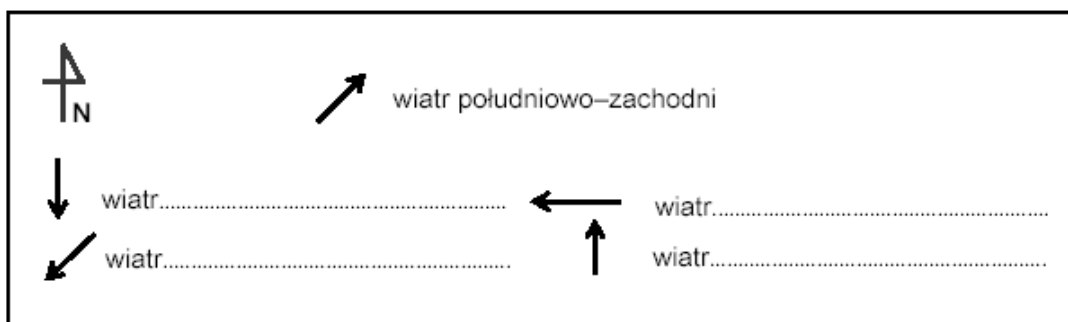
(Cztery pory roku)

Nazwa kierunku wiatru pochodzi od nazwy kierunku, z którego ten wiatr wieje.

Dopisz w miejscach wykropkowanych odpowiednie nazwy kierunku wiatru.

(Cztery pory roku)

Jeśli Ola zdecyduje się pojechać na wieś, Tomek z tatą będą na nią czekać w pobliżu znaku ostrzegającego przed przejazdem kolejowym.

Który to znak?

A.

B.

C.

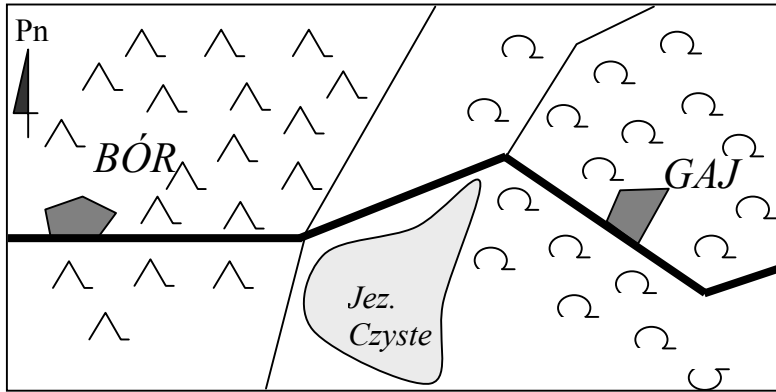

D.

(Cztery pory roku)

Mapka okolic Boru i Gaju

- las liściasty
- las iglasty
- droga
- ścieżka
- jezioro
- miejscowość

skala 1: 50 000

Wokół Gaju rosną lasy
(określ rodzaj lasu)

(W lesie)

Czytanie – kategoria umiejętności 1.4

Uczeń:

4. odczytuje dane z:

- a) tekstu źródłowego,
 - b) tabeli,
 - c) wykresu,
 - d) planu,
 - e) mapy,
 - f) diagramu
- oraz odpowiada na proste pytania z nimi związane.

Przykłady tekstów (planu, diagramu, tabeli) i zadań

Fragment planu miasta

- dworzec autobusowy
- muzeum
- informacja
- szpital

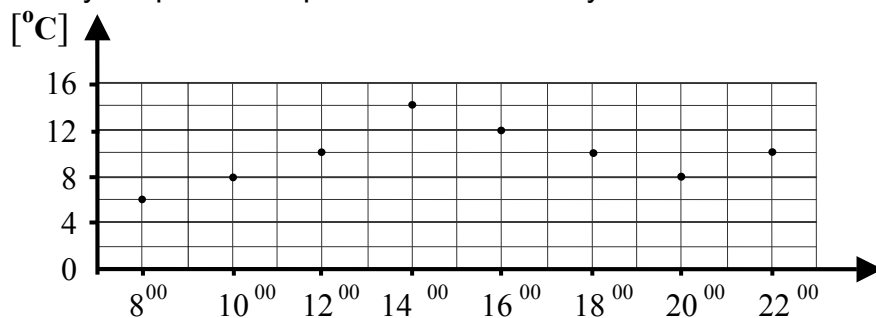
- Odczytaj z planu miasta i zaznacz dobrą odpowiedź.
Przy ulicy Narcyzowej znajduje się:
- A. informacja turystyczna,
 - B. dworzec autobusowy,
 - C. szpital,
 - D. muzeum.

- Odczytaj z planu miasta i zaznacz dobrą odpowiedź. Która z ulic jest równoległa do ulicy Konwaliowej?
- A. ul. Wiosenna,
 - B. ul. Tulipanowa,
 - C. ul. Różana,
 - D. ul. Narcyzowa.

(Wycieczka)

Pewnego dnia w Letniewie przeprowadzono pomiary temperatury powietrza. Zanotowane wyniki pomiarów przedstawiono na wykresie.

- Co ile godzin dokonywano pomiarów temperatury?
- A. 1
 - B. 2
 - C. 3
 - D. 4
- Jaka temperatura była o godzinie szóstej po południu?
- A. 12°C
 - B. 10°C
 - C. 9°C
 - D. 8°C
- Które zdanie jest prawdziwe?
- A. 8⁰⁰ i 20⁰⁰ była taka sama temperatura.
 - B. godzinie 10⁰⁰ było cieplej niż o 20⁰⁰.
 - C. 12°C było o godzinie 16⁰⁰.
 - D. 16°C było o godzinie 14⁰⁰.

(Pory roku)

Na wykarczowanym obszarze lasu uczniowie pobliskiej szkoły posadzili w roku 1998 drzewka. Po dwóch latach sprawdzili, które sadzonki przyjęły się. Oto wyniki ich obserwacji:

DRZEWO	1998 r.	2000 r.
brzoza	120	100
topola	120	120
buk	124	112
dąb	84	76

- Przyjęły się wszystkie:
- A. brzozy
 - B. topole
 - C. buki
 - D. dęby

(W lesie)

Pisanie – kategoria umiejętności 2.1

Uczeń:

1. pisze na temat i zgodnie z celem, posługując się następującymi formami wypowiedzi:

- a) opowiadanie,
- b) opis przedmiotu, krajobrazu, postaci rzeczywistej i literackiej, dzieła sztuki,
- c) sprawozdanie z uroczystości szkolnej, wycieczki,
- d) notatka w formie planu, tabeli, wykresu, streszczenia,
- e) kartka pocztowa,
- f) list prywatny i oficjalny,
- g) telegram,
- h) zaproszenie,
- i) zawiadomienie,
- j) ogłoszenie,
- k) instrukcja,
- l) przepis.

Przykłady zadań

Ułóż plan dnia wycieczki.

Możesz wykorzystać potrzebne informacje z ramek.

Kąpiel w morzu.	Spacer po Rynku.	Śniadanie.
Strojenie choinki.	Zwiedzanie muzeum.	Obiad.
		Kolacja.

Napisz plan dnia.

8.00

10.00

14.00

16.00

18.00

(Wycieczka)

Napisz opowiadanie na temat „Moja przygoda w lesie”. Opowiedz historię prawdziwą lub wymyśloną.

(W lesie)

Napisz opowiadanie według podanego planu.

Plan opowiadania

- 1. Wyprawa do ogrodu.
- 2. Zrywanie owoców.
- 3. A to pech!
- 4. Szczęśliwe zakończenie.

(Ogrody)

Kochana Babciu! Kochany Dziadku!

Minał miesiąc od naszego ostatniego spotkania. W tym czasie wiele się wydarzyło. Ostatnio byłem u Maćka na urodzinach, bawiliśmy się świetnie. Swoje urodziny chciałbym podobnie zorganizować. Rodzice obiecali mi, że będę je mógł urządzić dla kolegów i koleżanek z klasy na działce w Zaniówce.

Jak wiecie, dzień moich urodzin to 23 września. W tym roku dobrze się składa, bo jest to sobota. Zaproszę więc jedenaście osób już na godzinę 10⁰⁰. Chcę pokazać im piękną okolicę i miejsce ważnego wydarzenia historycznego, ponieważ większość z nich interesuje się historią. Wszystkim dam mapkę gminy Jabłoń, na której rodzice zaznaczyli literą **D** naszą działkę. Przesyłam Wam taką samą mapkę.

Na mapce oznaczono miejsce, gdzie Polacy walczyli z zaborcą w czasie Powstania Styczniowego. Często chodziliśmy tam razem oglądać krzyż powstańczy. Planuję wspólny spacer do tego miejsca, a po powrocie różne zabawy. Razem z mamą przygotujemy smaczne jedzenie.

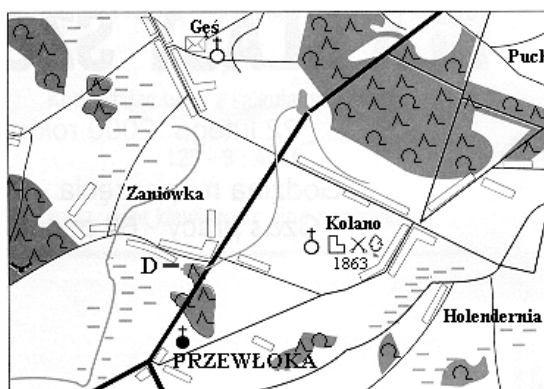
Myślę, że będzie to przyjemne spotkanie. Napiszcie, czy mój pomysł Wam się podoba.

Już za tydzień chcemy zaprosić na działkę Was i Ciocię Alinę.

Całuję Was bardzo, bardzo mocno!

Kuba

PS. Pozdrowienia dla Cioci Aliny!
Do zobaczenia za tydzień!

podziałka 1 : 100 000

	drogi		kościół
	rzeki, jeziora, stawy		zabytkowe kapliczki
	kanaly		parki i drzewa zabytkowe
	bagna		pola bitew
	lasy		leśniczówki
			D = działka rodziców Kuby

Napisz plan spotkania urodzinowego Kuby tak, aby uwzględnił informacje zawarte w tekście. Użyj równoważników zdań.

Kuba zaprasza na urodziny swojego przyjaciela Maćka. Napisz tekst zaproszenia, które powinien do niego wysłać.

(Urodziny Kuby)

Napisz sprawozdanie (ok. 10 zdań) z jednodniowej wycieczki rowerowej, w której uczestniczyłeś/uczestniczyłaś lub którą sobie wyobrażasz.

(Wspólne planowanie)

Napisz list do Asi. Przekonaj ją, że nie warto i nie powinno się godzinami przesiadywać przed telewizorem.

Co i dlaczego najczęściej robisz, gdy w wolnym czasie nie oglądasz telewizji?

(Przed telewizorem)

Jest lato. Chcesz wysłać kartkę pocztową do bliskiej Ci osoby, by przekazać, gdzie i jak spędzasz wakacje. Napisz tę kartkę i poprawnie ją zaadresuj.

Uwaga: Imiona, nazwisko i adres mogą być zmyślone.

Napisz tekst pt. „Warto jeść jabłka”. Zachęcając do jedzenia tych owoców, uwzględnij ich smak i wartości odżywcze.

.....

(Jabłko)

Chcesz zachęcić kolegę, koleżankę lub inną osobę do spędzenia letniego popołudnia w ogrodzie (na działce, w sadzie, w parku itp.). Jak przekonasz tę osobę? Co powiesz? Sformułuj swoją zachętę i zapisz.

.....

(Ogrody)

Przeczytaj uważnie wyszukany przez Olę tekst:

O śpiących rycerzach nad Jeziorem Góreckim

Dawno, dawno temu, w części dzisiejszego powiatu poznańskiego, gdzie teraz rozciąga się obszar Wielkopolskiego Parku Narodowego, była dzika, pełna zwierząt knieja. Teren ten, począwszy od XVII wieku, był jednym wielkim polem bitewnym. Tu, na równinie pod wsią Trzebaw, Stefan Czarniecki przetrzepał porządnie skórę Szwedom w 1657 r., gdy potop szwedzki zalał nasz kraj.

Kolejne powstania i wojny przetaczały się przez te dzikie i piękne tereny. Tu, w okolicach Górki i Trzebawa, organizowała się armia powstańcza w czasie Wiosny Ludów w 1848 r. Niestety, jedynym śladem kolejnych zrywów niepodległościowych były coraz liczniejsze mogiły, rozsiane po tym skrawku ziemi wielkopolskiej.

(Cały tekst możesz znaleźć w zbiorze podań i legend wielkopolskich Stanisława Świrko pt. *Orle gniazdo.*)

Dopisz do odpowiedzi Oli brakujące pytania, tak aby powstała logiczna całość.

Pytanie:.....

Ola: Niestety, nie będziemy nocować nad Jeziorem Góreckim.

Pytanie:.....

Ola: Było to w roku 1657, niedaleko wsi Trzebaw.

(Wielkopolski Park Narodowy)

Pisanie – kategoria umiejętności 2.3

Uczeń:

3. buduje tekst poprawny kompozycyjnie (ok. 1 strony formatu A4), celowo stosując środki językowe i przestrzegając norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych:

Przykłady zadań

Moja ulubiona pora roku. Opisz wybraną porę roku i uzasadnij, dlaczego ją lubisz. Pamiętaj o poprawnej pisowni.

(Cztery pory roku)

W imieniu Wojtka napisz krótki list do kolegi, który z powodu choroby nie uczestniczył w przygotowaniach do wycieczki. Przedstaw mu plany wycieczkowe i oczekiwania związane z tym wyjazdem. Pamiętaj o odpowiedniej formie i stosownym słownictwie.

(Wielkopolski Park Narodowy)

Napisz trzy zdania, które mogłyby pochodzić z pamiętnika Kamili lub z pamiętnika Adama. Powinny one dotyczyć spotkania przyjaciół planujących wycieczkę rowerową.

(Wspólne planowanie)

Opisz piękny zakątek sadu, parku lub lasu. Postaraj się, by Twój opis był barwny. Unikaj zbędnych powtórzeń. W opisie uwzględnij:

- porę roku,
- wygląd np. drzew, krzewów, trawników, klombów... ,
- odgłosy przyrody,
- nastrój.

(Jabłko)

Co i dlaczego najczęściej robisz, gdy w wolnym czasie nie oglądasz telewizji?

(Przed telewizorem)

Pisanie – kategoria umiejętności 2.4

Uczeń:

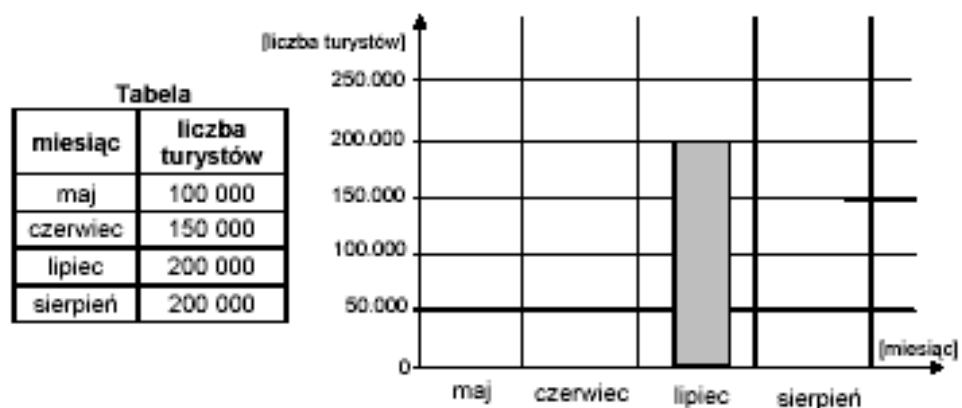
4. przedstawia w postaci graficznej dane zapisane w tabeli:

- a) przenosi informacje na oś liczbową, chronologiczną, układ współrzędnych,
- b) wyraża dane w postaci diagramu słupkowego, prostego schematu, innego.

Przykłady tabeli i zadań

W ciągu roku wielu turystów zwiedza zabytki.

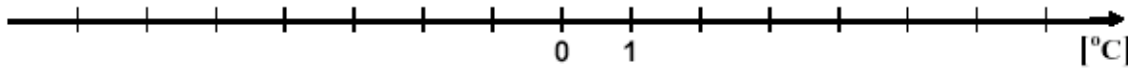
Wykorzystaj informacje z tabeli i narysuj brakujące słupki.

(Wycieczka)

Wykorzystaj dane zamieszczone w tabeli i zaznacz na osi liczbowej wartości minimalnej i maksymalnej temperatury powietrza z 5 grudnia.

	temperatura [°C] o godz. 7 ⁰⁰	temperatura [°C] o godz. 19 ⁰⁰	temperatura [°C] maksymalna	temperatura [°C] minimalna	średnia dobowa temperatura [°C]
5 XII	- 4	- 1	2	- 5	- 2

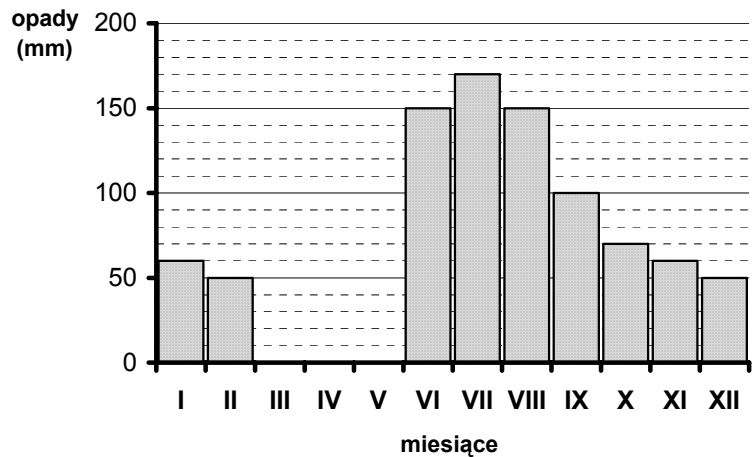
(Cztery pory roku)

Rodzice po powrocie z pracy przypomnieli Oli, że w lipcu może pojechać z cicią w góry. Ola postanowiła sprawdzić, jaka może być tam wtedy pogoda. Odszukała wykres przedstawiający roczny przebieg średnich temperatur i wielkości opadów w górach.

Ola niechcący rozlała kakao na diagram ilustrujący roczny przebieg opadów.

Roczny przebieg opadów w górach

Uzupełnij brakującą część diagramu, korzystając z danych zamieszczonych w tabeli:

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII
Opady mm	60	50	60	80	120	150	170

(Pierwszy dzień wakacji)

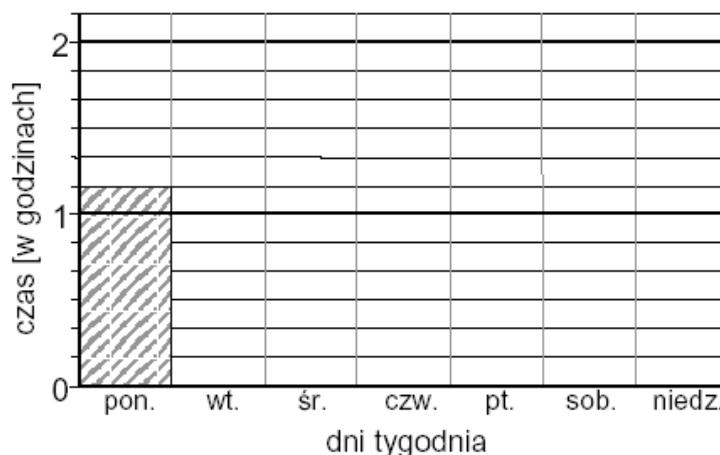

Magda przez tydzień zapisywała w tabeli, ile czasu spędzała na oglądaniu programu telewizyjnego.

Dzień	poniedz.	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
Czas oglądania TV	1 godz. i 10 min	$\frac{1}{3}$ godz.	1 godz. i 20 min	$\frac{1}{2}$ godz.	15 min	50 min	2 godz.

Na podstawie tabeli uzupełnij diagram słupkowy pokazujący, ile godzin dziennie Magda oglądała telewizję.

(Przed telewizorem)

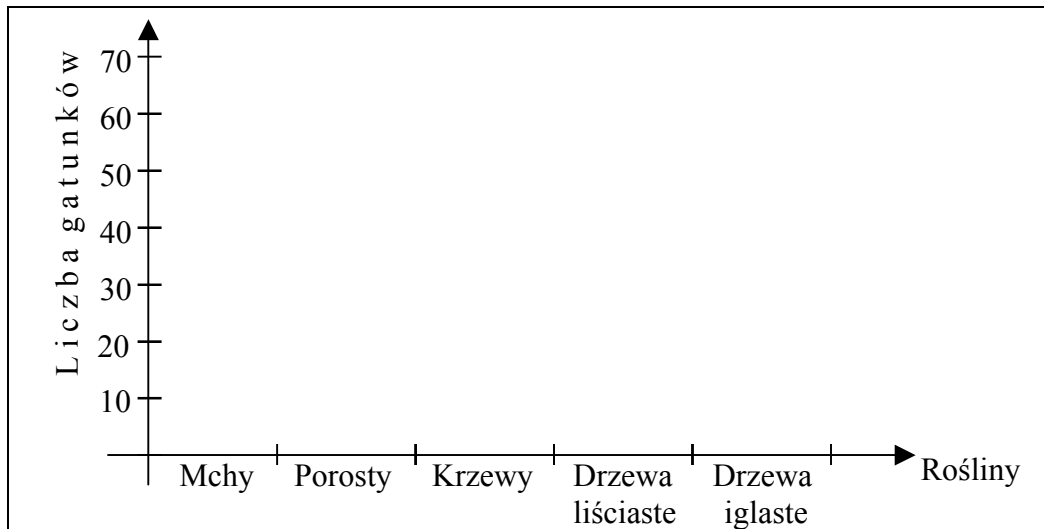

Adam – miłośnik przyrody – dowiedział się, ile gatunków roślin można obejrzeć w okolicy i zamieścił dane w tabeli.

Rośliny	Liczba gatunków
Mchy	40
Porosty	60
Krzewy	25
Drzewa liściaste	10
Drzewa iglaste	5

Przedstaw je za pomocą diagramu słupkowego.

(Wspólne planowanie)

Pisanie – kategoria umiejętności 2.5

Uczeń:

5. dba o układ graficzny, czytelność i estetykę zapisu:

- dostosowuje zapis do formy wypowiedzi,
- wyróżnia części tekstu zgodnie z jego strukturą,
- pisze czytelnie.

Przykłady zadań

Opisz piękny zakątek sadu, parku lub lasu. Postaraj się, by Twój opis był barwny. Unikaj zbędnych powtórzeń. W opisie uwzględnij:

- porę roku,
- wygląd np. drzew, krzewów, trawników, klombów... ,
- odgłosy przyrody,
- nastrój.

(Jabłko)

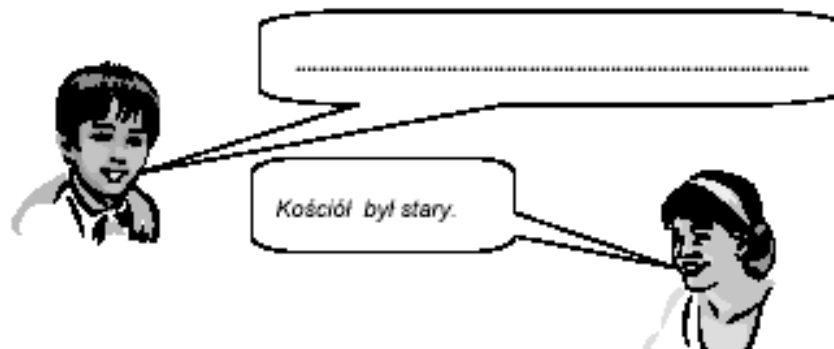
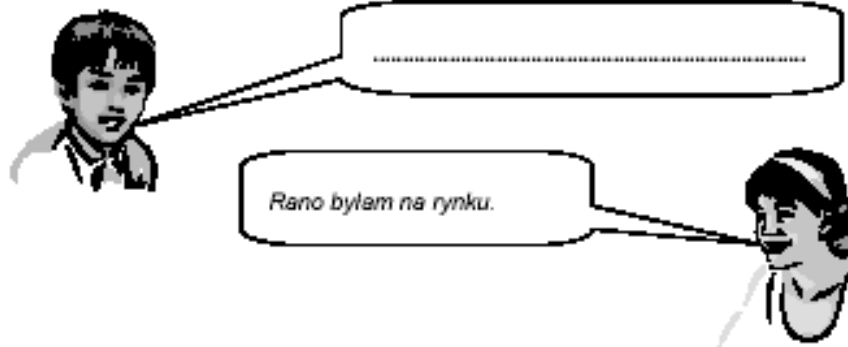

Napisz list do Oli. Zaproponuj jej ciekawy sposób spędzenia wakacji.

(Pierwszy dzień wakacji)

Monika rozmawia z Tomkiem o wycieczce. Napisz, jakie pytania zadał Tomek.

(Wycieczka)

Rozumowanie – kategoria umiejętności 3.1

Uczeń:

1. posługuje się kategoriami czasu i przestrzeni w celu porządkowania wydarzeń:

- a) sytuuje je w przestrzeni,
- b) umieszcza daty w przedziałach czasowych,
- c) oblicza upływ czasu między wydarzeniami,
- d) porządkuje wydarzenia w kolejności chronologicznej.

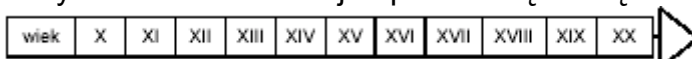
Przykłady zadań

Bitwa pod Grunwaldem odbyła się w 1410 roku.

Który to wiek? Zakresuj odpowiednią kratkę na osi czasu.

(Wycieczka)

W Polsce istnieje obecnie 10 ogrodów botanicznych. Najstarszym z nich jest ogród botaniczny w Krakowie założony w 1783 roku. Nieco później powstały ogrody we Wrocławiu (1811) i w Warszawie (1818). Ogród botaniczny w Poznaniu został założony w 1922 roku. Po drugiej wojnie światowej powstały ogrody w Lublinie, Łodzi, Zakopanem, drugi ogród botaniczny w Warszawie i dwa ogrody w Bydgoszczy.

W którym wieku został założony ogród botaniczny w Krakowie?

- A. XVI
- B. XVII
- C. XVIII
- D. XIX

Król Stanisław August Poniatowski panował w latach 1764-95.

W którym mieście powstał ogród botaniczny za czasów jego panowania?

- A. Warszawa,
- B. Kraków,
- C. Poznań,
- D. Wrocław.

W którym z miast ogród botaniczny powstał między pierwszą a drugą wojną światową?

- A. Wrocław,
- B. Zakopane,
- C. Lublin,
- D. Poznań.

(Ogrody)

O śpiących rycerzach nad Jeziorem Góreckim

Dawno, dawno temu, w części dzisiejszego powiatu poznańskiego, gdzie teraz rozciąga się obszar Wielkopolskiego Parku Narodowego, była dzika, pełna zwierząt knieja. Teren ten, począwszy od XVII wieku, był jednym wielkim polem bitewnym. Tu, na równinie pod wsią Trzebaw, Stefan Czarniecki przetrzepał porządnie skórę Szwedom w 1657 r., gdy potop szwedzki zalał nasz kraj.

Kolejne powstania i wojny przetaczały się przez te dzikie i piękne tereny. Tu, w okolicach Górki i Trzebawa, organizowała się armia powstańcza w czasie Wiosny Ludów w 1848 r. Niestety, jedynym śladem kolejnych zrywów niepodległościowych były coraz liczniejsze mogiły, rozsiane po tym skrawku ziemi wielkopolskiej.

(Cały tekst możesz znaleźć w zbiorze podań i legend wielkopolskich Stanisława Świrko pt. *Orle gniazdo.*)

W którym wersie daty i wydarzenia podane są w porządku chronologicznym?

- A. chrzest Polski, potop szwedzki, 1525 r.;
- B. I wojna światowa, 1848 r., potop szwedzki;
- C. bitwa pod Grunwaldem, Wiosna Ludów, 1657 r.;
- D. potop szwedzki, 1848r., II wojna światowa.

(Wielkopolski Park Narodowy)

W przeszłości zdarzały się tak ostre zimy, że prawie cały Bałtyk pokrywał się lodem. Miało to miejsce między innymi w latach 1322 i 1398.

W którym to było wieku?

Odpowiedź:

(Pory roku)

Największy najazd Tatarów na ziemie polskie miał miejsce w 1241 r. Był to wiek:

- A. XI B. XII C. XIII D. XIV

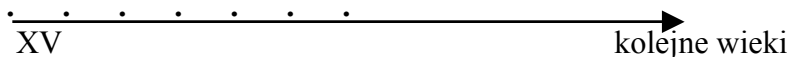
(Cztery pory roku)

Powstanie Styczniowe wybuchło w 1863 roku.

Zaznacz na osi czasu wiek, w którym miało miejsce to wydarzenie.

Ile lat upłynęło od wybuchu Powstania Styczniowego?

(Urodziny Kuby)

Adam chciałby obejrzeć ruiny zamku, który został zbudowany pod koniec XIII wieku. W którym roku mógł powstać ten zamek?

- A. 1198 r. B. 1282 r. C. 1248 r. D. 1325 r.

(Wspólne planowanie)

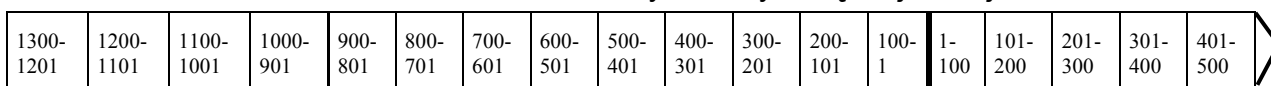
Tysiąc lat – ile to wieków?

- A. 1, B. 10, C. 100, D. 1000.

(W lesie)

Zaznacz znakiem X na osi czasu wiek, w którym toczyła się wojna trojańska.

(Jabłko)

Próby uruchomienia telewizji w Polsce były podejmowane jeszcze przed rokiem 1939. Prowadzone od 1935 roku prace badawcze nad przekazem telewizyjnym przerwała jednak II wojna światowa. Ich wznowienie stało się możliwe dopiero w roku 1947.

W październiku 1952 roku z eksperymentalnego studia w Warszawie. Został wyemitowany pierwszy polski program telewizyjny.

Regularną (cotygodniową) emisję programów (najpierw półgodzinnych, później godzinnych) telewizja rozpoczęła od stycznia 1953 roku. Nadawane programy można było oglądać w kilkudziesięciu warszawskich świetlicach i klubach, w których zainstalowano odbiorniki telewizyjne. Zasięg nadajnika umieszczonego na 8. piętrze budynku w centrum stolicy był jednak niewielki.

Nadawanie dłuższych i bardziej różnorodnych programów oraz zwiększenie zasięgu odbioru stało się możliwe w roku 1954 dzięki uruchomieniu nowego studia telewizyjnego oraz nowej stacji nadawczej.

Na podstawie książki S. Miszczaka

Próby uruchomienia telewizji w Polsce podjęto

- A. w pierwszej połowie XIX wieku.
B. w drugiej połowie XIX wieku.
C. w pierwszej połowie XX wieku.
D. w drugiej połowie XX wieku.

(Przed telewizorem)

Olek urodził się 3 IX, Radek – 28 IX, a Filip – 10 X. Który z nich urodził się jesienią?

- A. tylko Filip, B. Radek i Filip,
C. Olek i Radek, D. wszyscy chłopcy.

(Cztery pory roku)

Odmiana jabłek	Termin zbioru jabłek	Dojrzałość jabłek do spożycia	Okres przechowywania do ...
alkmene	IX	IX	XI
mekintosh	IX	X	XII
starting	X	XI	XII
idared	X	I	IV

Które jabłka można przechowywać co najmniej pół roku od terminu zbioru?
A. starting, B. mekintosh, C. alkmene, D. idared.

Odmiana jabłek starting dojrzewa do spożycia:
A. wiosną, B. latem, C. jesienią, D. zimą.

Które jabłko nadaje się do spożycia już w trakcie zbioru?
A. starting, B. mekintosh, C. idared, D. alkmene.

Rozumowanie – kategoria umiejętności 3.2

Uczeń:

2. przedstawia przyczyny i skutki wydarzeń i zjawisk:

- domyśla się przyczyn, przewiduje skutki wydarzeń bliskich życiu i swoim doświadczeniom,
- wskazuje główne przyczyny i skutki doniosłych wydarzeń w historii Polski,
- wyjaśnia przyczyny i skutki zmian, które zachodzą w środowisku w wyniku działalności człowieka.

Przykłady zadań

Chodząc po mokrych kamieniach, trzeba bardzo uważać, bo są zazwyczaj:
A. drobne i same wpadają do butów,
B. śliskie i można się przewrócić,
C. duże i łatwo o nie zahaczyć nogą,
D. ostre i można się skaleczyć.

(Cztery pory roku)

Spośród wielu starych dębów rosnących w Puszczy Białowieskiej najbardziej znany jest „dąb Jagiełły”. Według ludowych podań król odpoczywał pod nim w czasie polowania, które zorganizowano przed wyprawą na wielką wojnę z Krzyżakami.

W dawnych czasach organizowano polowania przed wielkimi wyprawami wojennymi przede wszystkim po to, by:
A. zgromadzić zapasy mięsa dla wojska,
B. sprawdzić spryt i zręczność rycerzy,
C. zapewnić rycerzom rozrywkę przed bitwą,
D. wypróbować skuteczność broni strzeleckiej.

(W lesie)

Rozumowanie – kategoria umiejętności 3.3

Uczeń:

3. określa znaczenie osiągnięć człowieka dla rozwoju cywilizacyjnego:

- a) wyjaśnia na prostych przykładach zmiany cywilizacyjne, jakie nastąpiły na przestrzeni dziejów,
- b) opisuje najważniejsze osiągnięcia, które składają się na polskie dziedzictwo kulturowe.

Przykłady zadań

Odkrycie, że Ziemia krąży wokół Słońca, zawdzięczamy:

- A. Krzysztofowi Kolumbowi,
- B. Mikołajowi Kopernikowi,
- C. Ferdynandowi Magellanowi,
- D. Janowi Gutenbergowi.

(Pory roku)

Rok 1596 rozpoczyna stołeczną rolę Warszawy. Nowa stolica wywarła na Włochach wrażenie dodatnie. Raziło ich tylko ogromne błoto, które po długotrwałych deszczach pokrywało źle brukowane jezdnie. Otoczone murami niewielkie miasto nie mogło też zapewnić odpowiednich wygod. Rozleglejsze od właściwej Warszawy było wtedy Nowe Miasto.

Powyższy tekst informuje o tym, że w XVI w. Warszawa była miastem:

- A. o szerokich i nowoczesnych ulicach,
- B. zapewniającym wszystkie wygody,
- C. niewielkim i otoczonym murami,
- D. rozleglejszym od Nowego Miasta.

(Pierwszy dzień wakacji)

Rozumowanie – kategoria umiejętności 3.4

Uczeń:

4. wyraża własne opinie i próbuje je uzasadnić, wyjaśniając swoje stanowisko, używa odpowiednich argumentów.

Przykłady zadań

Lublin, 12 kwietnia 2000 r.

Kochana Babciu! Kochany Dziadku!

Minął miesiąc od naszego ostatniego spotkania. W tym czasie wiele się wydarzyło. Ostatnio byłem u Maćka na urodzinach, bawiliśmy się świetnie. Swoje urodziny chciałbym podobnie zorganizować. Rodzice obiecali mi, że będę je mógł urządzić dla kolegów i koleżanek z klasy na działce w Zaniówce.

Jak wiecie, dzień moich urodzin to 23 września. W tym roku dobrze się składa, bo jest to sobota. Zaproszę więc jedenaście osób już na godzinę 10⁰⁰. Chcę pokazać im piękną okolicę i miejsce ważnego wydarzenia historycznego, ponieważ większość z nich interesuje się historią. Wszystkim dam mapkę gminy Jabłoń, na której rodzice zaznaczyli literą **D** naszą działkę. Przesyłam Wam taką samą mapkę.

Na mapce oznaczono miejsce, gdzie Polacy walczyli z zaborcą w czasie Powstania Styczniowego. Często chodziliśmy tam razem oglądać krzyż powstańczy. Planuję wspólny spacer do tego miejsca, a po powrocie różne zabawy. Razem z mamą przygotowujemy smaczne jedzenie.

Myślę, że będzie to przyjemne spotkanie. Napiszcie, czy mój pomysł Wam się podoba.

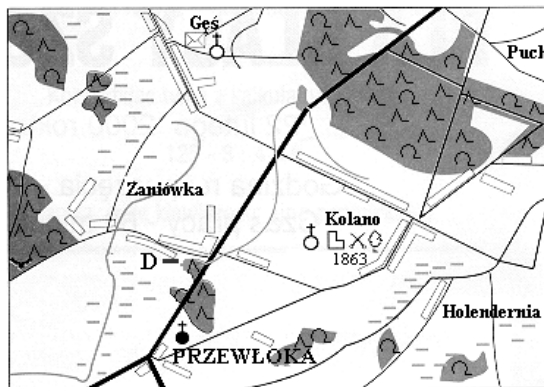
Już za tydzień chcemy zaprosić na działkę Was i Ciocię Alinę.

Całuję Was bardzo, bardzo mocno!

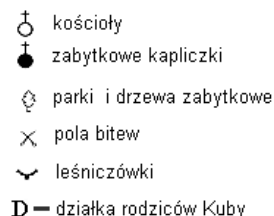
Kuba

PS. Pozdrowienia dla Cioci Aliny!

Do zobaczenia za tydzień!

podziałka 1 : 100 000

Uzasadnij, dlaczego w miejscowości Kolano ustawiono krzyż powstańczy?

.....

(Urodziny Kuby)

Poszukujesz informacji o tym, jak leśne zwierzęta przygotowują się do przetrwania zimy. Czy sięgniesz do książki popularnonaukowej pt. *Zwierzęta polskich lasów*, czy też do baśni pt.: *Idzie Zima do lasu*?

Uzasadnij w kilku zdaniach swój wybór.

(Cztery pory roku)

Rozumowanie – kategoria umiejętności 3.5

Uczeń:

5. opisuje sytuację przedstawioną w zadaniu za pomocą:

- wyrażenia arytmetycznego i prostego wyrażenia algebraicznego,
- prostego równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą,
- planu,
- mapy,
- prostego schematu,
- diagramu słupkowego,
- innego rysunku.

Przykłady zadań

Ania i Jacek zbierali w lesie grzyby. Zebrali 13 prawdziwków i 4 razy więcej maślaków. Które wyrażenie pozwoli obliczyć, ile grzybów zebrali?

A. $13 + 4 + 13$

B. $13 + 4 \cdot 13$

C. $13 + 4$

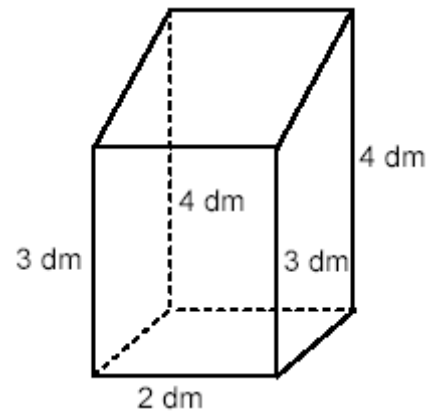
D. $4 \cdot 13$

(W lesie)

W lutym lub na początku marca, zanim rozwiną się pąki, trzeba przyciąć gałęzie drzew. Grządki w ogrodzie wymagają przekopania i nawożenia. Wszyscy przygotowują się do wiosny.

Uczniowie klasy szóstej postanowili wykonać budki lęgowe dla ptaków. Rysunek obok przedstawia projekt, zgodnie z którym je wykonywali. Podstawa dolna ma kształt kwadratu, a wszystkie ściany boczne są do niej prostopadłe.

Za pomocą którego z wyrażzeń arytmetycznych obliczysz powierzchnię wszystkich ścian bocznych takiej budki?

A. $2 \cdot 3 \cdot 2 + 2 \cdot \frac{3+4}{2} \cdot 2$

B. $2 \cdot 3 + 2 \cdot 4 + \frac{3+4}{2} \cdot 2$

C. $2 \cdot 3 \cdot 2 + \frac{3+4}{2} \cdot 2$

D. $2 \cdot 3 + 2 \cdot 4 + 2 \cdot \frac{3+4}{2} \cdot 2$

(Cztery pory roku)

Planując wycieczkę rowerową, warto wiedzieć, jaka będzie pogoda wybranego dnia.

Prognoza pogody

Data	Temperatura powietrza (°C)				Zachmurzenie	Opady	Wiatr	Inne zjawiska
	7 ⁰⁰	13 ⁰⁰	19 ⁰⁰	Średnia				
Czwartek 12.V	10,0	17,1	14,9	14,0	☀	Deszcz średni	Cisza	Rano mgła
Piątek 13.V.	12,7	16,9	15,1	14,9	☁	Brak	Słaby	Brak
Sobota 14.V.	15,1	18,4	17,5	?	☁	Brak	Umiarkowany	Brak
Niedziela 15.V.	15,0	21,5	15,7	17,4	☁☀	Krótkotrwały ulewny deszcz	Wichura	Burza

Uzupełnij podane zdania:

Średnia temperatura dnia jest obliczana jako średnia temperatur z godz. 7⁰⁰, 13⁰⁰ i 19⁰⁰ w tym dniu. Średnia temperatura w sobotę wynosiła°C.

(Wspólne planowanie)

Sad ma kształt prostokąta o bokach 25 metrów i 30 metrów. Połowę jego powierzchni zajmują jabłonie, 30% powierzchni grusze, a resztę śliwy.

Oblicz, na ilu metrach kwadratowych powierzchni sadu rosną śliwy.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Odpowiedź: Śliwy rosną na metrach kwadratowych powierzchni sadu.

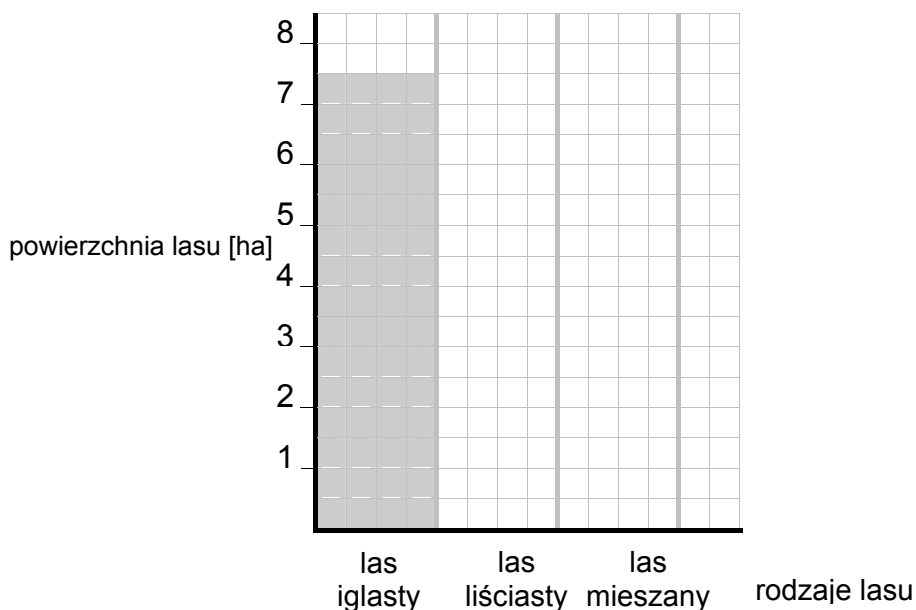
(Jabłko)

W rejonie leśnictwa Jelonkowo rosną różne lasy. Las iglasty zajmuje powierzchnię 7,5 ha, las liściasty 4 ha, a las mieszany 6,5 ha.

Uzupełnij diagram słupkowy tak, aby przedstawiał te dane.

(W lesie)

Rozumowanie – kategoria umiejętności 3.6

Uczeń:

6. rozpoznaje charakterystyczne cechy i własności:

- liczb,
- figur,
- zjawisk,
- przemian,
- obiektów przyrodniczych,
- elementów środowiska, wskazuje różnice i podobieństwa oraz porządkuje je.

Przykłady zadań

Dzień urodzin Kuby to początek astronomicznej jesieni.

Począwszy od tego dnia:

- noce będą coraz krótsze
- dni będą coraz krótsze
- dni będą coraz dłuższe
- dni i noce będą trwały tyle samo

Kuba chce przygotować niespodziankę. Do papierowej koperty schowa jakiś przedmiot.

Gdy zbliży do niej magnes, koperta się przesunie.

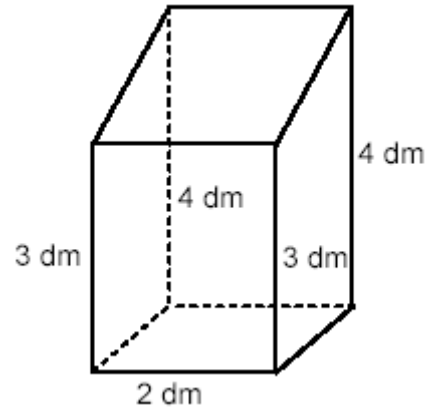
Co powinno znajdować się w kopercie?

- stalowy gwóźdź
- drewniany klocek
- plastikowy guzik
- gumka

(Urodziny Kuby)

W lutym lub na początku marca, zanim rozwiną się pąki, trzeba przyciąć gałęzie drzew. Grządki w ogrodzie wymagają przekopania i nawożenia. Wszyscy przygotowują się do wiosny. Uczniowie klasy szóstej postanowili wykonać budki lęgowe dla ptaków. Rysunek obok przedstawia projekt, zgodnie z którym je wykonywali. Podstawa dolna ma kształt kwadratu, a wszystkie ściany boczne są do niej prostopadłe.

Wszystkie ściany boczne, podstawa dolna i podstawa górna mają kształt:

- A. czworokątów, B. równoległoboków, C. prostokątów, D. kwadratów.

(Cztery pory roku)

Zwierzęta, dla których polskie lasy są naturalnym środowiskiem życia, to:

- A. lis, szympan, wilk
B. antylopa, wilk, żubr
lis, sarna, wilk
C. sarna, szympan, wilk

(W lesie)

Które z roślin w czasie przedłużającej się suszy powinny zostać podlane największą ilością wody?

- A. cebula,
B. trawa,
C. poziomki,
D. maliny.

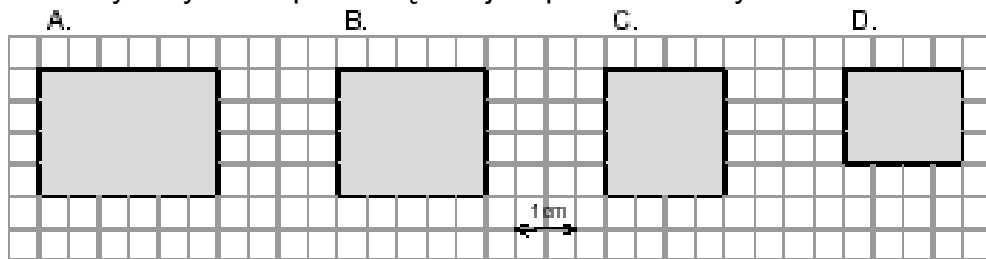
(Ogrody)

Pierwsze polskie programy telewizyjne były oglądane na ekranach mających kształt zbliżony do prostokąta o wymiarach 12 cm i 18 cm.

Na którym rysunku prostokąt ten jest przedstawiony w skali 1 : 6?

(Przed telewizorem)

Magda przez tydzień zapisywała w tabeli, ile czasu spędzała na oglądaniu programu telewizyjnego.

Dzień	poniedziałek	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
Czas oglądania TV	1 godz. i 10 min	$\frac{1}{3}$ godz.	1 godz. i 20 min	$\frac{1}{2}$ godz.	15 min	50 min	2 godz.

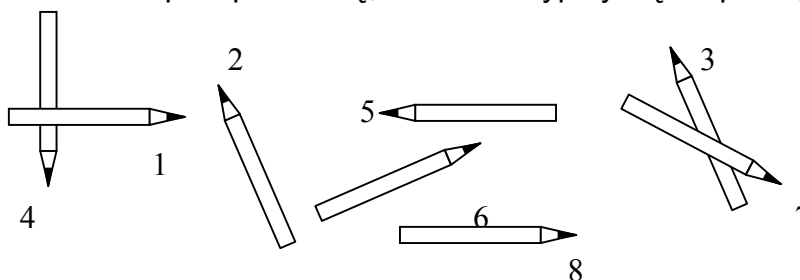
W którym dniu tygodnia Magda najkrócej oglądała telewizję?

- A. We wtorek. B. W czwartek. C. W piątek. D. W sobotę.

(Przed telewizorem)

W trakcie pakowania zakupów przez Olę, kredki rozsypały się na podłogę

Podaj numery:

- dwóch par kredek równoległych do siebie: _____
- dwóch par kredek, które są do siebie prostopadłe: _____

(Pierwszy dzień wakacji)

Planując wyprawę, Jurek porównał długości poszczególnych tras z Leszczyn do Zawady i zapisał je w tabeli zamieszczonej obok.

Nr trasy	Długość trasy
I	8 ½ km
II	8,2 km
III	11 ¾ km
IV	11,7 km

Która odpowiedź podaje poprawną kolejność tras od najdłuższej do najkrótszej?

- A. I, II, III, IV B. III, IV, I, II C. II, I, IV, III D. IV, III, II, I

(Wspólne planowanie)

Zwierzęta mają różne sposoby na przetrwanie zimy. Wymień dwa z nich.

1.
2.

(Pory roku)

Rozumowanie – kategoria umiejętności 3.7

Uczeń:

7. dostrzeżać prawidłowości, opisuje je i sprawdza na przykładach:

- a) opisuje zjawiska o charakterze powtarzalnym, spotykane w najbliższym otoczeniu,
- b) na podstawie opisu zjawiska mającego charakter prawidłowości wnioskuje o dalszym jego przebiegu.

Przykład zadania

Średnią dobową temperaturę powietrza obliczamy na podstawie temperatury maksymalnej i minimalnej zaobserwowanej w tej dobie oraz pomiarów temperatury o godz. 7⁰⁰ i 19⁰⁰.

	temperatura [°C] o godz. 7 ⁰⁰	temperatura [°C] o godz. 19 ⁰⁰	temperatura [°C] maksymalna	temperatura [°C] minimalna	średnia dobową temperatura [°C]
4 XII	-3	?	3	-4	-1
5 XII	-4	-1	2	-5	-2
6 XII	-6	-4	1	-7	?

Jaka była średnia dobową temperatura powietrza 6 grudnia?

- A. -3°C B. -5°C C. -16°C D. -4°C

(Cztery pory roku)

Rozumowanie – kategoria umiejętności 3.8

Uczeń:

8. ustala sposób rozwiązania zadania oraz prezentacji tego rozwiązania.

Przykłady zadań

Zakupiłeś na targu 50 kg jabłek po cenie hurtowej i zapłaciłeś za nie 100 złotych. W sklepie kilogram jabłek tej samej odmiany kosztował 2 zł 60 gr. Oblicz, ile zaoszczędziłeś, kupując jabłka po cenie hurtowej.

Odpowiedź: Kupując jabłka po cenie hurtowej, zaoszczędziłem zł.

(Jabłko)

Na straganie obok leśniczówki sprzedawane są jagody i poziomki. Ania kupiła 6 szklanek jagód, a Jacek dwa razy mniej szklanek poziomek. Jacek zapłacił za swoje zakupy o 90 gr. mniej niż Ania.

Cennik	
JAGODY (1 szklanka)	1,50zł
POZIOMKI (1 szklanka)

Ile złotych zapłacił Jacek? Ile kosztowała szklanka poziomek? *Przedstaw swoje obliczenia.*

(W lesie)

Podczas mroźnej zimy uczniowie planowali urządzić lodowisko na boisku szkolnym. Ma ono kształt prostokąta o wymiarach 24 m i 35 m. Na każdy metr kwadratowy boiska uczniowie planowali wylać 40 litrów wody. Woda miała być dowożona cysterną o pojemności 5000 litrów.

Ile litrów wody uczniowie planowali wylać na całe boisko? Ile najmniej razy musiałaby przyjechać cysterna, aby przywieźć całą potrzebną wodę?

Zapisuj wszystkie obliczenia.

(Pory roku)

Szkolny komitet rodzicielski wygospodarował 2140 zł na zakup sprzętu telewizyjnego. Kupiono telewizor za 1389 zł i magnetowid za 699 zł. Za resztę postanowiono kupić kasety video. Jedna kaseeta kosztuje 6 zł 40 gr.

Ile kaset kupiono? *Zapisuj wszystkie obliczenia.*

(Przed telewizorem)

Rozumowanie – kategoria umiejętności 3.9

Uczeń:

9. analizuje otrzymane wyniki i ocenia ich sensowność:

- porównuje wyniki z własnym doświadczeniem,
- sprawdza wyniki z warunkami zadania.

Przykłady zadań

Na wykarczowanym obszarze lasu uczniowie pobliskiej szkoły posadzili w roku 1998 drzewka. Po dwóch latach sprawdzili, które sadzonki przyjęły się. Oto wyniki ich obserwacji:

DRZEWO	1998 r.	2000 r.
brzoza	120	100
topola	120	120
buk	124	112
dąb	84	76

Jacek powiedział, że 80% sadzonek brzozy przyjęło się. Czy miał rację?

- Tak, przyjęło się dokładnie 80% sadzonek brzozy.
- Nie, ponieważ przyjęło się więcej niż 80% sadzonek brzozy.
- Nie, ponieważ przyjęło się mniej niż 80% sadzonek brzozy.
- Brakuje danych, aby to sprawdzić.

(W lesie)

Przeprowadzono ankietę. Zapytano 28 osób, jakie owoce lubią najbardziej. Okazało się, że jabłka najbardziej lubi 14 osób, 7 osób woli jeść gruszki, 5 osób najbardziej lubi śliwki, a tylko 2 osoby czereśnie.

25% spośród ankietowanych osób lubi:

- jabłka,
- gruszki,
- śliwki,
- czereśnie.

(Jabłko)

Asia uwielbia godzinami oglądać telewizję. Któregoś dnia jej mama straciła cierpliwość:
– Asiu, jak możesz?! Już trzy godziny siedzisz przed telewizorem!
– Ależ mamo, to tylko 10 procent mojego wolnego czasu dzisiaj.

Uzasadnij, że Asia się pomyliła.

(Przed telewizorem)

Korzystanie z informacji – kategoria umiejętności 4.1

Uczeń:

1. wskazuje źródła informacji, posługuje się nimi.

Przykłady zadań

Tomek chce wiedzieć, gdzie jest miasto, do którego pojedzie na wycieczkę. Powinien to sprawdzić w:

- A. atlasie geograficznym,
- B. podręczniku do języka polskiego,
- C. podręczniku do matematyki,
- D. atlasie grzybów.

(Wycieczka)

Rozkład jazdy pociągów

POZNAŃ			
Godzina odjazdu	Peron	Rodzaj i numer pociągu	Przyjazdy do stacji pośrednich i docelowych
5.50	4	28201	Szamotuly 6.13 – Wronki 6.27 – Krzyż 6.52 – Stargard Szczeciński 8.08 – SZCZECIN 8.49
6.00	4a	EX 7700 WIELKOPOLANIN	Leszno 6.40 – Wrocław 7.44 – Opole Gl. 8.46 – Katowice 10.05 – Kraków Gl. 11.20 – Tamów 12.20 – PRZEMYŚL 14.20
6.10	5	44232	Poznań Dębiec 6.16 – Stęszew 6.43 – Grodzisk Wlkp. 7.17 – WOLSZTYN 7.55

Odszukaj w rozkładzie jazdy, o której odjeżdża pociąg do Szczecina. Pociąg z Poznania do Szczecina odjeżdża o godzinie:

- A. 5.50
- B. 6.10
- C. 6.00
- D. 8.49

(Wycieczka)

Planując kulig, dobrze jest znać prognozę pogody. Podają ją:

- A. dzienniki telewizyjne i niektóre codzienne gazety,
- B. atlasy geograficzne i prasa młodzieżowa,
- C. dzienniki radiowe i książki przygodowe,
- D. czasopisma podróżnicze i podręczniki do przyrody.

Poszukujesz informacji o tym, jak leśne zwierzęta przygotowują się do przetrwania zimy. Czy sięgniesz do książki popularnonaukowej pt. *Zwierzęta polskich lasów*, czy też do baśni pt.: *Idzie Zima do lasu*?

Uzasadnij w kilku zdaniach swój wybór.

(Cztery pory roku)

Po którą książkę sięgniesz, chcąc dowiedzieć się o jeszcze innych wierzeniach starożytnych Greków?

- A. „Mitologia”,
- B. „Baśnie i legendy”,
- C. „Astronomia”,
- D. „Klimaty Ziemi”.

Jak powiedzieć: latem, w lecie czy w lato?

By upewnić się, które formy wyrazu lato są prawidłowe, sięgniesz do słownika:

- A. ortograficznego,
- B. wyrazów bliskoznacznych,
- C. wyrazów obcych,
- D. poprawnej polszczyzny.

(Pory roku)

Dzieci sporządzały w szkole słowniczek wyrazów związanych z telewizją. W którym szeregu uporządkowały je w kolejności alfabetycznej?

- A. ekran, emisja, studio, spiker, kamera, kineskop
- B. spiker, studio, kamera, kineskop, ekran, emisja
- C. kamera, kineskop, spiker, studio, ekran, emisja
- D. ekran, emisja, kamera, kineskop, spiker, studio

(Przed telewizorem)

Kasia dowie się o zdrowym odżywianiu, gdy

- A. obejrzy film *Zwierzęta duże i małe*.
- B. wysłucha w radiu młodzieżowej listy przebojów.
- C. przeczyta książkę *Dieta bogata w warzywa i owoce*.

(Popołudnie Kasi)

Kuba przygotowuje konkurs związany z baśniami i legendami. Znaczenia słów baśń i legenda powinien szukać w:

- A. Encyklopedii muzyki
- B. Słownika terminów literackich
- C. Wyborze baśni J. Ch. Andersena
- D. Słownika ortograficznym

(Urodziny Kuby)

„Dzieje Wielkopolski”, plan miasta Poznania, „Dzieje Gdańska”, poradnik medyczny, encyklopedia powszechna, mapa Wielkopolski, „Historia sztuki w zarysie”, Wielkopolski Park Narodowy – przewodnik turystyczny

Wpisz brakujące wyrazy, korzystając z informacji podanych w ramce.

- Ola najwięcej materiałów na temat przeszłości Wielkopolski znalazła w.....
- Arek chciał wiedzieć, jak udzielić pierwszej pomocy, gdy ktoś ulegnie wypadkowi. Sięgnął po
- Kuba to zawołany turysta. Przed wycieczką uważnie przejrzał, oraz

(Wielkopolski Park Narodowy)

Warszawa nie zawsze była stolicą Polski. Zaznacz dwa źródła, w których Ola znajdzie wiadomości dotyczące historii polskich stolic.

- A. Encyklopedia szkolna – Historia
- B. Słownik wyrazów obcych
- C. Encyklopedia zdrowia
- D. Miasta polskie w tysiącleciu
- E. Rocznik statystyczny

(Pierwszy dzień wakacji)

Która z podanych książek dostarczy najwięcej danych potrzebnych do zaplanowania wycieczki?

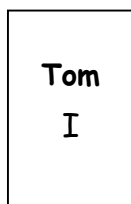
- A. atlas geograficzny,
- B. encyklopedia przyrody,
- C. rozkład jazdy,
- D. informator turystyczny.

(Wspólne planowanie)

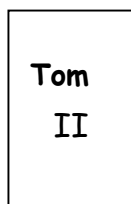

Wśród zwierząt zapadających w sen zimowy jest orzesznica. Chcesz dowiedzieć się o niej czegoś więcej. W którym tomie encyklopedii znajdziesz hasło *orzesznica*?

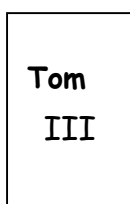
A.

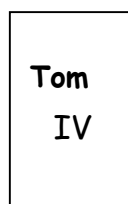
B.

C.

D.

(W lesie)

Oto pozycje z domowej biblioteczki Jacka.

Którą wybierze, by znaleźć potrzebne informacje? Jacek chce się dowiedzieć:

- Co oznacza i z jakiego języka pochodzi słowo *fauna* ?
- Czy w jego regionie są rezerваты przyrody?
- Jak wyglądają gile, sójki i jemioluszki?

Biblioteczka Jacka

- Słownik ortograficzny
- Ochrona przyrody w Polsce. Mapa z tekstem
- Zwierzęta lasów tropikalnych
- Atlas ptaków
- Słownik wyrazów obcych
- Atlas grzybów

Wpisz numer odpowiedniego tytułu w wyznaczone miejsce.

a) →

b) →

c) →

(W lesie)

W którym szeregu wyrazy zapisano w porządku alfabetycznym?

- jabłecznik, jabłko, jabłkowy, jabłuszko;
- jabłko, jabłuszko, jabłecznik, jabłkowy;
- jabłkowy, jabłuszko, jabłecznik, jabłko;
- jabłuszko, jabłkowy, jabłko, jabłecznik.

Chcąc upiec **jabłecznik**, poszukasz przepisu w książce:

- Domowe przetwory z owoców,*
- Owocowe ciasta i desery,*
- Dżemy i galaretki z owoców,*
- Owoce egzotyczne w potrawach.*

(Jabłko)

Korzystanie z informacji – kategoria umiejętności 4.2

Uczeń:

- analizuje oferty mediów kierowane do dzieci i młodzieży, wybiera spośród tych ofert, kierując się wskazanymi kryteriami (osadzonymi także w wartościach).

Przykłady zadań

Przed wycieczką dzieci chciałyby się ubezpieczyć od następstw nieszczęśliwych wypadków. Wiarygodne i wyczerpujące wiadomości na ten temat zawiera

- reklama telewizyjna,
- ulotka informacyjna,
- słuchowisko radiowe,
- plakat uliczny.

(Wspólne planowanie)

Z którego programu telewizyjnego dowiesz się najwięcej o rzeczywistym świecie?

- A. *Pokemon* – serial animowany.
- B. *Wielka pogoń za balonem* – film fabularny.
- C. *Mój szkolny kolega z Afryki* – reportaż.
- D. *Od przedszkola do Opolą* – program muzyczny.

(Przed telewizorem)

Ola skończyła swoje poranne obowiązki do godziny 8⁵⁵. Dziewczynka lubi oglądać filmy: *Alf* i *Dwa światy*. Nijej podane są fragmenty dwóch programów telewizyjnych.

PROGRAM X
8.15 Krakowskie Przedmieście 27
8.30 Wiadomości, pogoda
8.45 <i>Alf</i> – serial anim.
9.30 Domowe przedszkole
9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 <i>Miasto na luzie</i> – serial kryminalny

PROGRAM Y
8.15 <i>Złotopolscy. Zniknięcie</i> – telenowela
8.45 <i>Panteon</i> – wydarzenia kulturalne
9.00 <i>Klan</i> – telenowela
9.30 <i>Dwa światy</i> – serial
10.05 <i>Konopielka</i> – komedia
11.30 <i>Taki pejzaż</i> – reportaż

Uzupełnij zdania:

Ola może obejrzeć od początku tylko film _____, który rozpoczyna się o godzinie _____. Dziewczynka mogłaby zobaczyć oba filmy, gdyby swoje poranne obowiązki ukończyła przynajmniej _____ minut wcześniej.

(Pierwszy dzień wakacji)

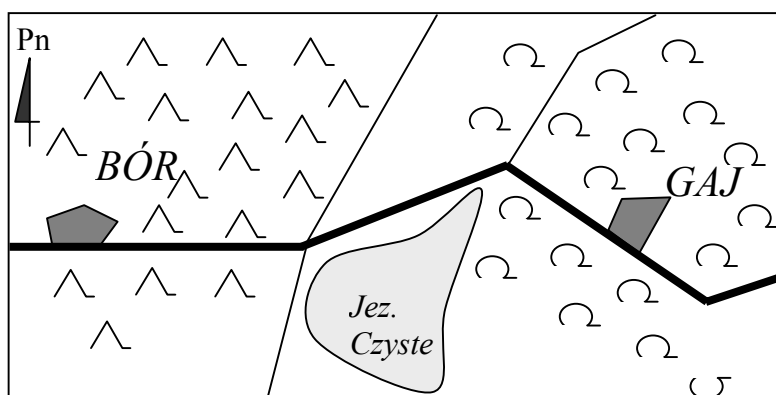
Wykorzystywanie wiedzy w praktyce – kategoria umiejętności 5.1

Uczeń:

1. posługuje się poznanymi terminami do opisywania zjawisk i sytuacji spotykanych w środowisku.

Przykłady zadań

Mapka okolic Boru i Gaju

skala 1: 50 000

	las liściasty
	las iglasty
	droga
	ścieżka
	jezioro
	miejsowość

Miejscowość Gaj jest położona na od miejscowości Bór.
(określ kierunek geograficzny)

(W lesie)

Przeczytaj tekst

Ewa leży w łóżku i rysuje obrazek na **kwadratowej** kartce.

Zaznacz dobrą odpowiedź.

Jaki kształt ma kartka?

(Ewa jest chora)

Wykorzystywanie wiedzy w praktyce – kategoria umiejętności 5.2

Uczeń:

2. wybiera przyrządy służące do obserwacji i pomiaru, odpowiada na pytania dotyczące przebiegu zjawisk, zapisuje wyniki obserwacji.

Przykłady zadań

Chcąc wiedzieć, jakie jest ciśnienie atmosferyczne, Danusia powinna spojrzeć na:
A. termometr, B. deszczomierz, C. barometr, D. wiatromierz.

(Cztery pory roku)

Aby dokładnie obserwować ptaki w czasie wycieczki, najlepiej zabrać ze sobą:
A. lupę, B. lornetkę, C. mikroskop, D. aparat fotograficzny.

(Wielkopolski Park Narodowy)

Dziewczynka zastanawiała się, jakie przyrządy służą do mierzenia temperatury powietrza i wielkości opadów. Wskaż właściwe urządzenia pomiarowe.
barometr i wiatromierz
A. kompas i deszczomierz
B. termometr i deszczomierz
C. termometr i wiatromierz

(Pierwszy dzień wakacji)

Wykorzystywanie wiedzy w praktyce – kategoria umiejętności 5.3

Uczeń:

3. wykonuje obliczenia dotyczące:

- a) długości,
- b) powierzchni,
- c) objętości,
- d) wagi,
- e) czasu,
- f) temperatury,
- g) pieniędzy.

Przykłady zadań

Pociąg odjeżdża z Poznania o godzinie 6.00, przyjeżdża do Krakowa o godzinie 11.20. Oblicz, jak długo jedzie pociąg z Poznania do Krakowa.

- A. 4 h 20 min
- B. 5 h 20 min
- C. 5 h 40 min
- D. 6 h 40 min

Monika kupiła 9 pocztówek po 2 zł 60 gr. Ile zapłaciła Monika za pocztówki?
Zapisz obliczenia.

Odpowiedź: Monika zapłaciła zł.

Tomek kupił plan miasta za 7 zł 80 gr, widokówkę za 3 zł 50 gr i breloczek za 4 zł 60 gr. Ile zapłacił Tomek za zakupy?
Zapisz obliczenia.

Odpowiedź: Tomek zapłacił zł.

Aneta miała 20 zł. Kupiła bilet do kina za 8 zł, lody za 2 zł 50 gr i pocztówkę za 2 zł 60 gr. Ile pieniędzy zostało Anecie?
Zapisz obliczenia.

Odpowiedź: Anecie zostało zł.

(Wycieczka)

Rośliną często uprawianą w naszych ogrodach jest słonecznik. Słoneczniki mogą wyrastać na wysokość 3-4 m, dlatego najczęściej obsadza się nimi obrzeża ogródków i działek. Są bardzo ozdobnymi roślinami, a ich jadalne nasiona są zdrowym i pożywnym przysmakiem. Nasiona słonecznika najlepiej jest wysiewać pojedynczo, w odstępach od 15 do 18 cm w rzędzie. Odległość między rzędami powinna wynosić 60 cm. Nasiona kiełkują najszybciej w temperaturze od 8 do 10°C. Młode rośliny są wytrzymałe, znoszą spadki temperatury nawet do -4°C. Dlatego słonecznik można siać dość wcześniej, bez obawy o wiosenne przymrozki.

Odległość między pierwszym a ostatnim rzędem słoneczników jest równa 180 cm. Ile rzędów słoneczników będzie między nimi, jeśli zostaną posiane zgodnie z opisanymi zasadami?

- A. 10
- B. 9
- C. 3
- D. 2

(Ogrody)

Ile 15-litrowych konewek wody potrzeba do podlania grządki o powierzchni 6 m², jeśli na 1 m² powierzchni należy wylać 10 litrów wody?

- A. 4
- B. 6
- C. 10
- D. 15

Ania i Adam zrywali truskawki. Napełnili nimi 8 koszyczków. W jednym koszyczku mieści się 2,5 kilograma truskawek. Ile kilogramów truskawek zebrały dzieci?

- A. 8
- B. 16
- C. 20
- D. 25

(Ogrody)

Obok podmiejskich ogródków działkowych jest przystanek, z którego co półtorej godziny odjeżdżają autobusy w kierunku miasta. Pan Grzebalski spóźnił się 20 minut na autobus odjeżdżający o 19^{50} .

Ile minut pan Grzebalski musi czekać na następny autobus?

- A. 50 B. 60 C. 70 D. 80

O której godzinie będzie następny autobus?

- A. 19^{30} B. 20^{20} C. 20^{50} D. 21^{20}

(Ogrody)

W sadzie rosą 23 drzewa czereśni i 95 drzew wiśni. Z jednej czereśni uzyskano średnio 109 kilogramów, a z jednej wiśni średnio 17,4 kilogramów owoców. Gdyby nie wiosenne przymrozki, plon z sadu byłby o 20% większy.

- Ile kilogramów czereśni i wiśni razem zebrano w tym sadzie?
- O ile więcej kilogramów czereśni i wiśni razem zebrano by w tym sadzie, gdyby nie było wiosennych przymrozków?

Zapisuj wszystkie obliczenia.

Odpowiedzi:

- Razem zebrano kilogramów owoców.
- Gdyby nie wiosenne przymrozki zebrano by o kilogramów owoców więcej.

(Ogrody)

Magda przez tydzień zapisywała w tabeli, ile czasu spędzała na oglądaniu programu telewizyjnego.

Dzień	poniedz.	wtorek	środa	czwartek	piątek	sobota	niedziela
Czas oglądania TV	1 godz. i 10 min	$\frac{1}{3}$ godz.	1 godz. i 20 min	$\frac{1}{2}$ godz.	15 min	50 min	2 godz.

Ile czasu w całym tygodniu Magda spędziła na oglądaniu telewizji?

- A. 6 godz. 5 min
 B. 6 godz. 25 min
 C. 5 godz. 35 min
 D. 5 godz. 45 min

(Przed telewizorem)

Mama przygotowała Kasi kolację.

W kartonie było 1,5 l jogurtu owocowego.

Mama przelała 0,25 l jogurtu do szklanki.

Oblicz, ile jogurtu pozostało w kartonie. Zapisz obliczenia.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Odpowiedź: W kartonie pozostało _____ jogurtu.

(Popołudnie Kasi)

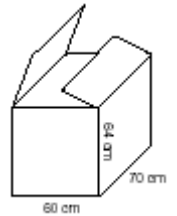
Długość drogi z działki do krzyża powstańczego mierzona wzdłuż ścieżki wynosi 2,7 km. Dzieci w ciągu 10 minut mogą przejść 300 m. Oblicz, jak długo będzie trwać spacer tą drogą w jedną stronę, jeżeli cały czas dzieci będą poruszać się w tym samym tempie.

(Urodziny Kuby)

Pudło po telewizorze ma wysokość 64 cm i podstawę o wymiarach 60 cm i 70 cm.

Marek chce je wykorzystać, by zrobić z kartonu okrągłą tarczę do gry „w strzałki”. Ze ściany bocznej o największej powierzchni wyciął możliwie największe koło.

Jaki jest promień tego koła?

- A. 60 cm B. 32 cm C. 64 cm D. 35 cm

(Przed telewizorem)

Badania wykazały, że w minionym roku mieszkańcy pewnego regionu spędzali przed telewizorem średnio po 30 godzin miesięcznie, z czego 60 procent przeznaczali na oglądanie filmów.

Średnio po ile godzin miesięcznie mieszkańcy tego regionu oglądali filmy?

- A. 3 B. 5 C. 15 D. 18

(Przed telewizorem)

Artur ogląda telewizję przeciętnie 40 minut dziennie.

Obliczył, że to $\frac{2}{9}$ jego czasu wolnego.

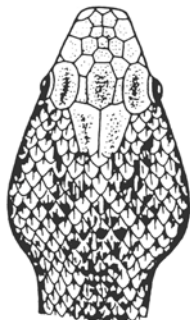

Ile czasu wolnego dziennie ma Artur?

- A. 80 minut B. 6 godzin C. 3 godziny D. 20 minut

(Przed telewizorem)

W górach mogą występować różne rodzaje węży.

Żmija		Zaskroniec	
			

(Hanna Dobrowolska *Gady – Zwierzęta świata*, PWN 1990, fot. Wł. Puchalski)

Podpowiedz Oli, jak można odróżnić jadowitą żmiję od niejadowitego zaskrońca. Przyjrzyj się ilustracjom i wpisz dwie charakterystyczne cechy żmii.

Charakterystyczne cechy żmii:

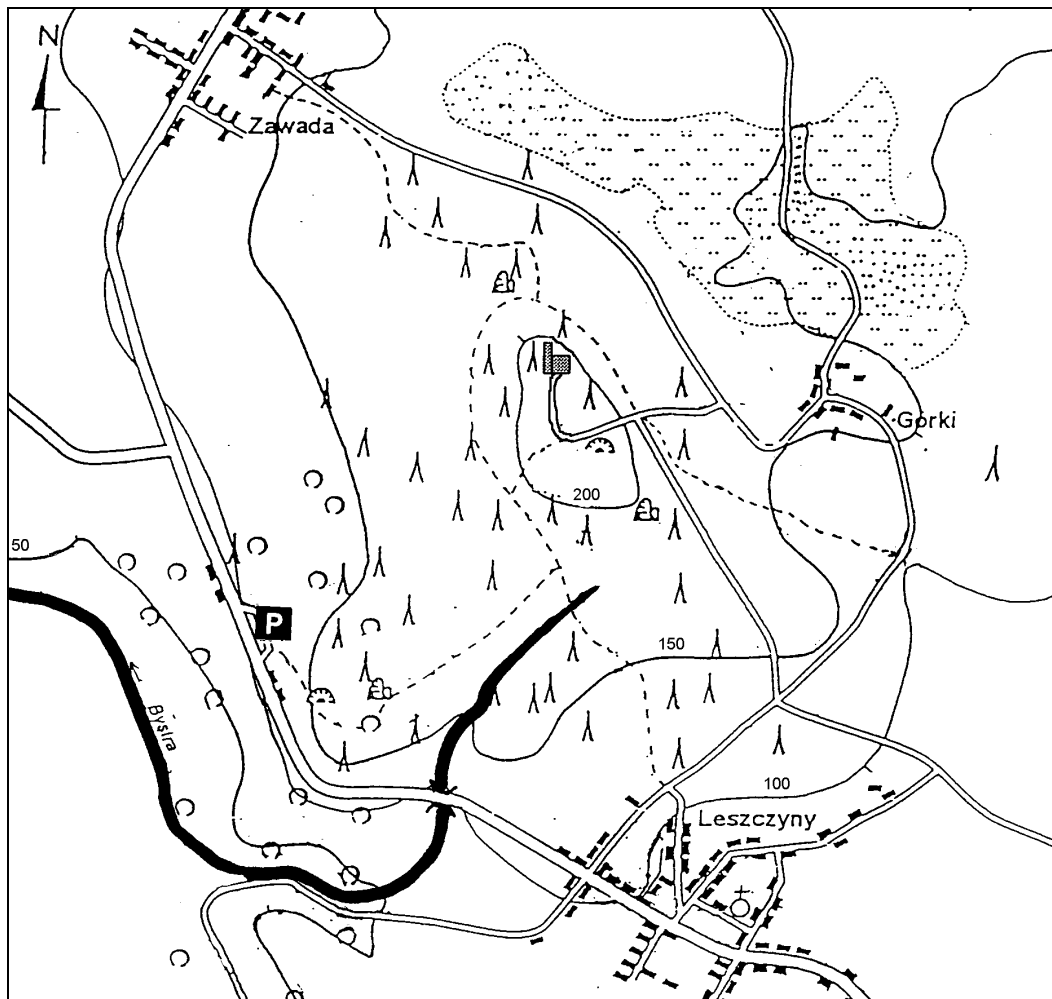
- _____
- _____

(Pierwszy dzień wakacji)

Jurek planuje, że rowerzyści wyruszą z Leszczyn, skreca w las przy parkingu i dotrą do Zawady.

MAPA TOPOGRAFICZNA

Legenda

500 m 0 500 m 1000 m
1 cm

Skala 1:50 000

	rzeka		bagno
	las iglasty		poziomice
	las liściasty		droga
	ścieżka		parking
			most
			kościół
			samotne skały
			ruiny
			jaskinia

Na mapie topograficznej odległość z Leszczyn do parkingu jest równa 6 cm. Sprawdź, w jakiej skali sporządzona jest mapa i oblicz, ile wynosi rzeczywista odległość z Leszczyn do parkingu?

A. 3 km

B. 12 km

C. 6 km

D. 30 km

(Wspólne planowanie)

Na wykarczowanym obszarze lasu uczniowie pobliskiej szkoły posadzili w roku 1998 drzewka. Po dwóch latach sprawdzili, które sadzonki przyjęły się. Oto wyniki ich obserwacji:

DRZEWO	1998 r.	2000 r.
brzoza	120	100
topola	120	120
buk	124	112
dąb	84	76

Ile sadzonek w sumie nie przyjęło się?

A. 20

B. 32

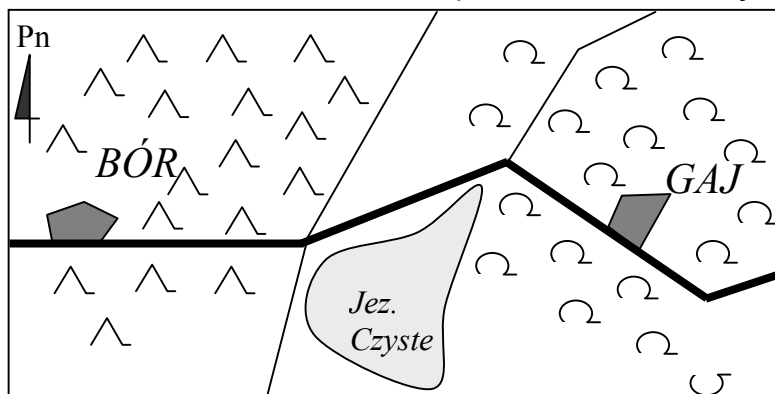
C. 40

D. 76

(W lesie)

Mapka okolic Boru i Gaju

skala 1: 50 000

Na mapie odległość od Boru do Gaju jest równa 8 cm. W rzeczywistości odległość między tymi miejscowościami jest równa km.

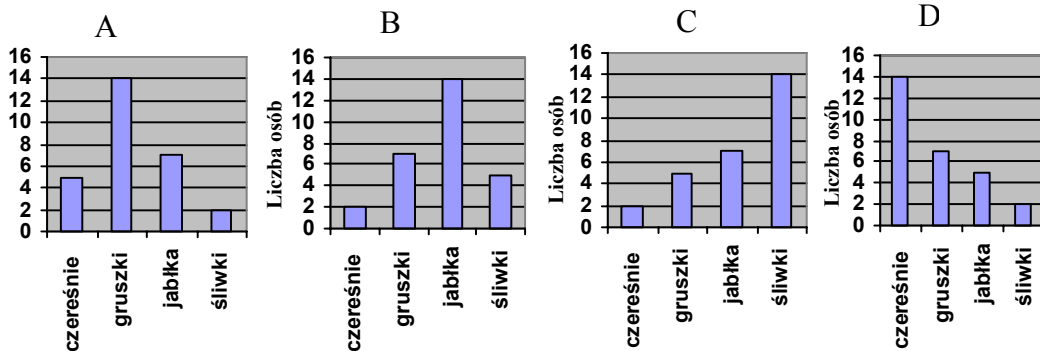
(W lesie)

Przeprowadzono ankietę. Zapytano 28 osób, jakie owoce lubią najbardziej. Okazało się, że jabłka najbardziej lubi 14 osób, 7 osób woli jeść gruszki, 5 osób najbardziej lubi śliwki, a tylko 2 osoby czereśnie.

Który diagram przedstawia wyniki przeprowadzonej ankiety?

(Jabłko)

Wykorzystywanie wiedzy w praktyce – kategoria umiejętności 5.6

Uczeń:

6. zna zasady bezpiecznego posługiwania się urządzeniami technicznymi i materiałami chemicznymi, rozpoznaje oznakowania substancji toksycznych, łatwopalnych i wybuchowych, objaśnia zasady użytkowania domowych urządzeń elektrycznych.

Przykład zadania

Aby wyruszyć na wakacyjną wyprawę, musisz koniecznie sprawdzić, czy rower ma sprawne:

- A. hamulec, dzwonek, lusterko, licznik kilometrów;
- B. hamulec, koła, licznik kilometrów, lampę;
- C. lusterko, hamulec przedni i tylny, lampę tylną;
- D. dzwonek, hamulec, lampę tylną i przednią.

(Cztery pory roku)

Wykorzystywanie wiedzy w praktyce – kategoria umiejętności 5.7

Uczeń:

7. wyjaśnia na podstawie instrukcji obsługi, jak uruchomić i wykorzystać proste urządzenia techniczne.

Przykład zadania

W pobliżu działki rodziców Kuby znajduje się budka telefoniczna. Przyklejono tam karteczkę z informacją:

Bezpłatne połączenia:

997 POLICJA
998 STRAŻ POŻARNA
999 POGOTOWIE RATUNKOWE

- Jaki numer należy wybrać po podniesieniu słuchawki i usłyszeniu sygnału, aby zawiadomić o czymś zasłabnięciu?.....
- Jaki numer należy wybrać po podniesieniu słuchawki i usłyszeniu sygnału, aby zawiadomić o kradzieży czegoś?.....

(Urodziny Kuby)

W instrukcji obsługi telewizora znalazły się następujące ostrzeżenia:

- Wyjmuj wtyczkę z gniazdka sieciowego, jeśli nie używasz telewizora przez dłuższy czas.
- Nie zdejmuj tylnej pokrywy odbiornika, ponieważ odsłonięte elementy znajdują się pod napięciem.
- Nie narażaj telewizora na działanie deszczu lub nadmiernej wilgoci.
- Unikaj wystawiania odbiornika na bezpośrednie działanie promieni słońca lub innych źródeł ciepła.

Instrukcja ostrzega, że nie powinno się

- A. odłączać telewizora od sieci na dłuższy czas.
- B. stawiać na telewizorze doniczek z roślinami.
- C. włączać telewizora do sieci za pomocą przedłużacza.
- D. umieszczać telewizora z dala od kaloryfera lub pieca.

(Przed telewizorem)

Wykorzystywanie wiedzy w praktyce – kategoria umiejętności 5.8

Uczeń:

8. rozumie potrzebę stosowania zasad:

- a) higieny,
- b) bezpieczeństwa,
- c) zdrowego trybu życia,
- d) oszczędnego korzystania z energii i innych zasobów przyrody,
- e) postępowania w środowisku przyrodniczym.

Przykłady zadań

Które dziecko prawidłowo przechodzi przez ulicę?

Zaznacz dobrą odpowiedź.

A.

B.

C.

D.

(Wycieczka)

W czasie zabaw zimowych saneczkarze muszą przede wszystkim uważać, żeby:

- A. płozy sanek zawsze były dobrze nasmarowane,
- B. na saneczkach siedziała tylko jedna osoba,
- C. zjazd odbywał się wyłącznie z najwyższej góry w okolicy,
- D. trasa zjazdu nie przecinała drogi, po której jeżdżą samochody.

(Cztery pory roku)

Które z zajęć proponowanych przez Kubę gościom nie sprzyja zdrowemu trybowi życia?

- A. spacer
- B. gra w piłkę
- C. oglądanie telewizji
- D. podchody

(Urodziny Kuby)

Uzupełnij podane zdanie:

Gdyby rowerzystów podczas jazdy zaskoczyła burza, nie wolno im

.....
.....

(Wspólne planowanie)

Wymień dwie zasady dotyczące poszanowania przyrody, których należy przestrzegać, przebywając w lesie.

W lesie nie wolno:

-
-

(W lesie)

Ola powinna pamiętać o zasadach właściwego postępowania w górach. Spośród podanych zachowań zaznacz trzy, które obowiązują podczas wędrowek po parkach narodowych:

poruszać się wyznaczonym szlakiem,

- A. palić ognisko,
- B. hałasować,
- C. zachowywać ciszę,
- D. zbierać okazy roślin,
- E. nie zaśmiecać otoczenia.

(Pierwszy dzień wakacji)

Przed zjedzeniem należy jabłko umyć, żeby:

- A. nawilżyć skórkę,
- B. usunąć warstwę wosku,
- C. usunąć drobnoustroje,
- D. rozpuścić sole mineralne.

(Jabłko)

Po zabawie na boisku i powrocie do domu Kasia zawsze myje ręce, aby zapobiec

- A. chorobom serca.
- B. zakażeniom pasożytami.
- C. skrzywieniom kręgosłupa.

(Popołudnie Kasi)

Najbezpieczniejszym miejscem do gry w piłkę jest

- A. jezdnia.
- B. chodnik.
- C. boisko.

(Popołudnie Kasi)

Napisz list do Asi.

Przekonaj ją, że nie warto i nie powinno się godzinami przesiadywać przed telewizorem.

.....

.....

.....

.....

.....

(Przed telewizorem)

3. Jak sprawdzamy – formy zadań sprawdzianu

Zadania pisemne dzielą się na zadania otwarte i zadania zamknięte.

W zadaniach otwartych uczeń samodzielnie formułuje i zapisuje odpowiedź. Samodzielność w formułowaniu odpowiedzi to zarówno zaleta, jak i wada tych zadań. Zaleta, bo śledząc rozwiązania tych zadań można w niektórych z nich, dostrzec tok rozumowania ucznia, jego kreatywność, operowanie wiedzą. Oprócz wyniku daje się zaobserwować metodę i jej realizację w danym zadaniu. Samodzielność jest także ich wadą, albowiem wielu uczniom sprawia ogromną trudność zredagowanie choćby krótkiej wypowiedzi pisemnej i zajmuje im to więcej czasu niż merytoryczne rozwiązanie zadania. Punktowanie zadań otwartych jest bardzo trudne i mimo stosowania przez oceniających tych samych kryteriów oceniania ocena nie zawsze jest w pełni obiektywna.

W zadaniach zamkniętych uczeń wskazuje odpowiedź spośród zaproponowanych. Punktowanie tych zadań nie jest zależne od punktującego, zatem ocena ich jest obiektywna. Dzięki obiektywizmowi punktowania zadania te mają tym większe zastosowanie im bardziej masowe badania.

ZADANIA OTWARTE

Forma zadania	Czynność ucznia
Zadanie rozszerzonej odpowiedzi (skrót: RO)	Uczeń pisze dłuższy tekst na zadany temat lub rozwiązuje zadanie wymagające wielu różnych czynności, zapisuje kolejne kroki, przedstawiając swoje rozumowanie.
Zadanie krótkiej odpowiedzi (skrót: KO)	Uczeń podaje rozwiązanie zadania, problemu w formie rysunku, pojedynczego słowa, liczby, zdania, wyrażenia matematycznego, rysunku, elementu diagramu lub wykresu.
Zadanie z luką (skrót: L)	Uczeń uzupełnia zdanie brakującym wyrazem, zwrotem lub wyrażeniem matematycznym. Wpisuje w wolne pola brakujące słowa, liczby, daty lub uzupełnia rysunek.

Przykłady

- typ (RO)
1. Moja ulubiona pora roku. Opisz wybraną porę roku i uzasadnij, dlaczego ją lubisz. Pamiętaj o poprawnej pisowni. (Pory roku)
 2. Mama zostawiła Oli 10 zł i listę zakupów:

Olu, kup

- ✓ 2 kg ziemniaków
- ✓ kredki
- ✓ 1 paczkę ciastek „Delicje”
- ✓ mleko
- ✓ pudełko zapalek

Postaraj się, aby Ci wystarczyło pieniędzy.
Nie baw się zapałkami!

Mama

Ceny towarów	
1 kg ziemniaków	0,50 zł
kredki	3,60 zł
mała paczka ciastek „Delicje”	2,55 zł
duża paczka ciastek „Delicje”	4,20 zł
1litr mleka	2,05 zł
½ litra mleka	1,25 zł
pudełko zapalek	0,10 zł

Które opakowanie ciastek i mleka powinna wybrać Ola, aby na wszystkie artykuły z listy wystarczyło pieniędzy?

Zapisz obliczenia. Podaj wszystkie poprawne odpowiedzi.

(Pierwszy dzień wakacji)

W zadaniu rozszerzonej odpowiedzi (RO) badanych jest wiele umiejętności. Za tego typu zadanie można uzyskać dość dużą liczbę punktów.

Przykład

typ (KO) Co i dlaczego najczęściej robisz, gdy w wolnym czasie nie oglądasz telewizji?

.....

.....

(Przed telewizorem)

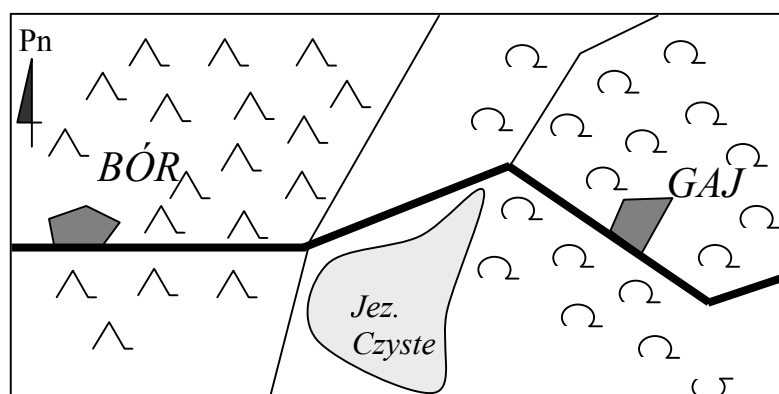
Zadanie krótkiej odpowiedzi (KO) bada zwykle jedną lub dwie umiejętności. W porównaniu z zadaniem RO zadanie KO jest mniej czasochłonne, ale także można za nie zdobyć znacznie mniej punktów.

Przykład

typ (L)

Mapka okolic Boru i Gaju

- las liściasty
- las iglasty
- droga
- ścieżka
- jezioro
- miejscowość

skala 1: 50 000

Miejscowość Gaj jest położona na od miejscowości Bór
(określ kierunek geograficzny)

Wokół Gaju rosną lasy
(określ rodzaj lasu)

(W lesie)

Zadanie z luką (L) sprawdza na ogół jedną umiejętność. Wykonanie takiego zadania polega na uzupełnieniu wolnego miejsca i nie jest czasochłonne.

Rozwiązując zadania otwarte uczeń sam dobiera sobie, zgodnie z poleceniem, najbardziej skuteczną metodę wykonania zadania i sposób prezentacji rozwiązania. Zadania otwarte znacznie częściej występują w podręcznikach niż zadania zamknięte.

ZADANIA ZAMKNIĘTE

Forma zadania	Czynność ucznia
Zadanie wielokrotnego wyboru (skrót: WW)	Uczeń wybiera prawidłową lub najlepszą odpowiedź spośród kilku podanych propozycji.
Zadanie na dobieranie (skrót: D)	Uczeń tworzy, według podanych kryteriów, pary elementów, które wybiera z dwóch zbiorów. Do zbiorów tych mogą należeć: wyrazy, wypowiedzenia, wyrażenia, rysunki itp.
Zadanie typu prawda – fałsz (skrót: PF)	Uczeń ocenia prawdziwość podanych zdań, poprawność wykonanych rachunków, diagramów, wykresów i innych rysunków.

Przykłady

- typ (WW)
- Ile 15-litrowych konewek wody potrzeba do podlania grządki o powierzchni 6 m^2 , jeśli na 1 m^2 powierzchni należy wylać 10 litrów wody?
 A. 4 B. 6 C. 10 D. 15
 (Ogrody)
 - Ania i Jacek zbierali w lesie grzyby. Zebrali 13 prawdziwków i 4 razy więcej maślaków. Które wyrażenie pozwoli obliczyć, ile grzybów zebrali?
 A. $13 + 4 + 13$ B. $13 + 4 \cdot 13$ C. $13 + 4$ D. $4 \cdot 13$
 (W lesie)

W zadaniach wielokrotnego wyboru sprawdzane są na ogół pojedyncze umiejętności.

Przykład

- typ (D) Filip pomagał mamie w przygotowaniu uroczystości.
 Połącz czynności wykonywane w domu z odpowiednim sprzętem.

pranie	żelazko
prasowanie	odkurzacz
sprzątanie	pralka
	mikser

(Święto Filipa)

Zadanie na dobieranie (D) dobrze nadają się do badania umiejętności klasyfikowania elementów, tworzenia par itp.

Przykład

- typ (P–F) Rośliną często uprawianą w naszych ogrodach jest słonecznik. Słoneczniki mogą wyrastać na wysokość 3-4 m, dlatego najczęściej obsadza się nimi obrzeża ogródków i działek. Są bardzo ozdobnymi roślinami, a ich jadalne nasiona są zdrowym i pożywnym przysmakiem. Nasiona słonecznika najlepiej jest wysiewać pojedynczo, w odstępach od 15 do 18 cm w rzędzie. Odległość między rzędami powinna wynosić 60 cm. Nasiona kiełkują najszybciej w temperaturze od 8 do 10°C . Młode rośliny są wytrzymałe, znoszą spadki temperatury nawet do -4°C . Dlatego słonecznik można siać dość wcześnie, bez obawy o wiosenne przymrozki.

Czy prawdą jest, że słoneczniki:

- A. są bardzo wrażliwe na wiosenne przymrozki.
 B. temperaturę -2°C zniosą bez uszkodzeń.
 C. mogą kiełkować w temperaturze -4°C .

TAK	NIE
TAK	NIE
TAK	NIE

(Ogrody)

Zadanie typu prawda-falsz (P-F) sprawdza na ogół jedną umiejętność.

Profesor Bolesław Niemierko określił ogólnie przydatność poszczególnych form zadań do sprawdzania czynności z kategorii taksonomicznych.

TYPOLOGIA PISEMNYCH ZADAŃ TESTOWYCH

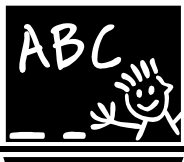
Zadania		Przydatność do sprawdzania czynności z kategorii taksonomicznych			
Rodzaj	Forma	A Zapamiętywanie wiadomości	B Zrozumienie wiadomości (wyjaśnianie)	C Stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych	D Stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych
Otwarte	Rozszerzonej odpowiedzi (RO)	+	+	++	+
	Krótkiej odpowiedzi (KO)	++	++	+	++
	Z luką (L)	+	+	-	-
Zamknięte	Wielokrotnego wyboru (WW)	-	++	+	++
	Na dobieranie (D)	+	+	-	-
	Prawda-falsz (PF)	-	++	-	+

W swoich publikacjach prof. Bolesław Niemierko omawia wady i zalety zadań testowych.

ZALETY I WADY ZADAŃ TESTOWYCH OTWARTYCH I ZAMKNIĘTYCH

ZALETY ZADAŃ	
ZAMKNIĘTYCH	OTWARTYCH
<ol style="list-style-type: none"> Szeroki zakres zastosowań. Obiektywne punktowanie wyników. Sprawność pomiarowa. Wdrażanie do podejmowania decyzji. <hr/> <ul style="list-style-type: none"> Mogą obejmować większy zakres materiału. Udzielanie odpowiedzi zajmuje mało czasu. Łatwa konstrukcja klucza punktowania. Punktowanie zadań zajmuje mało czasu i jest obiektywne (zadania może sprawdzać czytelnik). Prostsza analiza wyników. 	<ol style="list-style-type: none"> Zadowolająca reprezentatywność zbioru zadań. Wysoki obiektywizm punktowania. Niepodatność na zgadywanie odpowiedzi. Łatwość konstrukcji. <hr/> <ul style="list-style-type: none"> Sprawdzają kreatywność zdającego. Pozwalają na samodzielność pracy i swobodę wypowiedzi. Wymagają poprawnego stosowania zwrotów i wyrażeń typowych dla danego przedmiotu.

WADY ZADAŃ	
ZAMKNIĘTYCH	OTWARTYCH
<ol style="list-style-type: none"> 1. Niemożność tworzenia syntez przez uczniów. 2. Fałszywy obraz świata i wiedzy ludzkiej jako zamkniętych systemów o stałych czytelnych prawidłowościach. 3. Przewaga form zadań nad treścią kształcenia. 4. Większy niż w przypadku zadań otwartych błąd pomiaru. 5. Trudność konstruowania zadań. <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Można sprawdzać tylko ograniczony zestaw umiejętności. • Stwarzają możliwość zgadywania poprawnej odpowiedzi. • Trudność w konstruowaniu poprawnych i wartościowych zadań o wyższej taksonomii. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poszatkowanie treści kształcenia. 2. Ciężenie ku niskim kategoriom celów kształcenia. 3. Niepełny obiektywizm punktowania. <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Obejmują mniejszy zakres treści kształcenia. • Trudność w jednoznacznym konstruowaniu poleceń. • Trudność w obiektywnej ocenie zadań. • Udzielanie odpowiedzi zajmuje dużo czasu. • Czasochłonność procesu sprawdzania i oceniania. • Trudna konstrukcja modelu oceniania • Czasochłonna analiza. • Trudna interpretacja wyników.

4. Co sprawdzamy w szkole a co na sprawdzianie

Wynik ze sprawdzianu to wynik punktowy odpowiadający poszczególnym kategoriom standardów, który trudno odnieść do ocen szkolnych z poszczególnych przedmiotów i bloków przedmiotowych. Nasuwają się pytania:

- ▶ Jak poradzili sobie na sprawdzianie uczniowie, osiągający w szkole podstawowej bardzo dobre wyniki z wszystkich przedmiotów?
- ▶ A jak Ci, którzy są bardzo dobrzy z języka polskiego albo z matematyki?

Podjęto próbę porównania ocen końcoworocznych szóstoklasistów z wynikiem ze sprawdzianu 2002 na próbie 291 uczniów z pięciu szkół województwa małopolskiego.

Rodzaj miejscowości, w której mieści się szkoła	Oznaczenie szkoły	Liczba oddziałów klas szóstych	Liczba uczniów
miasto powyżej 100 tysięcy mieszkańców	A	2	50
miasto powyżej 100 tysięcy mieszkańców	B	3	76
miasto powyżej 10 tysięcy mieszkańców	C	2	55
miasto poniżej 10 tysięcy mieszkańców	D	4	95
wieś	E	1	15

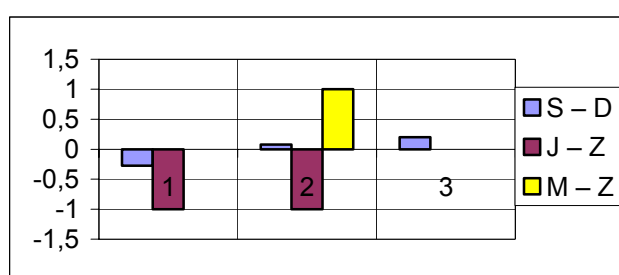
Sprawdzian adresowany był do wszystkich uczniów, ale nie zawierał zadań z poziomu wykraczającego poza treści i umiejętności podstawowe, typowe dla tego etapu kształcenia. Uczeń celujący nie miał możliwości rozwiązywania zadań o podwyższonym stopniu trudności, nie miał okazji do otrzymania takiej liczby punktów, która mogłaby go odróżnić od ucznia bardzo dobrego. Z tego też powodu dla celów tego porównania wszystkie oceny celujące zamieniono na oceny bardzo dobre. Nie brano pod uwagę uczniów, których wynik punktowy na sprawdzianie był mniejszy od 5.

Dzieląc wynik W ucznia na sprawdzianie 2002 (z zakresu od 5 do 40 punktów) przez 8 otrzymywano liczbę D (z zakresu od 1 do 5), którą porównywano ze średnią S wszystkich ocen ucznia na świadectwie ukończenia klasy VI. Po zaokrągleniu D do najbliższej liczby naturalnej otrzymywano liczbę Z (1, 2, 3, 4 lub 5) – „stopień szkolny ze sprawdzianu”, który porównywano z końcową oceną szóstoklasisty z języka polskiego (J) oraz matematyki (M).

Oto przykład analizy dla trzech uczniów o numerach 1, 2 i 3:

nr ucznia	ocena wewnątrzszkolna			wynik sprawdzianu (W)	Wynik sprawdzianu podzielony przez 8	
	średnia (S)	polski (J)	matematyka (M)		dokładny (D)	w zaokrągleniu (Z)
1	4,35	4	5	37	4,625	5
2	4,2	3	5	33	4,125	4
3	3,95	4	4	30	3,75	4

nr ucznia	S – D	J – Z	M – Z
1	- 0,275	-1	0
2	0,075	-1	1
3	0,2	0	0

Na podstawie przedstawionych informacji widać, że we wszystkich trzech przypadkach średnia S ocen szkolnych dobrze korelowała z liczbą D. Stopień J z języka polskiego w dwóch przypadkach był niższy o 1 od Z – „stopnia ze sprawdzianu”, a w jednym przypadku był taki sam. Pełna zgodność stopni M i Z wystąpiła w dwóch przypadkach, uczeń nr 2 otrzymał z matematyki stopień M wyższy o 1 niż stopień Z. Informacje te zilustrowano na diagramie.

Dla 70 procent z 291 szóstoklasistów różnica między średnią wszystkich ich ocen na świadectwie i liczbą D (wynikiem W sprawdzianu podzielonym przez 8) była mniejsza od 0,5. Także dla 70 procent tych uczniów średnia S była wyższa od liczby D. Wynik oceny wewnątrzszkolnej przewyższał wynik oceny zewnętrznej.

Różnica stopni z języka polskiego J i ze sprawdzianu Z

J – Z	Liczba uczniów	% uczniów	
-2	11	3,8	
-1	74	25,4	
0	150	52	52
1	51	17,5	19,2
2	5	1,7	

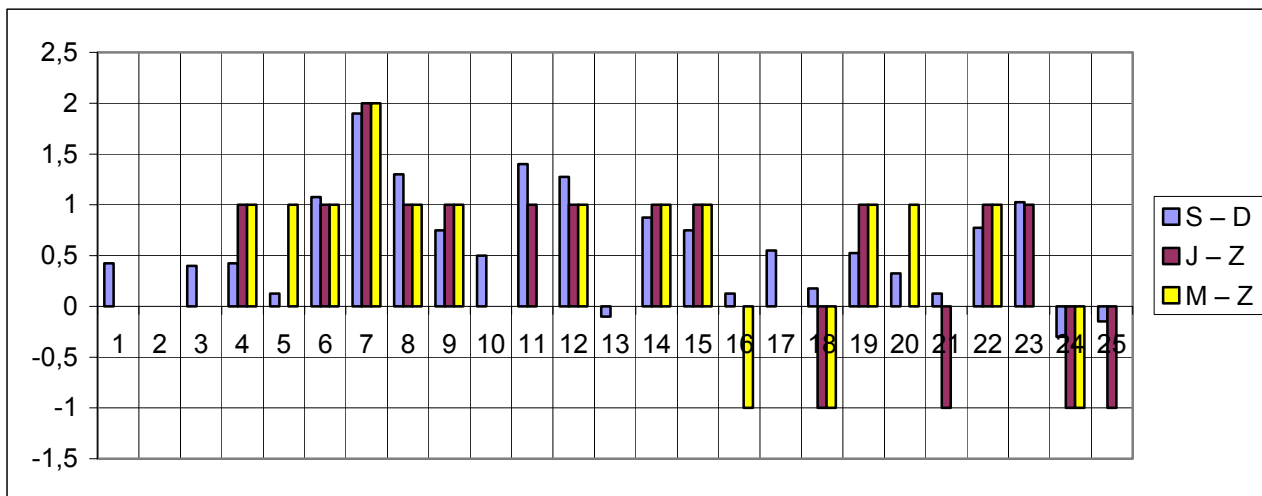
Różnica stopni z matematyki M i ze sprawdzianu Z

M – Z	Liczba uczniów	% uczniów	
-3	2	0,7	
-2	11	3,8	
-1	70	24	58
0	169	58	
1	36	12,4	13,4
2	3	1	

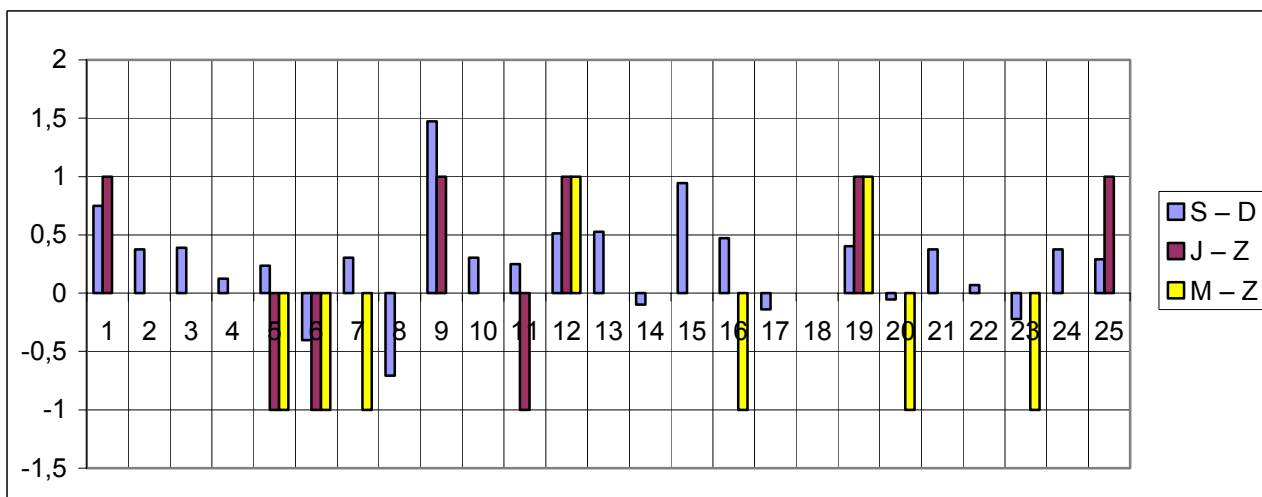
Więcej niż 50 procent uczniów otrzymało stopień Z ze sprawdzianu zgodny z końcowym stopniem J z języka polskiego. U blisko 60% uczniów taka zgodność wystąpiła między stopniami M z matematyki i Z – ze sprawdzianu. Dla 95% uczniów stopień Z ze sprawdzianu różnił się nie więcej niż o 1 od stopnia J z języka polskiego. Taka sama prawidłowość wystąpiła w przypadku matematyki. Blisko 30% uczniów otrzymało na sprawdzianie stopień niższy niż z języka polskiego (podobnie w przypadku matematyki).

Diagramy różnic między oceną wewnątrzszkolną i zewnętrzną dla poszczególnych szkół

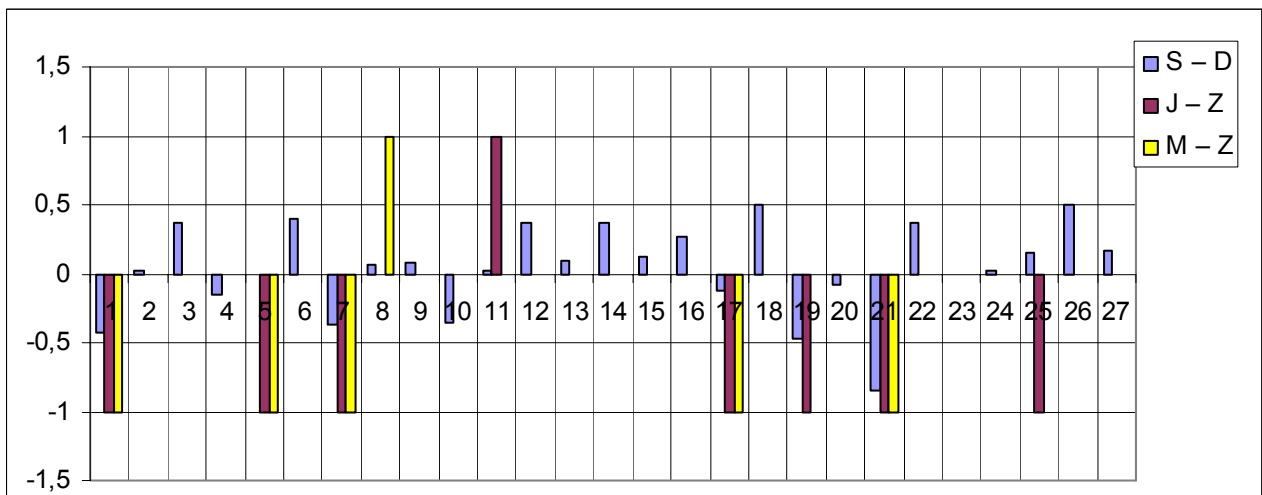
SZKOŁA A oddział A

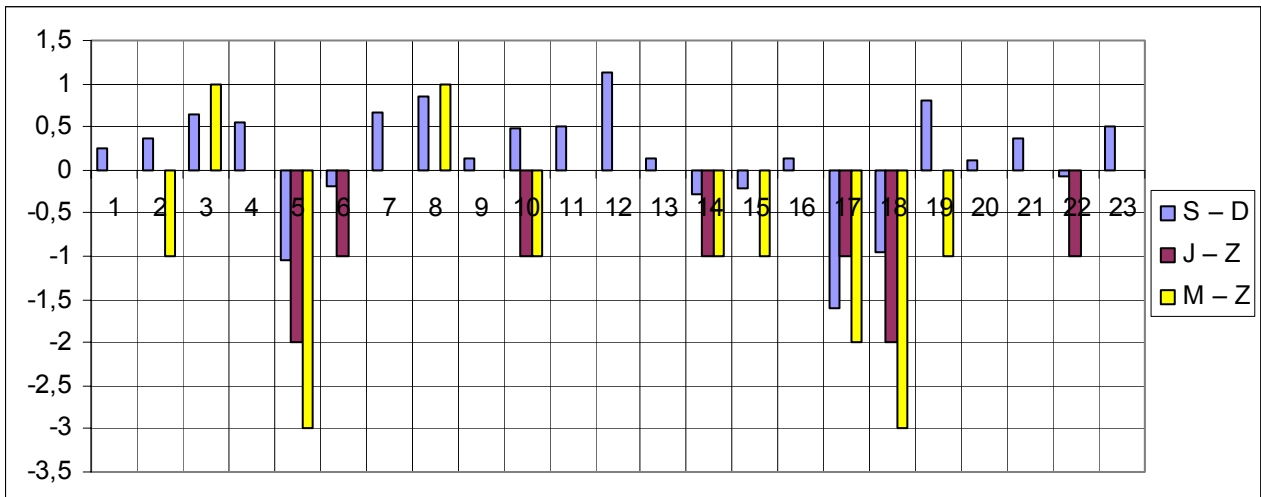
SZKOŁA A oddział B

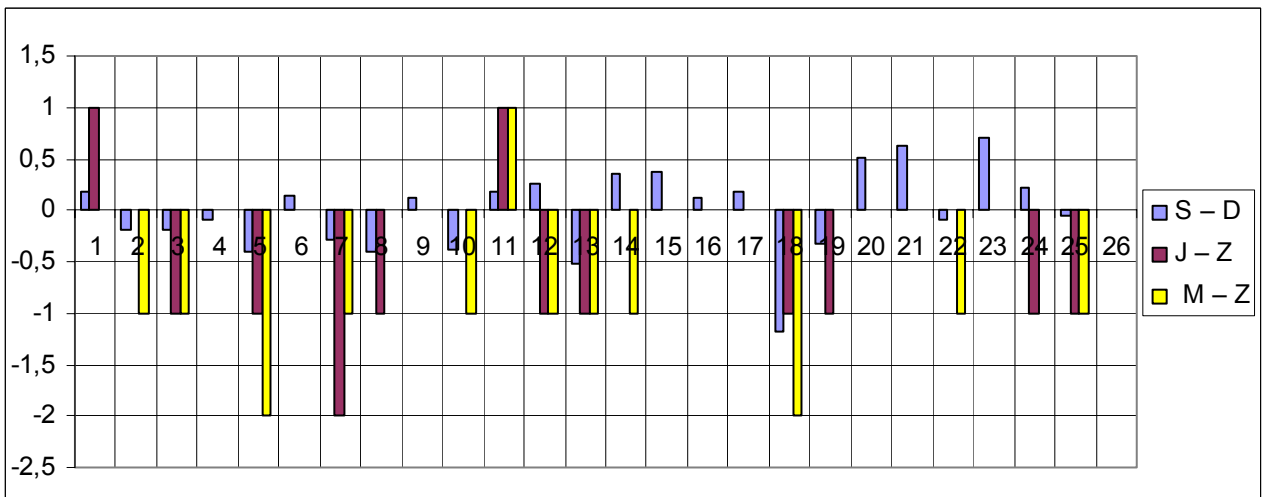
SZKOŁA B oddział A

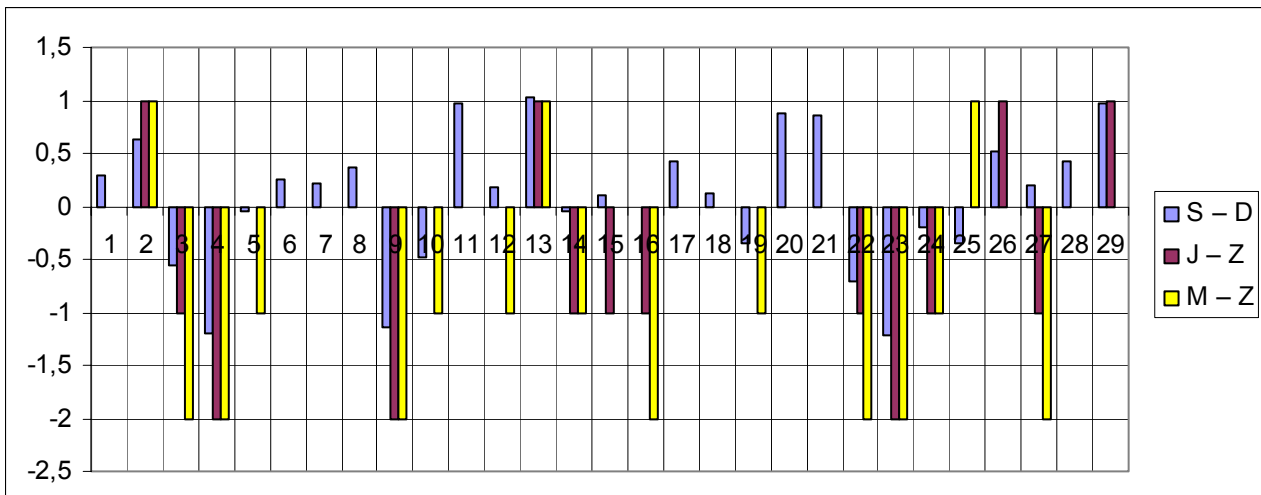
SZKOŁA B oddział B

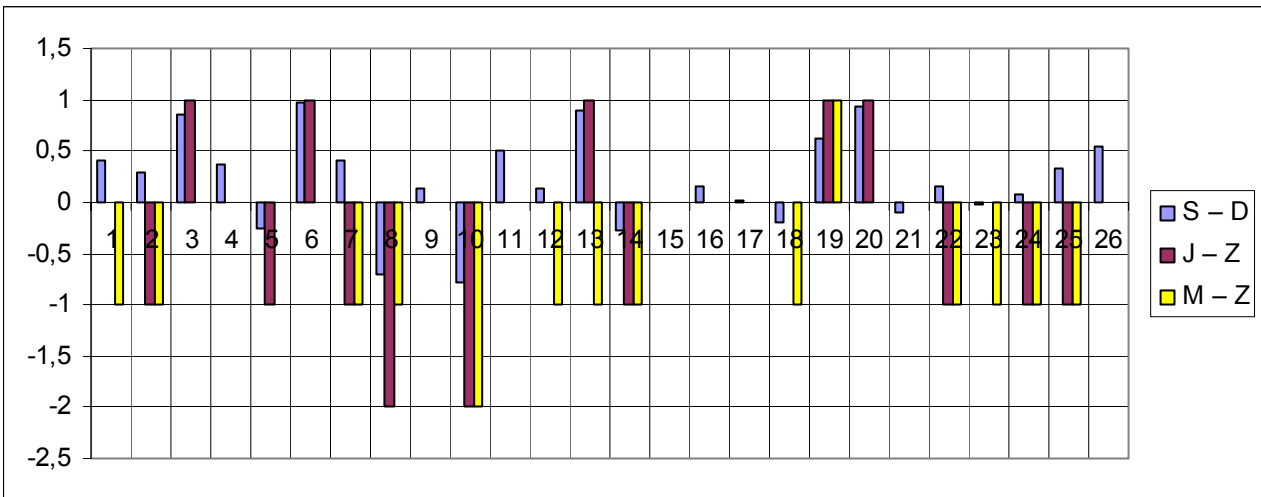
SZKOŁA B oddział C

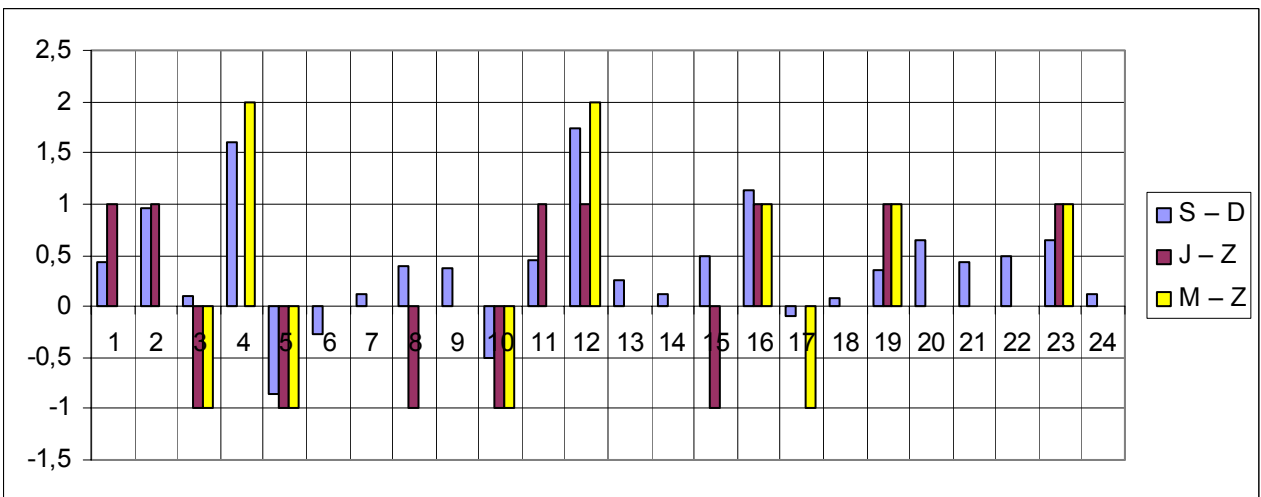
SZKOŁA C oddział A

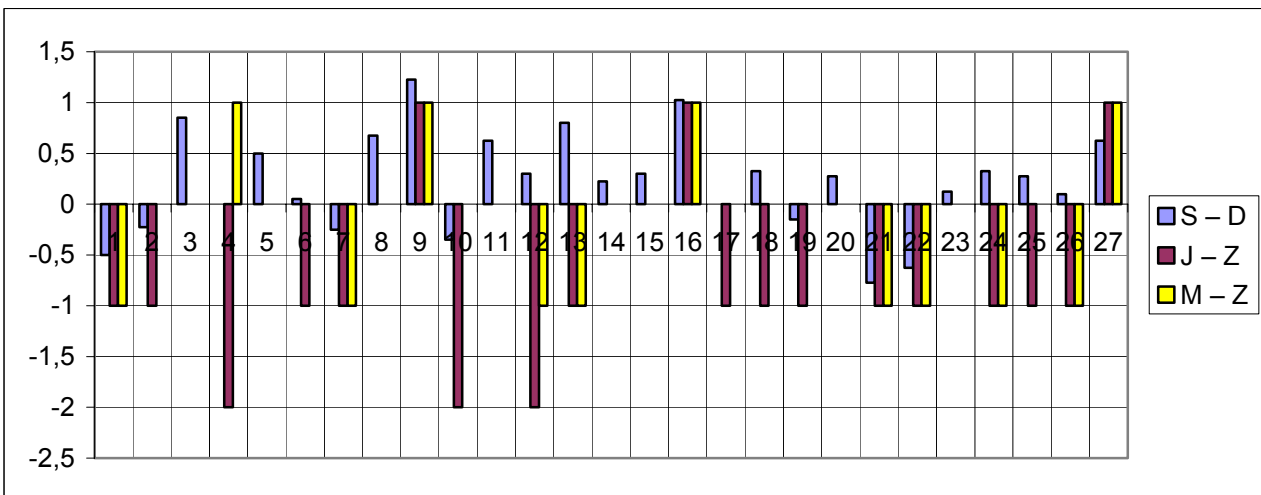
SZKOŁA C oddział B

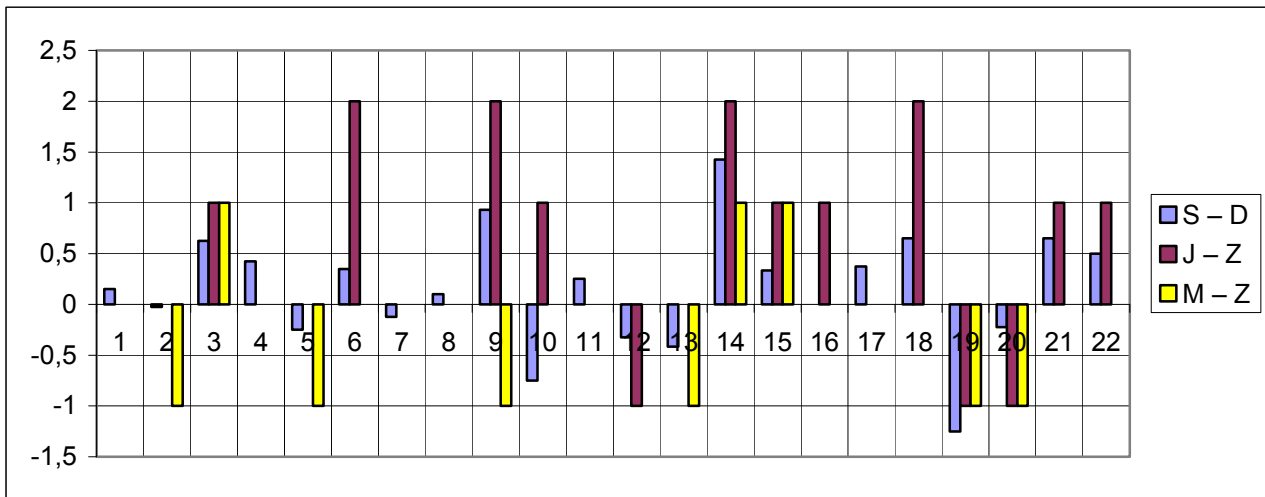
SZKOŁA D oddział A

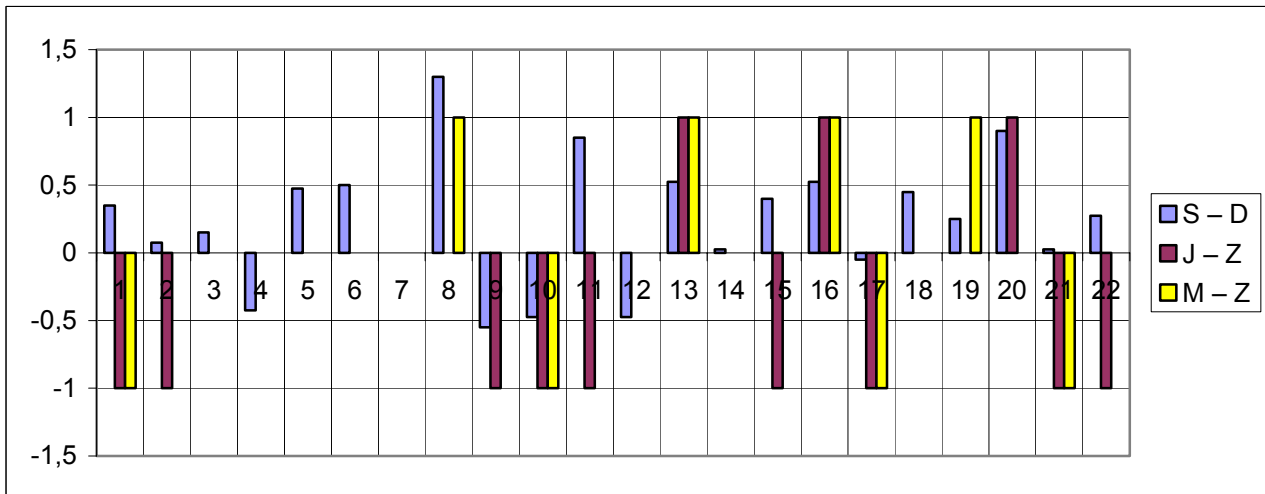
SZKOŁA D oddział B

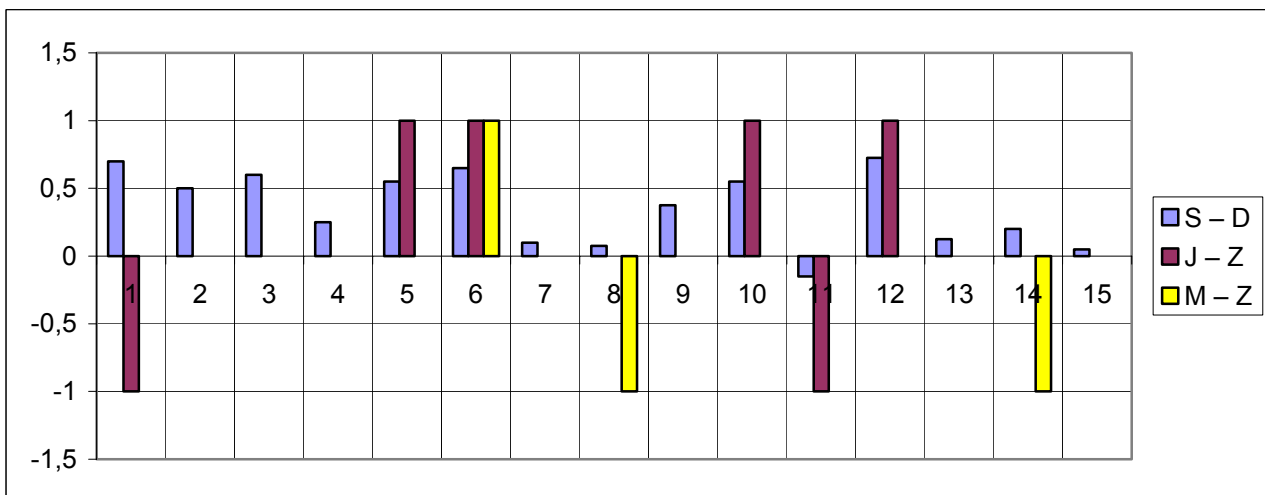
SZKOŁA D oddział C

SZKOŁA D oddział D

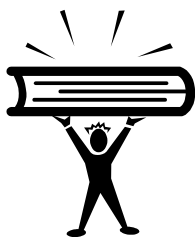
SZKOŁA E oddział A

Warto przeanalizować wyniki poszczególnych szkół czy oddziałów klasowych. Np.:

- W szkole B w oddziale B u wszystkich uczniów oceny Z ze sprawdzianu były nie niższe od ocen J z języka polskiego.
- W szkole E tylko jeden uczeń ma niższą średnią S niż liczba D.
- W szkole E zgodność oceny M z matematyki z oceną Z ze sprawdzianu odnotowano u większości szóstoklasistów.
- W szkole B u większości uczniów oceny Z ze sprawdzianu były wyższe lub takie same jak oceny J z języka polskiego i M z matematyki.
- W szkole A u większości uczniów oceny Z ze sprawdzianu były niższe lub takie same jak oceny J z języka polskiego i M z matematyki.

Wynik ze sprawdzianu nie powinien być zaskoczeniem dla ucznia, a jedynie potwierdzeniem jego osiągnięć.

5. Sylwetka szóstoklasisty dobrze radzącego sobie w sytuacji egzaminacyjnej

Szkoła może usprawnić swoje działanie, aby jak najlepiej przygotować szóstoklasistów do sprawdzianu.

JAKI SZÓSTOKLASISTA?	CO MOŻE ZROBIĆ SZKOŁA?
➤ posiadający umiejętności sprzyjające osiągnięciu <i>Standardów wymagań</i> na zakończenie szkoły podstawowej,	➤ kształtować umiejętności wynikające z zadań ogólnych szkoły opisanych w <i>Podstawie Programowej</i> ,
➤ posiadający podstawową wiedzę i umiejętności z poszczególnych przedmiotów i edukacji szkolnych,	➤ sprzyjać realizacji programów nauczania zgodnych z <i>Podstawą Programową</i> ,
➤ znający strategie rozwiązywania zadań w różnych formach,	➤ uczyć strategii rozwiązywania zadań, ze szczególnym uwzględnieniem zadań zamkniętych,
➤ dobrze gospodarujący czasem,	➤ stosować zadania do rozwiązania w wyznaczonym czasie,
➤ zdecydowany,	➤ stwarzać sytuacje wymagające szybkiego podejmowania decyzji,
➤ podejmujący decyzje przemyślane,	➤ stwarzać sytuacje pokazujące konsekwencje wynikające z podejmowania nieprzemyślanych decyzji,
➤ pracujący samodzielnie,	➤ stwarzać sytuacje wymagające samodzielnej pracy i czuwać nad jej przebiegiem,
➤ wykonujący polecenia zgodnie z instrukcją,	➤ stwarzać sytuacje pokazujące konsekwencje wynikające z pobieżnego czytania instrukcji,
➤ zapisujący odpowiedź w wyznaczonym miejscu,	➤ sprawdzać rozwiązania uczniowskie w zeszytach ćwiczeń, w zeszytach uczniowskich,
➤ dbający o estetykę i czytelność pracy.	➤ zwracać uwagę na estetykę i czytelność rozwiązań, odpowiedzi.

6. Zadania sprawdzianu na lekcjach języka polskiego

W roku szkolnym 2002/2003 w Kujonie małopolskiej wersji Gazety Wyborczej prowadzony był cykl publikacji związanych z przygotowaniem uczniów do sprawdzianu. Poniżej prezentujemy wybrane zadania wraz z komentarzami egzaminatora sprawdzianu.

Przykłady tekstów, zadań i komentarzy do zadań

Przeczytaj uważnie tekst.

Skierka

Z niewidzialnej chmurki
Sympatycznymi kwiaty poukraszam
Obie dziewice, bo moja królowa
Nie powiedziała, do której nakłonić
Serce Kirkora... Muzyka echowa
Zacnie hymnami powietrznymi dzwonić;
A wieniec kwiatów taką woń rozleje,
Że serce tego człowieka omdleje,
Że jednym sercem dwa serca pokocha.
Wkłada wieńce kwiatów na głowy dziewczom -
słychać muzykę.

(...)

Kirkor

do siebie

Prawdę wróżyłeś, pustelniku stary:
Gdzie okienkami dwie różyczki błysną,
Gdzie dach słomiany

Skierka

do siebie

Zakończone czary...

Kirkor

do wdowy

Słuchajcie, matko! Na świat wyjechałem
Szukać ubogiej i cnotliwej żony;
Dalej nie jadę, bo tu napotkałem
Cudowne bóstwa!...O! Gdybym dwa trony -
Ach! Powiem raczej, gdybym miał dwa serca!
Lecz zdaje mi się, że dwa serca noszę

Dwoma sercami o dwie córki proszę;
Ale Bóg tylko jedną wziąć pozwala
I do ślubnego prowadzić kobierca;
Więc trzeba wybrać... Czemuż losu fala
Rozbiła serce moje o dwie skały?
Ach czemuż oczy pierwej nie wybrały
I nie powiodły czucia? Dziś nie umiem
Wybrać...

Wdowa

Ja ciebie, panie, nie rozumiem...

Kirkor

Proszę o rękę jednej z córek... może
Słyszałaś kiedyś o hrabi Kirkorze,
Co ma ogromny zamek, cztery wieże,
Złocisty powóz, konie i rycerze
Na swych usługach?...
Otóż Kirkor... to ja...
Proszę o jedną z córek...

Wdowa

Córka moja?...

Ja dwie mam córki - ale Balladyna...

Kirkor

Czy starsza?

Wdowa

Tak jest... ale młodsza Alina
Także jak anioł...

(Juliusz Słowacki *Balladyna* – fragmenty)

Powyższy tekst jest fragmentem utworu:

- A. popularnonaukowego,
- B. lirycznego,
- C. epickiego,
- D. dramatycznego.

 Jeśli przeanalizujemy treść fragmentu, od razu możemy odrzucić odpowiedź A. Pozostałe odwołują się do znanych trzech rodzajów literackich: epiki, liryki i dramatu. Każdy z nich ma swoje określone cechy. Powyższy tekst oparty jest na dialogach i monologach bohaterów, posiada akcję, ale brak w nim narratora. Można za to wyróżnić dwa rodzaje tekstu: główny i poboczny (tzw. didaskalia). Tak wygląda oczywiście dramat. Zaznaczamy odpowiedź D.

 Pierwsza wypowiedź Kirkora i druga wypowiedź Skierki to:
A. monologi,
B. dialog,
C. opisy postaci,
D. opisy sytuacji.

 Obydwie wypowiedzi bohaterów opatrzone są w didaskaliach adnotacją: "do siebie". Mamy więc do czynienia z dwoma krótkimi monologami. Prawidłowa odpowiedź: A.

 Kirkor jest:
A. pustelnikiem,
B. synem wdowy,
C. hrabią,
D. królem.

 Kirkor przedstawia się w pewnym momencie wdowie. Należy odszukać ów fragment. Widać, że się nie znają, choć przez szacunek dla wieku kobiety zwraca się do niej: "matko". Po odszukaniu odpowiedniego fragmentu wiadomo, że bohater jest hrabią. Zaznaczamy odpowiedź C.

 Kirkor wypowiada następujące słowa: "Lecz zdaje mi się, że dwa serca noszę", ponieważ:
A. czary Skierki sprawiły, że Kirkor pokochał obie siostry,
B. postanowił pojąć za żonę zarówno Balladynę, jak i Alinę,
C. nie wiedział, która z dziewcząt go bardziej kocha,
D. oprócz Balladyny kochał też inną, nie występującą w powyższym fragmencie kobietę.

 Już z pierwszej wypowiedzi Skierki jasno wynika, że rzucił on czar na obydwie dziewczyny, tak że Kirkor pokochał je obie. Prawidłowa odpowiedź: A.

 Z wypowiedzi wdowy wynika, że:
A. Balladyna jest młodsza od Aliny,
B. Alina i Balladyna są piękne i dobre,
C. Alina kocha Skierkę,
D. Kirkor może prosić jedynie o rękę Balladyny.

 Tu musimy zwrócić uwagę na fragment: "Tak jest... ale młodsza Alina / Także jak anioł", i zrozumieć porównanie. Odpowiedź A jest nieprawdziwa, C i D również, gdyż ich treść nie ma poparcia w tekście. Pozostaje odpowiedź B. Często mówimy: "Piękna/dobra jak anioł..."

Plotka łączy powstanie kawiarni ze zwycięstwem króla Jana III Sobieskiego pod Wiedniem i zdobyciem w obozie Kara Mustafy zasobów tajemniczego aromatycznego ziarna. Tymczasem kawę w Polsce znano już sto lat wcześniej, ale nie zachwycono się tym napojem. Jan Andrzej Morsztyn (1613-1693) tak pisał: "Niech napój ten wredny nigdy chrześcijańskiej nie plugawi gęby". Dopiero w XVIII wieku, dzięki Sasom, upowszechnił się zwyczaj picia kawy (...)

Kiedy i gdzie powstała w Krakowie pierwsza kawiarnia – nie sposób dziś ustalić.

(Jan Adamczewski, *Kraków od A do Z*)

Powyższy tekst ma najwięcej cech charakterystycznych dla:

- A. wiersza,
- B. notatki,
- C. listu,
- D. baśni.

Już na pierwszy rzut oka widać, że tekst jest napisany prozą. Nie posiada żadnej z cech wiersza, czyli podziału na strofy i wersy. Od razu można więc odrzucić odpowiedź A. Brak nagłówka, daty i podpisu oraz charakterystycznych zwrotów do adresata eliminuje też odpowiedź C. Tekst nie jest też baśnią, nie da się odszukać typowych dla tego gatunku elementów świata przedstawionego. Nie ma akcji, bohaterów i fantastycznych wydarzeń... W ten sposób można odrzucić wszystkie możliwości oprócz jednej. Tekst jest rzeczywiście krótki i zwięzły oraz ma charakter informacyjny. To są z pewnością cechy notatki. Zaznaczamy odpowiedź B.

W Polsce zwyczaj picia kawy upowszechnił się dzięki:

- A. Turkom,
- B. Francuzom,
- C. Anglikom,
- D. Sasom.

To pytanie, jak i dwa następne, sprawdza, umiejętność czytania ze zrozumieniem prostych tekstów popularnonaukowych. W tekście nie ma w ogóle mowy o Francuzach i Anglikach, a Turcy wspomniani są ze względu na bitwę z wojskami Jana III Sobieskiego, po której zdobyto podobno wielkie zapasy kawy. W drugim akapicie tekstu autor wyraźnie informuje czytelnika, że kawa upowszechniła się w Polsce dzięki Sasom, zaznaczamy więc odpowiedź D.

Wspomniana w tekście bitwa między wojskami polskimi i tureckimi rozegrała się u bram dzisiejszej stolicy:

- A. Polski,
- B. Niemiec,
- C. Austrii,
- D. Czech.

Pytanie jest wbrew pozorom bardzo proste, ale nie odwołuje się bezpośrednio do informacji zawartych w tekście, lecz również do wiedzy historycznej i geograficznej. Z historii wiadomo, że wojska Kara Mustafy to oddziały tureckie. W tekście mowa jest o bitwie, która odbyła się pod Wiedniem, czyli stolicą dzisiejszej Austrii. Prawidłowa odpowiedź: C.

Poeta polski Jan Andrzej Morsztyn żył w wieku:

- A. XVI,
- B. XVII,
- C. XVIII,
- D. XIX.

W tekście podane zostały daty urodzin i śmierci poety. Wystarczy dokonać prostego przeliczenia lat na wieki. Jeśli data wskazuje rok późniejszy niż 1000, do pierwszych dwóch cyfr owego roku dodajemy 1. Jak to wygląda w naszym zadaniu? $16 + 1 = 17$, zaznaczamy więc odpowiedź B. Wieki zapisujemy cyframi rzymskimi.

Napisz jedno zdanie podrzędnie złożone, w którym usprawiedliwisz swoją nieobecność na ostatniej lekcji historii.

Np.: " Nie mogłem przyjść wczoraj na lekcję historii, ponieważ źle się czułem."

Dobra rada dla uczniów!

Czytaj uważnie polecenia i dokładnie je wypełniaj. W jednym zdaniu podrzędnie złożonym musiałeś się usprawiedliwić. Za to zadanie można byłoby otrzymać trzy, a nawet cztery punkty, jeśli brana byłaby pod uwagę np. poprawność ortograficzna, interpunkcyjna lub językowa Twojej krótkiej wypowiedzi.

W poniższych przykładach pozostawiono miejsce na komentarz puste. Proponujemy nauczycielom podjęcie próby napisania rad dla uczniów.

Słońce chyliło się ku zachodowi, srebrząc czapy wiecznych śniegów i lodowców na szczytach bezkresnych gór. Na wyżej położonych stokach jeszcze jaśniał pełny dzień, ale w głębokim wąwozie już zaczynał stawać się półmrok.

(Alfred Szklarski *Tomek w Gran Chaco*, Katowice, 1987)

Powyższy tekst jest:

- A. opowiadaniem C. wierszem
B. opisem D. listem

Tekst:

- A. posiada wartką akcję
B. jest pozbawiony dialogów
C. skierowany jest do konkretnego odbiorcy
D. jest wielowątkowy

Akcja książki Alfreda Szklarskiego toczy się w 1910 roku, to znaczy w wieku:

- A. XVIII B. XIX C. XX D. XXI

Informacje o Alfredzie Szklarskim znajdziesz w tomie encyklopedii oznaczonym literami:

- A. A-E B. F-J C. K-N D. O-Z

Jarosław Iwaszkiewicz

Do czytelnika

Chciałbym napisać, jak pies biegnie,
Wóz cały w słońcu jedzie laskiem,
Baba rowerem skręca jezdnią
I bańki lśnią blaszanym blaskiem.

Czerwony pociąg mija domy,
A z elektrowni czarne dymy,
Spłoszony kasztan szarpie brony,
Topola składa liść jak rymy.

Żeby to wszystko w słońcu błysło
I żeby było tak jak żywe -
I żebyś ty to widział wszystko,
I żebyś był, jak ja - szczęśliwy.

Podmiotem mówiącym w powyższym wierszu jest:

- A. topola
- B. kobieta jadąca rowerem
- C. sam autor
- D. czytelnik

Ile wersów znajduje się w każdej strofie wiersza?

- A. 2
- B. 3
- C. 4
- D. 5

W której strofie podmiot mówiący zwraca się bezpośrednio do czytelnika?

- A. w pierwszej
- B. w drugiej
- C. w trzeciej
- D. w żadnej ze strof nie ma bezpośredniego zwrotu do czytelnika

Informacje na temat Jarosława Iwaszkiewicza znajdziesz w książce pod tytułem:

- A. *Słownik pisarzy i poetów polskich*
- B. *Historia języka polskiego*
- C. *Podręczny atlas historii Polski*
- D. *Biografie sławnych aktorów polskich*

Czytając książkę należy:

- A. siedzieć prosto na krześle
- B. pamiętać o dobrym oświetleniu miejsca, w którym czytamy
- C. koniecznie zakładać okulary
- D. zawsze używać zakładki.

7. Zadania sprawdzianu na lekcjach matematyki

Poniżej prezentujemy wybrane zadania wraz z komentarzami egzaminatora sprawdzianu, które wcześniej ukazały się w małopolskim Kujonie Gazety Wyborczej.

Przykłady tekstów, zadań i komentarzy do zadań

W zadaniach zamkniętych spośród czterech zaproponowanych odpowiedzi jedna jest prawdziwa. Wystarczy nieraz przeczytać uważnie tekst, innym razem trzeba dokonać analizy warunków zadania.

Zaczęło padać za piętnaście dziewiąta wieczorem i padało do wpół do ósmej rano następnego dnia. Ile czasu padał deszcz?

A. 11 godz. 45 min B. 10 godz. 15 min C. 10 godz. 45 min D. 11 godz. 15 min

Skoro zaczęło padać za piętnaście dziewiąta wieczorem i padało do wpół do ósmej rano to znaczy, że przed północą padało trzy godziny i piętnaście minut, a po północy siedem i pół godziny, zatem łącznie padało 10 godzin 45 minut, czyli prawidłową odpowiedzią jest odpowiedź C.

Bociany przyleciały do swojego starego gniazda 5 kwietnia. Po 140 dniach znów odleciały do ciepłych krajów. Bociany odleciały w

A. pierwszej połowie września.
B. pierwszej połowie sierpnia.
C. drugiej połowie września.
D. drugiej połowie sierpnia.

Miesiąc ma około 30 dni. 140 dni to około 4 miesiące (120 dni) i 20 dni, cztery miesiące od 5 kwietnia do 5 sierpnia, no i jeszcze około 20 dni, a to już na pewno druga połowa sierpnia, czyli odpowiedź D.

Można inaczej: wrzesień następuje pięć miesięcy (około 150 dni) po kwietniu. Odpowiedzi A i C odpadają, 140 dni to o 10 mniej od 150, czyli od „mniej więcej” 5 września trzeba się cofnąć o 10 dni, a to właśnie druga połowa sierpnia.

Malwina kupiła pod koniec maja pierwsze czereśnie. Za 20 dekagramów zapłaciła 1,60 zł. W czerwcu czereśnie były już dwa razy tańsze. Ile kosztował 1 kilogram czereśni w czerwcu?

A. 8 zł B. 0,8 zł C. 4 zł D. 0,4 zł

W czerwcu były czereśnie dwa razy tańsze niż w maju, zatem 20 dekagramów czereśni w czerwcu kosztowało dwa razy mniej niż tyle samo w maju. Cena jednego kilograma czereśni w czerwcu musiała być na pewno wyższa niż 20 dekagramów czereśni w maju, zatem odpowiedzi B i D można od razu odrzucić. Gdyby 1 kg czereśni w maju kosztował 8 zł to 20 dekagramów

($\frac{1}{5}$ kilograma) kosztowało $\frac{1}{5} \cdot 8$ zł czyli 1,60 zł, zatem odpowiedź A jest błędna.

Pozostała do wyboru odpowiedź C, rzeczywiście 4 zł to dwa razy mniej niż 8 zł.

Jesienią świstak gromadzi pod skórą zapas tłuszczu na zimę, powiększając aż o $\frac{2}{3}$ masę swego ciała. Na początku lata świstak ważył 3 kg. Ile kilogramów będzie ważył tuż przed zapadnięciem w sen zimowy?

A. 2

B. 5

C. $4\frac{1}{2}$

D. $3\frac{2}{3}$

Świstak powiększa masę ciała, odpada więc odpowiedź A (2 kg to mniej niż 3 kg). Powiększa aż o $\frac{2}{3}$ masy swego ciała, czyli więcej niż o połowę. Na początku lata ważył 3 kg, czyli przed zapadnięciem w sen zimowy waży więcej niż $4\frac{1}{2}$ kg. Jedynie odpowiedź B spełnia ten warunek.

Rok 2003 to:

A. pierwsza połowa XX wieku.

B. pierwsza połowa XXI wieku.

C. druga połowa XX wieku.

D. druga połowa XXI wieku.

Poprawna jest odpowiedź B. W latach 2001-2050 trwa pierwsza połowa XXI wieku.

Najdłuższą trasą autobusową, jaką można znaleźć w rozkładach jazdy jest trasa z Caracas w Wenezueli do Buenos Aires w Argentynie. Liczy ona 9660 km. Podróż trwa 214 godzin wliczając 12 godzin postoju w Santiago w Chile i 24 godziny postoju w stolicy Peru – Limie.

Focus ekstra nr 1/2001- LATO 2001.

Czas jazdy autobusem tą trasą, z pominięciem postojów w Santiago i Limie, wyrażony w godzinach, można opisać wyrażeniem

A. $214 + 12 + 24$

B. $214 - 24 + 12$

C. $214 - (24 + 12)$

D. $214 + (24 - 12)$

Na podstawie przeczytanego tekstu wiadomo, że w całkowity czas podróży został wliczony czas długotrwałych postojów w Limie i Santiago. W związku z tym od 214 godzin trzeba odjąć łączny czas przeznaczony na oba postoje, takiej sytuacji odpowiada jedynie wyrażenie z punktu C.

214 godzin to:

A. 9 dób i 2 godziny.

B. 8 dób i 10 godzin.

C. 8 dób i 22 godziny.

D. 17 dób i 10 godzin.

Doba ma 24 godziny, 10 dób to 240 godzin, więc na pewno odpowiedź D jest błędna. 9 dób to 216 godzin, czyli odpada również odpowiedź A. 214 godzin to o dwie godziny mniej niż 9 dób, a więc warunek ten spełnia odpowiedź C.

Autobus wyruszył w podróż tą trasą w poniedziałek o godzinie 8:00 rano. Jadąc zgodnie z rozkładem jazdy przyjedzie na miejsce o godzinie szóstej rano w:

A. następnego wtorek.

C. następnego poniedziałek.

B. następną środę.

D. następną niedzielę.

 Do następnego poniedziałku mija 7 dób, czyli 9 dób (216 godzin) mija we środę o godzinie 8:00, a 214 godzin także we środę tylko o godzinie 6:00. Poprawna jest odpowiedź B.

 Autobus zakończył podróż tą trasą, zgodnie z rozkładem jazdy, w samo południe 1 czerwca. Podróż ta rozpoczęła się

- A. 22 maja o godzinie 14:00.
- B. 23 maja o godzinie 12:00.
- C. 22 maja o godzinie 12:00.
- D. 23 maja o godzinie 14:00.

 Podróż trwała 214 godzin, czyli dwie godziny mniej niż 9 dób. Maj ma 31 dni. Od godziny dwunastej 22 maja do południa 1 czerwca mija dziesięć dób, czyli 9 mija w południe 23 maja. Zatem podróż musiała rozpocząć się 23 maja o godzinie 14:00.

 Średnia szybkość autobusu uzyskana podczas jazdy na tej trasie (z pominięciem czasu dwóch długich postojów w Limie i Santiago) wynosi

- A. ponad 60 km/ godzinę.
- B. około 54 km/ godzinę.
- C. około 45 km/ godzinę.
- D. około 20 km/godzinę.

 Średnią szybkość liczymy jako stosunek długości trasy (9660 km) do czasu przejazdu autobusem (178 godzin) tej drogi. Na pewno szybkość ta będzie większa od 48 km/godzinę, bo

$$9660 : 178 > 9660 : 200 > 48, \text{ ale mniejsza od } 60 \text{ km/godzinę, bo}$$
$$9660 : 60 < 161 < 178.$$

Można sprawdzić, że właściwą odpowiedzią jest odpowiedź B.

W szkole podstawowej w klasach szóstych jest 92 uczniów, w piątych dwa razy tyle, a w czwartych o 13 uczniów mniej niż w szóstych.

 Ilu uczniów jest w klasach piątych?

- A. 92
- B. 184
- C. 46
- D. 79

 W klasach piątych jest dwa razy tyle uczniów, co w klasach szóstych, czyli na pewno więcej niż 92. Spośród podanych odpowiedzi jedynie liczba 184 jest większa od liczby 92. Rzeczywiście 184 to dwa razy więcej niż 92. Zatem prawidłową odpowiedzią jest odpowiedź B.

 Ilu uczniów jest w klasach czwartych?

- A. 81
- B. 105
- C. 79
- D. 115

 Z tekstu zadania wynika, że w klasach czwartych jest mniej uczniów niż w klasach szóstych, czyli mniej, niż 92, więc trzeba odrzucić odpowiedzi B i D. Należy sprawdzić, która z pozostałych liczb spełnia warunki zadania. Oczywiście liczba 79 jest o 13 mniejsza od 92. Poprawna jest odpowiedź C.

Janek rozpoczął w szkole lekcje o godzinie 8:55, zakończył o godzinie 12:25. Jak długo trwały zajęcia w szkole?

- A. 4 godz. 20 minut
- B. 4 godz. 30 minut
- C. 3 godz. 20 minut
- D. 3 godz. 30 minut

Między godziną 8:55, a 12:25 upływa tyle samo czasu, co między godziną 9:00 a 12:30, czyli 3 i pół godziny. Należy wybrać odpowiedź D.

Przerwa świąteczna w nauce rozpoczęła się 21 grudnia i trwała do Nowego Roku. Ile dni trwała przerwa świąteczna?

- A. 10
- B. 11
- C. 12
- D. 9

Do rozpoczęcia przerwy świątecznej upłynęło 20 dni grudnia. Grudzień ma 31 dni. Zatem przerwa świąteczna trwała przez 11 dni grudnia i jeden dzień stycznia (Nowy Rok). Prawidłowa jest odpowiedź C.

Na naukę w domu Janek poświęcił $1 \frac{3}{4}$ godziny, a na czytanie książki $\frac{3}{4}$ godziny.

Ile godzin łącznie Janek poświęcił na naukę i czytanie książki?

- A. $2 \frac{1}{2}$
- B. $2 \frac{1}{4}$
- C. $2 \frac{3}{4}$
- D. $2 \frac{3}{8}$

Aby obliczyć czas poświęcony na naukę i czytanie książki należy dodać do siebie podane wielkości: $1 \frac{3}{4} + \frac{3}{4} = 2 \frac{1}{2}$. Właściwą odpowiedzią jest odpowiedź A.

Ile minut Janek poświęcił na naukę?

- A. 175
- B. 135
- C. 75
- D. 105

Najważniejsze to pamiętać, że 1 godzina ma 60 minut. $1 \frac{3}{4}$ godziny to więcej niż półtorej godziny (90 minut), a mniej niż dwie godziny (120 minut). Warunki zadania spełnia odpowiedź D.

Ile minut Janek poświęcił na czytanie książki?

- A. 75
- B. 45
- C. 15
- D. 25

$\frac{3}{4}$ godziny to więcej niż pół godziny (30 minut), a mniej niż godzina (60 minut). Warunki zadania spełnia odpowiedź B.

Na sprawdzianie – oprócz zadań zamkniętych wielokrotnego wyboru, w których trzeba wybrać prawidłową odpowiedź spośród zaproponowanych – są zadania otwarte. Te zadania należy wykonywać w przeznaczonym na to miejscu. Rozwiązanie powinno być tak przedstawione, aby egzaminator mógł odczytać tok rozumowania ucznia. Jeśli w zadaniu nie ma wskazanej żadnej metody, którą należy zastosować, wybór sposobu dochodzenia do wyniku należy do ucznia. Są zadania, które można rozwiązać kilkoma metodami.

Poniżej prezentujemy przykład takiego zadania.

Suma dwóch liczb równa się 60, a iloraz większej przez mniejszą wynosi 3. Jakie to liczby?

I sposób rozwiązania zadania – za pomocą równania:

Budując równanie należy przyjąć sobie jedną z szukanych wielkości za niewiadomą. W tym zadaniu oznaczamy przez x mniejszą z liczb. Z informacji, że iloraz tych liczb wynosi 3, wynika, że jedna z nich jest trzy razy większa od drugiej. Zatem druga z liczb jest równa $3x$. Drugi warunek zadania mówi, że sumą tych liczb jest 60, czyli:

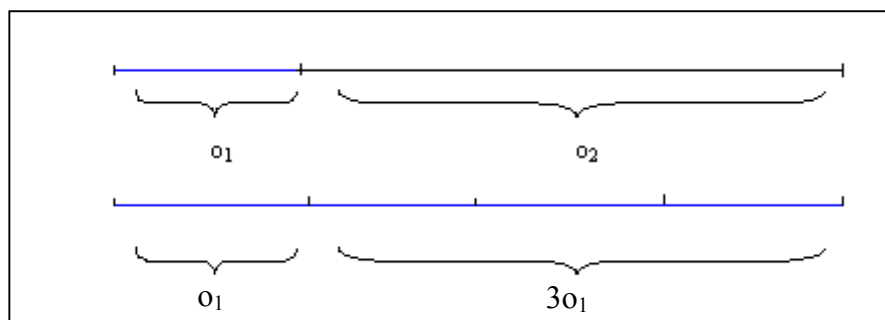
$$\begin{aligned}x + 3x &= 60 \\4x &= 60 \\x &= 15 \\3x &= 45\end{aligned}$$

Po rozwiązaniu równania należy sprawdzić, czy otrzymane liczby spełniają warunki zadania i sformułować odpowiedź.

II sposób rozwiązania zadania – za pomocą rysunku:

Można przyjąć, że szukane liczby ilustrują długości dwóch odcinków, z których jeden jest trzy razy dłuższy od drugiego, a razem mają długość równą 60 jednostek.

Porównując długości odcinków na rysunku, można obliczyć wartości obu liczb. Po obliczeniu należy sprawdzić, czy otrzymane liczby spełniają warunki zadania i sformułować odpowiedź.

III sposób – za pomocą rachunków na liczbach:

W zadaniu szukamy dwóch liczb, z których jedna jest trzykrotnością drugiej. Zatem suma pierwszej z szukanych liczb i jej trzykrotności daje liczbę cztery razy większą od pierwszej liczby. Wystarczy podzielić 60 przez 4, aby obliczyć pierwszą liczbę, a otrzymaną wartość pomnożyć przez 3. W ten sposób wyliczymy drugą z liczb.

$$\begin{aligned}\text{Liczba pierwsza:} & \quad 60 : 4 = 15 \\ \text{Liczba druga:} & \quad 15 * 3 = 45\end{aligned}$$

Po obliczeniu należy sprawdzić, czy otrzymane liczby spełniają warunki zadania i sformułować odpowiedź.

Oto przykłady innych zadań tego typu. Czym rozwiązania tych zadań będą się różnić, a w czym będą podobne? W poniższych przykładach pozostawiono miejsce na komentarz puste. Proponujemy nauczycielom podjęcie próby napisania rad dla uczniów.

Dwa odcinki mają razem 60 cm długości. Jeden jest trzy razy krótszy od drugiego. Ile centymetrów długości ma każdy z tych odcinków?

Ojciec i syn mają razem 60 lat. Ojciec jest trzy razy starszy od syna. Ile lat ma każdy z nich?

Kasia i Bartek mają razem 60 znaczków. Kasia ma trzy razy mniej znaczków niż Bartek. Po ile znaczków ma każde z nich?

Każda z form zadań pisemnych ma zastosowanie w zadaniach testowych z matematyki. Jednak dobór poszczególnych form zadań w teście zależy od tego, co chcemy badać. Na przykładzie kilku zadań służących do badania znajomości definicji równoległoboku można porównać jak, w zależności od formy zadania, badana jest ta umiejętność.

W wolne miejsce wpisz literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, a literę F, jeśli zdanie jest fałszywe.

typ
(PF)

- A. Równoległobok to taki czworokąt, który ma co najmniej jedną parę boków równoległych.
- B. Równoległobok to taki czworokąt, który ma dokładnie jedną parę boków równoległych.
- C. Równoległobok to taki czworokąt, który ma dwie pary boków równoległych.

W tym zadaniu uczeń wybiera poprawną definicję równoległoboku. Może to zadanie wykonać porównując podane określenia z tym, które zna.

Przy nazwie figury wpisz literę R, jeśli jest ona równoległobokiem, literę N, jeśli jest to nazwa figury nie będącej równoległobokiem, natomiast O, jeśli nie można stwierdzić jednoznacznie tego faktu.

typ
(D)

kwadrat	
prostokąt	
romb	
trapez prostokątny	
trapez równoramienny	
deltoid	
latawiec	

W tym zadaniu uczeń musi przypomnieć sobie podstawowe informacje o poszczególnych wielokątach i dokonać klasyfikacji zgodnie z podanymi kryteriami. Rozwiązując zadanie musi odnosić się do definicji poszczególnych czworokątów.

Pod rysunkiem figury wpisz literę R, jeśli jest ona równoległobokiem, literę N, jeśli jest to figura nie będąca równoległobokiem.

typ
(D)

 Uczeń obserwując przedstawione figury musi dokonać klasyfikacji zgodnie z podanymi kryteriami. Do rozwiązania tego zadania nie jest mu potrzebna znajomość definicji innych czworokątów niż równoległobok.

Uzupełnij brakujące określenie.

typ
(L)

1. _____ to taki czworokąt, który ma dwie pary boków równoległych.
2. Równoległobok to taki wielokąt, który _____.

W zadaniu 1 z luką uczeń musi uzupełnić brakujący wyraz. W tym wypadku poszukuje nazwy czworokąta spełniającego podany warunek. W zadaniu 2 z luką uczeń powinien dopisać, jakie warunki musi spełniać wielokąt, aby był równoległobokiem. Zadanie 1 jest łatwiejsze niż zadanie 2. Każde z tych zadań można zamienić na zadania krótkiej odpowiedzi badające te same umiejętności.

typ
(KO)

1. Jaki czworokąt nazywamy równoległobokiem?
2. Jaki wielokąt nazywamy równoległobokiem?
3. Jaką figurę nazywamy równoległobokiem?

W każdym z tych zadań pytamy o równoległobok, ale punktem wyjściowym definicji jest za każdym razem inna figura, co czyni te zadania zadaniami o różnym stopniu trudności.

typ
(RO)

Narysuj cztery różne czworokąty, nie będące równoległobokami i napisz, przy każdym z nich, dlaczego nie jest równoległobokiem.

W zadaniu tym uczeń wykonuje rysunki figur spełniających podany warunek i uzasadnia swój wybór.

Na tych przykładach widać, że, mimo iż każde z tych zadań bada znajomość definicji równoległoboku, to uczeń prawie za każdym razem znalazł się w innej sytuacji i zupełnie inaczej wykorzystywał znajomość definicji równoległoboku. Należy sobie uświadomić, że stwierdzenie, iż każde z tych zadań bada znajomość definicji równoległoboku jest zbyt ogólne i wymaga za każdym razem doprecyzowania. Przydatność każdego z tych zadań jest inna, bo co innego badać, czy uczeń potrafi poprawnie wypowiedzieć definicję, co innego, umieć ją wykorzystać do klasyfikowania obiektów a jeszcze, co innego budować przykłady i kontrprzykłady dla definiowanego pojęcia. Niejednokrotnie tworzy się zadania w różnych formach do analogicznej sytuacji realistycznej. Np.:

typ
(RO)

Kasia i Marysia mają razem 24 lata. Kasia jest dwa razy starsza od Marysi. Ile lat temu Marysia była trzy razy młodsza od Kasi?

Uczniowie rozwiązując to zadanie zazwyczaj najpierw obliczają wiek każdej z dziewcząt, a potem wyznaczają szukaną wielkość. Zatem zadanie to jest zadaniem wieloetapowym. Prześledzenie rozwiązania daje możliwość zaobserwowania toku rozumowania ucznia i pozwala wnioskować o tym, jakie metody rozwiązania uczniowie preferują.

typ
(KO)

Kasia i Marysia mają razem 24 lata. Kasia jest dwa razy starsza od Marysi. Ile lat ma każda z nich?

To zadanie typu KO to część poprzedniego zadania RO. W stosunku do poprzedniego zadania jest zadaniem łatwiejszym, mniej czasochłonnym, a daje także możliwość zaobserwowania toku rozumowania ucznia i pozwala wnioskować o tym, jakie metody rozwiązania uczniowie preferują.

Kasia i Marysia mają razem 24 lata. Kasia jest dwa razy starsza od Marysi. Uzupełnij zdania.

typ
(L)

1. Marysia ma _____ lat, a Kasia ma _____ lat.
2. _____ lata temu Kasia była trzy razy starsza od Marysi.

W zadaniu tym uczeń musi wykonać dokładnie te same czynności, co w typowym rozwiązaniu zadania RO, a nie ma możliwości prześledzenia jego toku rozumowania i zaobserwowania metody pracy z tym zadaniem.

typ
(WW)

Kasia i Marysia mają razem 24 lata. Kasia jest dwa razy starsza od Marysi.

- A. Kasia ma 12 lat, Marysia 6.
- B. Kasia ma 13 lat a Marysia 11.
- C. Kasia ma 16 lat, a Marysia 8.
- D. Kasia ma 18 lat, a Marysia 6.

Zadanie to najwygodniej rozwiązywać stosując metodę eliminacji i preferencji. Najpierw należy odrzucić odpowiedzi niespełniające jednego z warunków, a potem drugiego.

typ
(WW)

Kasia i Marysia mają razem 24 lata. Kasia jest dwa razy starsza od Marysi. Kasia była 3 razy starsza od Marysi

- A. 3 lata temu
- B. 8 lat temu
- C. 4 lata temu
- D. 10 lat temu.

To zadanie jest bardziej skomplikowane niż poprzednie. Uczniowie zazwyczaj rozwiązują je otwierając to zadanie. Nie ma możliwości prześledzenia toku rozumowania ucznia i zaobserwowania metody pracy z tym zadaniem. Jedynie na podstawie dokonanego wyboru odpowiedzi można z dużym prawdopodobieństwem wnioskować o popełnionych przy rozwiązywaniu zadań błędach.

Analizując przytoczone przykłady zadań, widać, że wybór formy zadania w teście zależy od celu testu, od tego, co chcemy zbadać i jakie informacje chcemy uzyskać. Aby dostać rzetelną diagnozę osiągnięć uczniów trzeba bardzo starannie dobrać nie tylko zakres badanej wiedzy i umiejętności, ale i formy zadań oraz sposób ich oceniania.

Forma zadania	Przydatność różnych form zadań w matematyce ze względu na cele merytoryczne testu
L	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdzanie znajomości wzorów, definicji, twierdzeń, faktów, • uzupełnianie diagramów, wykresów, rysunków.
KO	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdzanie stosowania jednej- dwóch umiejętności w rozwiązywaniu zadania, • posługiwanie się językiem matematycznym.
RO	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdzanie stosowania wielu umiejętności w rozwiązywaniu zadania, • obserwowanie skuteczności metody przyjętej w rozwiązaniu zadania, • obserwowanie realizacji przyjętej metody, • posługiwanie się językiem matematycznym.

WW	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdzanie znajomości wzorów, definicji, twierdzeń, faktów, • uzupełnianie diagramów, wykresów, rysunków, • sprawdzanie stosowania jednej- dwóch umiejętności w rozwiązywaniu zadania, • porządkowanie elementów, • matematyzowanie sytuacji (opisywanie wyrażeniem).
P-F	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdzanie znajomości wzorów, definicji twierdzeń, faktów, • ocenianie poprawności stwierdzeń, wyników, rysunków.
D	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikowanie różnych elementów, • porządkowanie elementów, • ocena poprawności skojarzeń.

8. Zadania dla egzaminatorów sprawdzianu

Na przełomie listopada i grudnia 2003 roku przeprowadziliśmy konferencje dla wszystkich naszych egzaminatorów sprawdzianu. Konferencje te zainauguowały przygotowywanie egzaminatorów do oceniania sprawdzianu w kwietniu 2004 roku.

11 grudnia 2003 roku w większości szkół na terenie działania OKE w Krakowie przeprowadza się sprawdzian próbny. Prace uczniów są oceniane w szkołach, jedynie około 5% prac oceniają zewnętrzni egzaminatorzy przygotowujący się do pełnienia funkcji przewodniczącego zespołu egzaminatorów. Podczas oceniania ponad 6000 prac uczniowskich zostanie uszczegółowiony schemat punktowania zadań otwartych, który wraz z modelami punktowania tych zadań, udostępniony będzie dyrektorom szkół i egzaminatorom w dniu 15 grudnia 2003 roku na stronach internetowych naszej komisji.

15 grudnia 2003 roku nastąpi uruchomienie serwisu szkoleniowego Moodle dla egzaminatorów sprawdzianu. Jedno z pierwszych zadań w tym serwisie będzie polegało na ocenieniu wybranych rozwiązań uczniowskich zadań otwartych ze sprawdzianu próbnego i przesłaniu do OKE – za pośrednictwem Internetu – wyników punktowania. System komputerowy porówna ocenę egzaminatora z modelową oceną głównego egzaminatora OKE, dając możliwość doskonalenia praktyki stosowania kryteriów przy ocenie zadań otwartych. Zadanie to należy wykonać do 30 grudnia 2003 roku.

Na początku stycznia 2004 w serwisie Moodle podamy egzaminatorom zasady organizacji oceniania sprawdzianu oraz zaproponujemy wykonanie drugiej serii zadań przedstawionych w serwisie dla egzaminatorów. Na wyniki oceny tych zadań będziemy oczekiwać do dnia 20 stycznia 2004 roku.

Zgodnie z przyjętym harmonogramem, do 20 stycznia 2004 roku powołamy przewodniczących zespołów egzaminatorów, do 10 lutego 2004 – egzaminatorów sprawdzianu. W marcu i kwietniu przewodniczący zespołów egzaminatorów powinni przeprowadzić spotkania szkoleniowe z egzaminatorami. Spotkania te także będą wspierane przez system Moodle. Planujemy, że ocenianie prac sprawdzianu 2004 w Ośrodkach Koordynacji Oceniania odbywać się będzie od 16 do 18 kwietnia 2004 roku.

W zasobach internetowego systemu Moodle udostępniemy egzaminatorom sprawdzianu materiały dotyczące ogólnych zasad oceniania wypowiedzi pisemnej ucznia pod względem poprawności językowej, ortografii i interpunkcji.

Szkolenie egzaminatorów sprawdzianu z wykorzystaniem internetowego serwisu Moodle OKE w Krakowie

**OKRĘGOWA KOMISJA EGZAMINACYJNA
w KRAKOWIE**

Zaloguj się

Menu główne

- Aktualności

Kursy

- Szkolenie egzaminatorów sprawdzianu
- Moodle w OKE w Krakowie
- Wszystkie kursy...

Aktualności

Szkolenie w OKE w Krakowie
Marek Legutko w dniu wtorek, 4 listopad 2003, 07:16 napisał(a)

☺ OKE w Krakowie przygotowuje szkolenia z wykorzystaniem Internetu. Będzie to propozycja MOnitorowania na ODLEgłość samokształcenia egzaminatorów. Z system Moodle wykorzystywanym przez OKE w Krakowie będzie można w pełni zapoznać się zaraz po próbnym sprawdzianie w grudniu 2003 roku.

☺ Słowo Moodle jest skrótem od Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment (Modularne, zorientowane obiektowo dynamiczne środowisko nauczania).

Przeczytaj resztę tematu (120 słów)...

[Podyskutuj na ten temat \(0 odpowiedzi \(jak dotąd\)\)](#)

[Starsze dyskusje ...](#)

Szkolenia na odległość

System szkoleń egzaminatorów na odległość będzie zasilany materiałami ogólniedostępnymi, które można będzie znaleźć w serwisie OKE w Krakowie

Nie jesteś zalogowany(a) ([Zaloguj się](#))

made with moodle

**OKRĘGOWA KOMISJA EGZAMINACYJNA
w KRAKOWIE**

Jesteś zalogowany(a) jako Anna Dubiecka (Wyloguj)

OKE -> ML 01

Włącz tryb edycji

Osoby

- Uczestnicy
- Modyfikuj profil

Składowe kursu

- Głosowania
- Zadania
- Zasoby
- Ankiety
- Czaty
- Fora dyskusyjne
- Quizy

Szukaj

Szukaj w forach

Administracja

- Włącz tryb edycji
- Ustawienia...
- Prowadzący...

Tematyka

Moodle jest pakietem przeznaczonym do tworzenia kursów prowadzonych przez internet oraz stron internetowych. Jest to rozwijający się projekt, zaprojektowany aby wspierać społeczny konstruktywizm jako podstawę edukacji.

- co to jest konstruktywizm?
- tekst na temat konstruktywizmu
- Forum aktualności

1 Dotychczasowe doświadczenia

- Dostęp do Internetu
- dotychczasowe doświadczenia
- wymiana doświadczeń
- ankieta

2 Moodle (monitorowanie na odległość) przygotowań do oceniania zewnętrznego. Rozpocznij od rozwiązania zadań sprawdzianu w klasie VI. Zapoznaj się też z kryteriami oceny prac uczniów.

- arkusz sprawdzianu

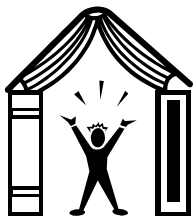
Najświeższe wiadomości

[Dodaj nowy temat...](#)

4 lis, 06:46 - Marek

Dlaczego szkolenie przez Internet?

[Więcej...](#)

9. Sprawdzian można zdawać śpiewając – przykładowy sprawdzian JAZZ

Dnia 18 listopada 2003 w ogólnopolskim Kujonie Gazety Wyborczej ukazał się przykładowy arkusz sprawdzianu Jazz opracowany w OKE w Krakowie. Warto go wykorzystać.

Kartoteka arkusza sprawdzianu Jazz

Nr zad.	Sprawdzana czynność UCZEŃ:	Liczba punktów	Nr standardu	Typ zadania
1.	odczytuje różne teksty kultury, tu: pamiętnik	1	1.1a	WW
2.	odczytuje informacje zawarte w pamiętniku	1	1.1b	WW
3.	odczytuje informacje zawarte w pamiętniku	1	1.1b	WW
4.	odczytuje informacje zawarte w pamiętniku	1	1.1b	WW
5.	umieszcza dany etap życia muzyka w przedziale czasowym	1	3.1b	WW
6.	odczytuje informacje zawarte w pamiętniku	1	1.1b	WW
7.	wykorzystuje w sytuacjach praktycznych własności elementów środowiska	1	5.5f	WW
8.	na podstawie opisu zjawiska mającego charakter prawidłowości wnioskuje o dalszym jego przebiegu	1	3.7b	WW
9.	posługuje się poznanymi terminami do opisywania sytuacji spotykanych w życiu	1	5.1	WW
10.	rozumie przenośny sens zwrotu użytego w tekście piosenki	1	1.1b	WW
11.	określa element charakterystyczny piosenki, posługuje się czynnie terminem refren	1	1.2.b	WW
12.	rozumie główną myśl wiersza	1	1.1b	WW
13.	rozpoznaje środki artystyczne	1	1.2b	WW
14.	odczytuje informacje zawarte w repertuarze imprez muzycznych	1	1.1c	WW
15.	wykonuje obliczenia procentowe	1	5.5a	WW
16.	wykonuje obliczenia pieniężne, oblicza średnią cenę biletów	1	5.3g	WW
17.	odczytuje informacje w repertuarze imprez muzycznych	1	1.1c	WW
18.	wykonuje obliczenia dotyczące czasu	1	5.3e	WW
19.	oblicza upływ czasu między wydarzeniami	1	3.1c	WW
20.	odczytuje informacje w repertuarze imprez muzycznych	1	1.1c	WW
21.	analizuje repertuar imprez muzycznych i wybiera spektakle, kierując się odpowiednim kryterium	2	4.2	KO
22.	opisuje sytuację przedstawioną w zadaniu za pomocą wyrażenia arytmetycznego	2	3.5a	RO
	wykonuje obliczenia pieniężne	2	5.3g	
	sprawdza wyniki z warunkami zadania	1	3.9b	
23.	analizuje repertuar imprez muzycznych i wybiera spektakle, kierując się odpowiednim kryterium	3	4.2	KO
24.	redaguje zaproszenie oficjalne, pisze na temat i zgodnie z celem	6	2.1h	RO
	celowo stosuje środki językowe, przestrzega norm gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych	3	2.3	
	dostosowuje zapis do formy wypowiedzi	1	2.5a	

Przygotowano materiały dla nauczycieli oceniających prace uczniów:

Klucz odpowiedzi do zadań zamkniętych arkusza sprawdzianu *Jazz*

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
B	C	C	A	C	C	B	B	D	D	C	C	A	C	C	C	D	B	D	A

Schemat punktowania zadań otwartych arkusza sprawdzianu *Jazz*

Nr zad.	Schemat punktowania	Maks. liczba punktów
21.	Zapisanie dwóch <u>tytułów</u> /"Stoliczku nakryj się", „Serduszko z lodu”/ – 2 p. Zapisanie jednego z tytułów – 1 p.	2
22.	I. Poprawne ustalenie sposobu obliczenia liczby biletów normalnych – 1 p. Poprawne ustalenie sposobu obliczenia liczby biletów ulgowych – 1 p. II. Poprawne obliczenie liczby biletów normalnych (2 sztuki) – 1 p. Poprawne obliczenie liczby biletów ulgowych (4 sztuki) – 1 p. III. Sformułowanie sensownej odpowiedzi adekwatnej do wykonanych obliczeń – 1 p. <i>Uwaga! Możliwe są różne sposoby wykonania tego zadania.</i>	5
23.	Wypisanie z podanego repertuaru wszystkich imprez, w których mogła uczestniczyć rodzina Kowalskich: <i>Krakowskie Zaduszki Jazzowe</i> , <i>Serduszko z lodu (lub operetka wg baśni H.Ch. Andersena)</i> , <i>Śpiewać każdy może (lub konkurs Śpiewać każdy może)</i> , <i>Norma (lub Norma – opera V. Beliniego)</i> , <i>Janusz Muniak i przyjaciele (lub koncerty jazzowe z udziałem Janusza Muniaka)</i> – 3 p. Wypisanie czterech imprez – 2 p. Wypisanie dwóch lub trzech imprez – 1 p. Wypisanie jednej imprezy – 0 p.	3
24.	I. Zawarcie w zaproszeniu <ul style="list-style-type: none"> • 5 informacji /zgodnych z poleceniem zadania/: kto?, kogo?, na co? /wymagane pełne zapisanie tytułu wieczorku muzycznego/, kiedy?, gdzie? zaprasza – 2 p. • 4 z 5 powyższych informacji – 1 p. • mniej niż 4 z 5 powyższych informacji – 0 p. II. Zawarcie w zaproszeniu „porządku imprezy” i zapisanie <ul style="list-style-type: none"> • co najmniej 4 sensownych punktów planu wieczoru – 2 p. • 3 sensownych punktów planu wieczoru – 1 p. • mniej niż 3 sensownych punktów planu wieczoru – 0 p. III. Zapisanie w zaproszeniu „zdania nakłaniającego” typu: <i>Ufamy, że zaszczyci nas Pan swoją obecnością</i> – 1 p. IV. Używanie zwrotów grzecznościowych adekwatnych do osoby adresata – 1 p. V. Poprawność językowa – dopuszczalny 1 błąd – 1 p. Więcej niż 1 błąd – 0 p. VI. Poprawność ortograficzna – dopuszczalne 2 błędy – 1 p. Więcej niż 2 błędy – 0 p. VII. Poprawność interpunkcyjna – dopuszczalne 2 błędy – 1 p. Więcej niż 2 błędy – 0 p. VIII. Dostosowanie zapisu do formy wypowiedzi (np. wyodrębnianie poszczególnych elementów zaproszenia przez zapisywanie w osobnej linijce, stosowanie odstępów, itp.) – 1 p.	10

WPISUJE UCZEŃ

KOD UCZNI

--	--	--

DATA URODZENIA UCZNI

--	--	--	--	--	--	--	--

dzień miesiąc rok

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY

miejsce
na naklejkę
z kodem

dysleksja

SPRAWDZIAN W SZÓSTEJ KLASIE SZKOŁY PODSTAWOWEJ „JAZZ”

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 8 stron.
Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój kod i datę urodzenia.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem albo piórem z czarnym lub granatowym tuszem/atramentem.
Nie używaj korektora.
5. W zadaniach od 1. do 20. są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ kratek na karcie odpowiedzi:

A	B	C	D
---	---	---	---

6. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np. gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

■	B	C	D
---	---	---	---

7. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź

○■	B	C	■
----	---	---	---

8. Rozwiązania zadań od 21. do 24. zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Ostatnia strona arkusza jest przeznaczona na brudnopis.
Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane.

Powodzenia!

Czas pracy:
60 minut

**Liczba punktów
do uzyskania: 40**

S-A1-Jazz

Przeczytaj uważnie tekst.

JAZZ¹

Gdy miałam dziewięć lat tata po raz pierwszy zabrał mnie do *Piwnicy pod Baranami* na koncert polskiego pianisty, jazzmana² Adama Makowicza. Mój tata, który kochał, kocha i będzie kochać jazz, próbował i we mnie zaszczepić tę miłość. I to z dobrym skutkiem. Wprawdzie sama nigdy za dobrze nie śpiewałam, to jednak zawsze, odkąd tylko sięgam pamięcią, lubiłam wsłuchiwać się w tę oryginalną muzykę, odnajdywać ład i harmonię w mieszaninie dźwięków trąbki, klarnetu, fortepianu, saksofonu i perkusji. Lubiłam zamykać oczy i siłą wyobraźni przenosić się do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, do Nowego Orleanu – tam, gdzie narodził się jazz. I wtedy zawsze zdawało mi się, że słyszę te pierwsze murzyńskie ballady, hymny, marsze i religijne pieśni, które stały się źródłem jazzu. Zdawało mi się, że słyszę jak Louis Armstrong³ wygrywa na trąbce swe jazzowe kawałki...

Ten „mój” pierwszy koncert był wyśmienity. Wspominam go bardzo ciepło.

Pamiętam swoje dziesiąte urodziny. To był gorący sierpień. Rodzice podarowali mi książkę pt. *Historia muzyki*. Od razu zabrałam się do jej studiowania. Oczywiście najpierw sięgnęłam do rozdziału o jazzie. Do dziś trudno mi uwierzyć, że jazz – muzyka, która zrodziła się na przełomie XIX i XX wieku nie tylko przetrwała do czasów współczesnych, ale stała się jednym z głównych rodzajów światowej muzyki. Jazz grają wszędzie – i w Ameryce, i w Europie, i w Azji, i w Australii. Pewnie też na Antarktydzie. Tata zawsze powtarzał mi, że jazz to król muzyki. I chyba coś w tym jest. Jazzu nie da się nie lubić.

Nie zapomnę niespodzianki, jaką zrobiłam tacie na jego 40 urodziny! Zabrałam go na koncert... Gawlińskiego. Owszem, podobało mu się, ale i tak powiedział: „Nic ponad jazz”.

Magda G. (lat 15)

¹ czyt. dżez

² jazzman (czyt. dżezmen) – muzyk, który gra jazz

³ Louis Armstrong (1900-1971) – amerykański trębacz, wokalista i kompozytor. Uznany za jednego z największych muzyków jazzowych.

Na podstawie tekstu wykonaj zadania od 1. do 8.

1. Tekst jest fragmentem

- A. legendy.
- B. pamiętnika.
- C. baśni.
- D. mitu.

2. Jazzman to

- A. rodzaj muzyki.
- B. rodzaj koncertu.
- C. nazwa muzyka.
- D. nazwa instrumentu.

- 3. Jazz narodził się w**
- A. Europie.
 - B. Australii.
 - C. Ameryce Północnej.
 - D. Ameryce Południowej.
- 4. Jednym ze źródeł jazzu są**
- A. murzyńskie pieśni religijne.
 - B. piosenki Louisa Armstronga.
 - C. murzyńskie utwory fortepianowe.
 - D. piosenki muzyków z Nowego Orleanu.
- 5. Młodość Louisa Armstronga przypada na**
- A. pierwszą połowę XIX wieku.
 - B. drugą połowę XIX wieku.
 - C. pierwszą połowę XX wieku.
 - D. drugą połowę XX wieku.
- 6. Tata Magdy powiedział**
- A. *jazzu nie da się lubić.*
 - B. *jazzu nie da się nie lubić.*
 - C. *jazz to król muzyki.*
 - D. *jazz to historia muzyki.*
- 7. Magda obchodzi urodziny**
- A. wiosną.
 - B. latem.
 - C. jesienią.
 - D. zimą.
- 8. Na podstawie tekstu można przypuszczać, że jego autorka w przyszłości**
- A. przestanie brać udział w koncertach jazzowych.
 - B. będzie pogłębiać swą wiedzę na temat jazzu.
 - C. przestanie się interesować muzyką.
 - D. zostanie piosenkarką jazzową.
- 9. Który z instrumentów nie pasuje do pozostałych?**
- A. Klarnet.
 - B. Trąbka.
 - C. Saksofon.
 - D. Fortepian.

Cóż za piękny świat / z repertuaru Louisa Armstronga/

Widzę zielen drzew i czerwien róż
Widzę jak kwitną dla mnie i dla Ciebie

I myślę sobie cóż to za piękny świat.

Widzę błękit nieba i biel chmur
Jasny błogosławiony dzień i ciemną świętą noc

I myślę sobie cóż to za piękny świat.

Kolory tęczy tak piękne na niebie
Są także na twarzach przechodniów
Widzę jak przyjaciele uściskają swoje dłonie mówiąc „jak się masz”
Oni naprawdę mówią „kocham cię”.

Słyszę płacz dzieci patrzę jak rosną
One nauczą się dużo więcej niż ja kiedykolwiek będę wiedzieć

I myślę sobie cóż za piękny świat

Tak myślę sobie cóż za piękny świat.

Tłumaczenie z języka angielskiego: Z. Gruntkowski

Na podstawie utworu wykonaj zadania od 10. do 13.

10. W utworze zwrot *jak się masz* oznacza

- A. uścisk dłoni.
- B. pytanie o zdrowie.
- C. grzecznościowe pozdrowienie.
- D. miłość i wzajemną sympatię.

11. Można przypuszczać, że utwór jest tekstem piosenki, bo występuje w nim

- A. podmiot mówiący.
- B. zwrotka.
- C. refren.
- D. rym.

12. Wyrażone w utworze uczucie postaci mówiącej wobec świata to

- A. rozpacz.
- B. zwątpienie.
- C. zauroczenie.
- D. zniechęcenie.

13. We fragmencie *ciemną świętą noc* występują

- A. epitety.
- B. porównania.
- C. przenośnie.
- D. wyrazy dźwiękonaśladowcze.

Muzyka w Krakowie – wybrane imprezy w listopadzie 2003 r.

Filharmonia im. K. Szymanowskiego			
bilety: normalne 16 zł i 10 zł, zniżkowe 8 zł opiekunowie grup powyżej 15 osób wstęp wolny	Koncert symfoniczny 14 XI, godz. 19:30 15 XI, godz. 18:00 Koncert dla dzieci – Stoliczku nakryj się 21 XI, godz. 9:00, 11:00, 13:00; 120 min.		
Opera Krakowska			
bilety na spektakle			
miejsca	operowe	baletowe	operetkowe dla dzieci
I	normalne 47 zł, ulgowe 44zł,	normalne 35 zł, ulgowe 32 zł	16 zł
II	normalne 39 zł ulgowe 36 zł	normalne 25 zł, ulgowe 22 zł	14 zł
III	normalne 25 zł, ulgowe 22 zł	normalne 18 zł, ulgowe 15 zł	12 zł
Norma – opera V. Belliniego 9 XI, godz. 18:30, 180 min. Serduszko z lodu – operetka według baśni H. Ch. Andersena 5 XI, godz. 11:00, 120 min. Światy równoległe – spektakl baletowy do muzyki jazzowej 16, 17 XI, godz. 18:30; 120 min.			
Jazz Club U Muniaka			
bilety: 10 zł-20zł		Krakowskie Zaduszki Jazzowe 1 XI, godz. 18:00 Koncerty jazzowe – Janusz Muniak i przyjaciele w każdy czwartek, piątek i sobotę; godz. 18:00	
Klub studencki Rotunda			
bilety: studenci 7 zł, pozostali 10 zł		Śpiewać każdy może – konkurs 5 XI, godz. 20:00 Galicyjski Wieczór z Piosenką 19, 30 XI, godz. 18:00	

Informacje z podanego repertuaru wykorzystaj do rozwiązania zadań od 14. do 21. oraz zadania 23.

14. Muzyki jazzowej można posłuchać

- A. tylko w klubie *U Muniaka*.
- B. tylko w Operze Krakowskiej.
- C. w Operze i w klubie *U Muniaka*.
- D. w Filharmonii i w *Rotundzie*.

15. W Operze Krakowskiej bilet na trzecie miejsca na spektakle operetkowe dla dzieci jest tańszy od biletu na pierwsze miejsca. O ile procent?

- A. 75%.
- B. 40%.
- C. 25%.
- D. 20%.

16. Jaka jest średnia cena biletu w Operze Krakowskiej na spektakle operetkowe dla dzieci?

- A. 12 zł
- B. 13 zł
- C. 14 zł
- D. 15 zł

17. Najbardziej zróżnicowane są ceny biletów do

- A. Filharmonii.
- B. klubu *Rotunda*.
- C. klubu *U Muniaka*.
- D. Opery Krakowskiej.

18. Opera *Norma* rozpoczęła się z dziesięciminutowym opóźnieniem. Opera ta zakończyła się więc o godzinie

- A. 21:30
- B. 21:40
- C. 22:30
- D. 22:40

19. Między rozpoczęciem jednego koncertu symfonicznego i kolejnego upływa

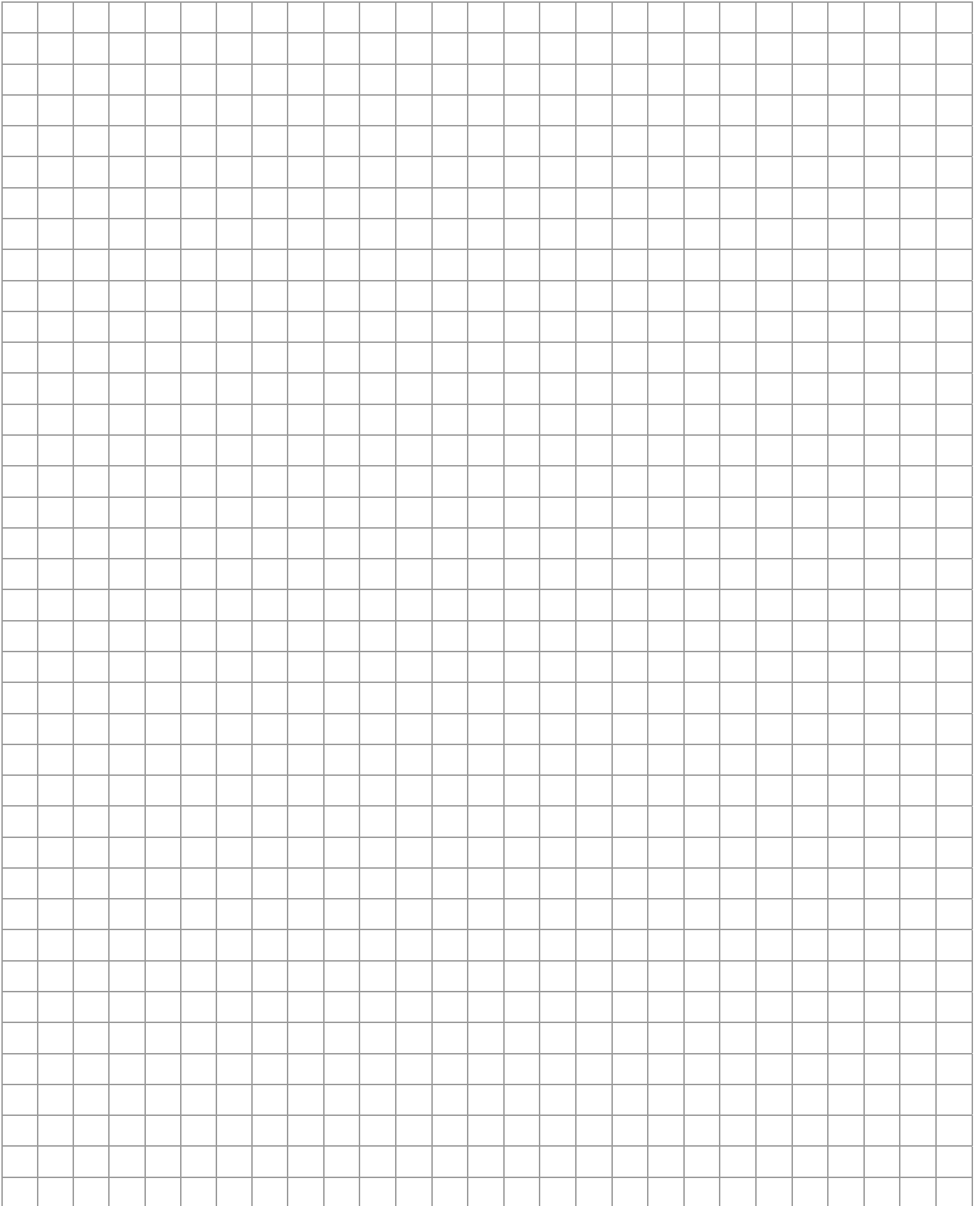
- A. 25 i pół godziny.
- B. 24 i pół godziny.
- C. 23 i pół godziny.
- D. 22 i pół godziny.

20. W klubie studenckim z tańszych biletów mogą korzystać

- A. tylko studenci.
- B. opiekunowie grup.
- C. uczniowie i studenci.
- D. wszyscy poza studentami.

21. Wypisz z podanego repertuaru tytuły spektakli przeznaczonych dla najmłodszych.

Brudnopsis

Zapraszamy do korzystania z serwisu internetowego OKE w Krakowie
www.oke.krakow.pl

Telefony do nas
Pomoc

**OKRĘGOWA KOMISJA EGZAMINACYJNA
w KRAKOWIE**

Organizacja <ul style="list-style-type: none">> Zbieranie i przysyłanie danych> Sprawdzanie danych o szkole i uczniach> Hermes 4 - pliki i instrukcje> Biuletyn OKE - zbieranie i aktualizowanie danych> Uczniowie dyslektyczni	Komunikaty OKE w Krakowie Sprawdzian i egzaminy próbne. Wzorem lat ubiegłych Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie proponuje przeprowadzenie w szkołach próbnych egzaminów w roku szkolnym 2003/2004. więcej >> Kody szkół i listy uczniów z dysleksją W związku ze zbliżającym się terminem przystąpienia do OKE list uczniów dyslektycznych prosimy o przystąpienie list z wpisanym, a nie naklejonym kodem szkoły. Wzór listy jest dostępny na naszej stronie internetowej Zbieranie i przysyłanie danych . Naklejki z kodami szkół zostaną Państwu przekazane na spotkaniach w marcu 2004 roku. Sprawdzenie danych o uczniach i o szkole Zgodnie z harmonogramem zbierania danych o uczniach udostępniamy Państwu przysłane do OKE informacje o uczniach Sprawdzenie danych o uczniach . więcej >> Harmonogram konferencji dla egzaminatorów Serdecznie zapraszamy na konferencję szkoleniową rozpoczynającą przygotowanie egzaminatorów do oceniania sprawdzianu w kwietniu 2004 roku. Spotkania będą odbywać się zgodnie z zamieszczonym harmonogramem Udostępniamy program Hermes 4 do zbierania danych o uczniach i szkołach. Podajemy też szczegółowe wytyczne dotyczące zbierania i aktualizowania tych danych. Prosimy o zapoznanie się z Biuletynem Informacyjnym na temat zbierania i aktualizacji danych w szkole podstawowej i gimnazjum w roku szkolnym 2003/2004.	Sprawdzian w klasie VI <ul style="list-style-type: none">> Arkusze z roku 2003> Biuletyn OKE o wynikach> Informator o sprawdzianie w latach 2004-2005 Egzamin gimnazjalny <ul style="list-style-type: none">> Arkusze z roku 2003> Biuletyn OKE o wynikach> Informator o egzaminie w latach 2004-2005 Egzaminy zawodowe <ul style="list-style-type: none">> Upoważnienia ośrodków> Standardy egzaminacyjne> Informatory o egzaminach> Szkolenia egzaminatorów Egzaminy maturalne <ul style="list-style-type: none">> Informatory o egzaminach> Biuletyn OKE Przydatne linki <ul style="list-style-type: none">> Centralna Komisja Egzaminacyjna> Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu
---	---	---

(stan na 1 grudnia 2003 roku)

ISSN 1643-2428